בס"ד
עבודת ה' ברוח חסידית

קרוב אליך

גיליון 193
י"ד תשרי תשע"ח
גליון חג הסוכות

ושמחתָּ וקפצתָּ וחייכתָּ ורקדתָּ והתלהבתָּ וצחקתָּ

איך עושים
ארררררך שמח?
התוועדות נדירה 46
פסיכולוגיה יהודית 36
הבעל שם טוב אומר 45

שמיים פתוחים

אחרי מאה ועשרים ספרים, הלחנת מאות ניגונים ופסיפס בלתי נתפס של אלפי תלמידים, מרגיש **הרב יצחק גינזבורג** שהוא רק בתחילת הדרך 8

סוכות מכל העולמות

ממתקפת הקופים בוורנאסי ועד ההצתה ביפו
תובנות חסידיות ואגדות אמיתיות מחכות לכם בפרוייקט מיוחד
26

לא מפסיק לשיר

אברהם פריד בראיון תשרי ל'קרוב אליך'
22

אביתר בנאי משוחח עם הרבנים **יהושע שפירא, עופר גיסין, עמית קדם ונחמיה וילהלם** 38

כרמי גת במבצע תנאי מימון מטורפים!

חותמים עכשיו על דירה 3 חד' / דירת גן 4 חד' / 5 חד',
משלמים רק 155,000₪
במעמד החתימה,
ויתרת השלמת ההון - רק בקבלת היתרים!

1-700-500-555

יושב על הגדר, מצפה לישועה...? קנה בכרמי גת דירה!

Carmei Gat
קהילת כרמי-גת
המתחם הדתי-לאומי בכרמי גת

www.bemuna.co.il
*הפרוייקט פתוח לכלל הציבור *ט.ל.ח
תכלת
באמונה בונים לכם קהילה

אפקטיבי

וקנה לך חבר
מפעל הפיס תחרות חיבורים תורניים של מפעל הפיס

גם בשנת תשע"ח

מפעל הפיס
ימשיך להשקיע
ולתרום לקהילה
מיליוני שקלים
במיזמים
השונים בתחומי
החינוך, התרבות,
הרווחה,
איכות הסביבה
והבריאות.

גם השנה נעניק פרסים כספיים
בתחרויות החיבורים התורניים
התחרויות בעיצומן!

גברים
ירושלים
לפרטים: (*כתיבה) 57532*

נשים
כח המילה
לפרטים: 03-94-11-414

מפעל הפיס מאחל חג שמח
ושנת שגשוג והצלחה לכל בית ישראל

מפעל הפיס.
ההשתדלות שלך
למען הקהילה.

מפעל הפיס
דברים טובים מתחילים כאן

המכירה אסורה למי שטרם מלאו לו 18 שנה. אזהרה : משרד הרווחה והשירותים החברתיים קובע, כי הימורים עלולים להיות ממכרים. ניתן ליצור קשר עם מוקד הרווחה למידע וסיוע של משרד הרווחה והשירותים החברתיים שמספרו 118 (שיחה חינם) 24 שעות ביממה. הזכייה תלויה במזל בלבד, ואינה קשורה לידע, נסיון, יכולת או ריבוי משחקים.

החסידות עשתה ליהדות את מה שהמוזיקה עושה למילים, זריקת נשמה לתוך גוף.

המילים קמות מן הדף ומתחילות להתנועע. והתנועה, כתנועת להבה, בגעגוע תמידי אל על ובעצמה גדולה.

נשמה היא דבר עלום, אף אחד לא רואה אותה, אפשר לחשוב שהיא איננה – עד שהיא משגרת ד"ש סודי אל תוך הלב ופתאום אנחנו נזכרים מהו געגוע ומהי אהבה.

החסידות לקחה את תורת הסוד והבעירה איתה לבבות. החסידות פונה אל נשמתה של היהדות, ומעוררת אותנו להרגיש ולחיות את התנועה התמידית אל האלוקות וממנה.

צמאה עושה לניגונים את מה שההתוועדות עושה לחסידים.

החום והמגע האישי מחברים אותנו זה לזה והופכים את הגעגוע לשמח ואת הרוחני לעסיסי.

צמאה מעניק פרשנות מחודשת לרוחניות עתיקה. הביצוע העדכני של זמרים מכל קצות הקשת, שבחרו את המילים והלחן מתוך חיבור אישי, יוצר תחושה חד פעמית. האמנים שרים מתוך הנשמה וחגיגת הניגונים מעלה אותנו יחד טפח מעל הקרקע. בביצועים משולבים דביקות ושמחה, דיוק ורגש.

החב"דניקים יודעים לפתוח את הדלת לכל יהודי. מתברר שהם יודעים גם לפתוח את הדלת לניגונים.

בצמאה ישנם צלילים ופיוטים מן המזרח שנכנסו דרך הדלת הראשית אל חסידות חב"ד והפכו לחלק בלתי נפרד מניגוניה.

פשוט לעצום את העיניים, ולהתחיל לרקוד.

צמאה 4 / אמנים שרים תפילה

להשיג באתר tzama.co.il ובחנויות המובחרות

בסייעתא דשמיא

שמחת תורה אמיתית*

*הדרך להגיע לנפש מיושבת ושמחה היא על-ידי התורה,
בשלמותהּ ובתמימותהּ, ללא השפעות זרות.

ronit.studio@gmail.com | סטודיו לעיצוב

במכון משיבת נפש תוכלי למצוא
לימודי תורת הנפש
על פי התורה ללא השפעות זרות

לפרטים, להרשמה
ולקביעת ראיון
מוריה 052-6980522

אחרי החגים נפתח מחזור ח' עם שני מסלולי לימוד

משיבת נפש
תוכנית תלת שנתית
להכשרת מכוונות לבניית הנפש

שובי נפשי
תוכנית דו שנתית
להשבת הנפש לאמת

בוגרות ההכשרה מוזמנות
להצטרף לתוכנית
עֵצוֹת בְּנַפְשִׁי
פרטים בהמשך

הרב דניאל סטבסקי שליט"א | נשיא המכון
ר' הראל חצרוני | מייסד, מרצה וראש המכון

צוות המכון
מלי סגל (מנהלת המכון) | גב' שירה סלע | גב' פרחיה אפטר
הרבנית סגולה מלט | דיצה אור | גב' אורה חצרוני
שירלי לויטה | זיו יחזקאלי | שבות אפשטיין

משיבת נפש
הכשרת מכוונות בתורת הנפש
OU ישראל

משיבת נפש - הכשרה למכוונות רוחניות
www.meshivatnefesh.com
machonmeshivatnefesh@gmail.com

שמחת חג ענקית
בחברון
אולם יצחק פתוח
שני שלישי י"ט כ' תשרי 9-10/10/17 עליה המונית ותפילות חג במערת המכפלה
שני י"ט תשרי 9.10 • 13:00 שמחת חג עם
גדול הזמר החסידי
בני פרידמן ◆ חיים ישראל ◆ אודי דוידי ◆ גד אלבז
עקיבא ■ להקת אוומן ■ עמרם אדר
אלישע ברינבאום ■ צמד ילד ■ שלומי דקס
מנחה: יהודה רוזנפלד
בליווי דוד איכלביץ ותזמורותו
חברון
חוויה של נופים, היסטוריה ואנשים
חברון המקראית
מתעוררת לחיים
רחובות תל חברון המקראית מתעורר לחיים עם שחקני רחוב, בואו לפגוש את אבות האומה, דוד המלך מתהלכים בסמטאות העיר המקראית. הפעלות לילדים ומשחק חפשו את המטמון.
מרכז מבקרים ומייצג רב חושי
בית הדסה • פתוח לאורך כל ימי החג
חוויה של טיול
טיולים מודרכים ללא תשלום
כל המידע באתר hebron.org.il
ניתן להגיע עם רכבים פרטיים חניון רכבים ענק בקרית ארבע יעמוד לרשות המבקרים מערך הסעות משודרג מחניוני הרכבים הפרטיים עד למערת המכפלה, ההסעות הלוך חזור בתשלום סימלי (5 ₪) מגיל 5 ומעלה.
מוקד הזמנת הסעות ארצי 029965333 \ www.2hebron.co.il
בְּנֵבֶל עָשׂוּר אֲזַמְּרָה לָךְ
ותיקין והלל בשמחת חג וכלי נגינה
עם הרב שמואל אליהו | לפני התיבה יעבור
הרב אייל יעקובוביץ
שני י"ט 5:50
הסעות מירושלים ללא צורך בהרשמה
אוטובוסים ישירים למערת המכפלה! קו 201 - חוה"מ ימים ב', ג'
ירושלים בנייני האומה: 9:00 - 16:00 מחברון: 11:00 - 22:00
16.20 ₪ בלבד! כרטיס הלוך ושוב
להשכרת דוכנים צרו קשר: 052-3191902 יצחק
אולם יצחק פתוח \ הפרדה מלאה הכניסה חופשית \ כל האירועים הדרכים והסיורים בתיאום ובאבטחת כוחות הביטחון
מחדשי היישוב היהודי בחברון \ קרן מורשת מערת המכפלה \ מנהלת מערת המכפלה \ המועצה הדתית ק"א-חברון \ הכנסת אורחים חברון
שירור חי
קול ברמה 92.1|104.3|105.7
ערוץ 7

אהרן רזאל

צילום: לירן שמש

חלקיקי האור

כשאלוקים אמר בפעם הראשונה "יהי אור", הוא לא התכוון לפלוריסנטים בחדר אוכל ולא חשב על אדיסון, ממציא נורת החשמל.
באותה אמירה, אור אין סופי אלוקי ירד ומילא את התוהו ואת הבוהו.
האור שימש את אדם הראשון עד אותו עץ הדעת.
לא היו לנו כלים לאור כזה, כך מסבירים חכמי הקבלה, והוא נגנז.
נשארנו עם השמש הירח הכוכבים ונורות החשמל.
אבל אותו אור גנוז מבצבץ לו, יוצא ומתגלה.
באותיות התורה. בצדיקים. בעין טובה ובמעשי חסד.
כשאלוקים אמר בפעם הראשונה "יהי אור" הוא חשב על פני הילדים, על נרות שבת, על המבט של חתן אל הכלה לפני כיסוי פניה.
מהי אותה מסננת שמפרידה את קרני האור הגנוז החבויים בין חלקיקי האור?
זהו ה ס כ ך.
אותם עלים יבשים וקנים ישנים. פסולת גורן ויקב.
שמעתי פעם סוד: דרך הרווחים שבין העלים וקני הסכך עוברים רק קרני האור הגנוז.
מי בכלל רוצה לצאת מהסוכה? הגמרא אומרת "משבח אני את העצלנים (שלא יוצאים מסוכתם־ביתם) ברגל"!
איזה אור!!
מנהג קבוע יש לי מאז למדתי הלכות סוכה.
לבנות סוכה כשרה מינימלית בגודלה, גובהה מטר ורחבה 70 ס"מ,

הסוכה נראית כמו בית גמדים. אנחנו מציבים אותה משמאל לדלת ביתנו בסמטה, עם שרפרף ועוגיות. עוברים מטיילים מביטים וצוחקים, אוכלים ומברכים, פעם אחרת חזרתי באמצע הלילה, מצאתי אדם ישן מקופל בתוך הסוכה הקטנה. רק בנחלאות...

הסוכה נראית כמו בית גמדים. אנחנו מציבים אותה משמאל לדלת ביתנו בסמטה, עם שרפרף ועוגיות.
עוברים מטיילים מביטים וצוחקים, אוכלים ומברכים,
פעם ניגנתי בפסטיבל רחוב. לקחתי את הסוכה עמי, הצבתי אותה על הבמה וניגנתי בתוכה.
פעם אחרת חזרתי באמצע הלילה,
מצאתי אדם ישן מקופל בתוך הסוכה הקטנה. רק בנחלאות... לישון בצל האמונה.

אם כן, שב, אחי, בסוכה, בדירת עראי. תביט סביבך. מפת שולחן. מזרונים. ילד משחק בלֶגו.
הזדמנות מיוחדת גם להביט אל דירת הקבע שלך, אל החיים שלך, מתוך האור הגנוז שבסוכה.
פעם, ר' שלמה'לה קרליבך שאל: אתם חושבים שה' אמר "יהי אור"?
לא! הוא שר את זה... געוואלד.
אם כן, כשאלוקים שר בפעם הראשונה "יהי אור" זה היה ניגון הניגונים.
מנגינה שאדם שומע דרכה מקצה העולם ועד קצהו.

לסיום: טיפ לשמחה. איך שואבים שמחה בשמחת בית השואבה?
בעזרת משאבה כמובן. ובכן, משאבה זה בחינת "מה־שֶּבַּא" תעשה - מה שבא! זרוק ת'שכל.
חג שמח!

נשים

אלומה לב
alluma@gmail.com

הצד המואר של הכדור

ביום השני לבריאת העולם הובדלו הרקיע והמים זה מזה, ונעשה סדר. יש את מה שלמעלה, ברומו של עולם, ויש את מה שלמטה, ממעמקים.

הדבר היחיד שאנחנו מפספסים לפעמים, הוא שהמים והשמים למעשה משתקפים כל הזמן זה בזה. הם הופרדו אבל הם לגמרי שזורים יחד. כשאנחנו מותחים קו מפריד ומרחיקים מאיתנו את השמים, את האלוקי והנשגב, ותוחמים אותו לבית הכנסת בשעת נעילה, לשקיעות מעוררות לב ולניגוני התוועדות מעומק הנשמה, אנחנו בעצם נשארים במקומות הנמוכים שלנו - לבד. אנחנו נשארים כאן על הארץ לבד, בניכור איום. בגוף ובקטנותו, בשלוליות המים ובבוץ, בכאבי הבטן ובפחדים. ודווקא שם אנחנו הכי צריכים את ריבונו של עולם איתנו. זאת לא חוכמה לדבר עם ריבונו של עולם רק כשהתנאים אידיאליים והשמים יפים. הוא מסכים ורוצה לשמוע גם מתוך התאים והקמטים וחולשת הבשר וצריבת העור. גם מתוך סוכה מלאת זבובים ושמש. ושם יש סיכוי שהקריאה שלנו תהיה הרבה יותר ישירה, נצרכת, אמיתית וחפה מכל מניירות, ונענית.

עיניים פנימה

חג הסוכות, שבו אנחנו יוצאים ממקום המבטחים שלנו, מלמד אותנו באופן רוחני גם על שייכות. לכולנו יש את הרגע הקטן שבו הלב נחמץ קצת כשאנחנו מרגישים בחוץ. מחוץ לתמונה, מחוץ להתרחשות, מחוץ לבית החם והמוכר, מחוץ לזה שכולם יודעים משהו ושייכים לאיזו תנועה הומה ואנחנו לא. חוסר השייכות עוצר אותנו כל כך הרבה פעמים, מעורר בתוכנו מחשבות של קנאה ונמיכות רוח, וכמה הלב שלנו שוקק להשתייך גם.

נסעתי בוקר אחד לעשות משהו קטן ופשוט לטובת היצירה שלי בעולם. וכל הדרך המחשבות חתכו אותי על ימין ועל שמאל. על אחרים, על יצירה של אחרים, על השראות, על התגובות למעשה שלי, ועוד ועוד, אלוקים אדירים כמה הסחות דעת יש לנו. כמה מחשבות החוצה. כמה רצונות להשתייך למי ולמה שלפעמים בכלל לא קשורים אלינו, כמה אנחנו קובעים את הערך של עצמנו לפי מה שהולך בחוץ.

העיניים שלנו נבראו באופן שבו הן פונות החוצה. ולפעמים, אם יורשה לי לומר, אנחנו צריכים לחרוג מהסדר הרגיל ולהפנות אותן פנימה. לראות כמה אנחנו שייכים אל עצמנו מול כל הסחות הדעת. כמה המציאות הפרטית שלנו כל כך נפלאה וצבעונית ויפה ויקרה כמו שהיא, גם בלי להידבק להתרחשויות וליצירות של אחרים. כשהבנתי את זה בירכתי את הרגע שהייתי נתונה בו, ואת כל מה שאני פועלת בעולם. יש חוץ ותמיד יהיה חוץ, והוא תמיד יעורר בתוכנו שאלות על עצמנו. כנראה שלנצח יהיו התרחשויות של אחרים שארצה לקחת בהן חלק. אבל אני כאן עכשיו, ויש לי כמה דקות להתכוון ולהתברך במה שאני עושה. וזה משקיט בבת אחת ומיישר את הלב.

הסוכה של השכן

ואיך זה קשור לסוכות? ובכן, שמעתם פעם את שירי החג מסוכת השכנים? את הצחוק וההרמוניה וריחות האוכל וההרגשה שהסוכה של השכן תמיד ירוקה וחגיגית יותר. החג הזה הוא משל טוב למקומות שבהם אנחנו בחוץ, מול אחרים בלי קירות אבן מפרידים, בהשוואות, ברצון להשתייך לכל דבר אחר שהוא לא המקום שלי כרגע. ממורתי, עידית שלו, קיבלתי מתנה גדולה: בשיעור הראשון בתחילת השנה התיישבנו אל השולחנות והיא דיברה על כך שכל אחת חשה אי־שייכות בסיטואציה הזאת. כי יש לומדות חדשות ויש כאלה עם ותק של עשור והיכרות עם החומר, כל אחת באה מעולם אחר. ובכל אי־שייכות, כך היא אמרה, יש אי־של־שייכות. וברגע שהיא אמרה את זה, אני כמו קיבלתי מצופים לשחות אל האי שלי. לברך את המקום שלי.

וכמו השמים והמים, אנחנו תמיד נעים בריקוד של שייכים ונפרדים, מוצאים את המקומות בהם אנחנו צריכים להיות מחוברים אך ורק לעצמנו, ואת המקומות בהם אנחנו מקושרים אל הכלל. כל אחד מאיתנו הוא עץ מתוך יער שלם, אבל יונק רק מהשורשים של עצמו ולא משורשים של אף אחד אחר. ועם זאת, בדיוק כשם שנראה שלאחרים טוב, כך יכול להיות טוב גם לנו. הכדור הזה מסתובב כל הזמן, ואנשים זוכים כל הזמן להיות שייכים אל הצד המואר שלו. ואת תהיי ביניהם.

האירוע במימון המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל

בסוכות עולים

להר ברכה

ההפנינג השנתי לכל המשפחה!

יום שני | ד' דחוה"מ סוכות | י"ט תשרי

15:00 | שיעורי תורה ובמקביל לילדים: משחקי ענק, מעגל מתופפים, דוכני יריד ועוד הרבה הפתעות

18:00 | חנוכת שכונת צורים

במעמד: הרב אליעזר מלמד - רב הישוב | יוסי דגן - ראש מועצת שומרון
השר ישראל כץ - שר התחבורה והמודיעין | השרה אילת שקד - שרת המשפטים
הרב אלי בן דהן - סגן שר הביטחון | מיקי זוהר - יו"ר הועדה לצדק חלוקתי

ולאחר מכן הופעה של הזמר ישי ריבו

אומגה | קיר טיפוס | הקרנת סרטים | דוכני יריד | פדלים | בועות סבון

שחקני רחוב | משחק ענק | קיר טיפוס | מעגל מתופפים

דוכני אוכל | סוכות גדולות במקום | דוכן חשיפה לפרוייקט צורים ב למתעניינים ברכישה | 10 ש"ח לכרטיס

לפרטים נוספים: 0502333242
kehilahb@gmail.com
מומלץ להביא לבוש חם

כנהר
שאינו
פוסק

אביאל הלוי

בית המדרש הגדול היה גדוש במאות אנשים ונשים, ששתו בצמא את דברי התורה והחסידות שהשמיע הרב יצחק גינזבורג במהלך התוועדות. במשך שעות ארוכות הוא כמעט ולא עצר משטף דיבורו, למעט להפוגה קצרה של ניגון חסידי או אמירת 'לחיים'. איש לא הפר את השקט באולם הגדול, בגלל דיבורו השקט של הרב, הדורש ריכוז והקשבה יתירה.

רק פעוט אחד, שהסתובב כמחפש ליד מקומו של הרב, הפר לרגע את רצף הדברים העמוקים. הרב מזג בחיוך כוס מיץ מהבקבוק שעל שולחנו, והגיש לילד. "הייתי צמא, והלכתי לבקש מהרב שימזוג לי", הוא סיפר מרוצה לאביו הנבוך, שבמקרה היה אני.

החוויה האישית מההתוועדות אליה הגעתי, מאפיינת עבורי מעט את דמותו של הרב יצחק גינזבורג, שבעת ובעונה אחת היה אחוז בהתבוננות עמוקה במושגים רוחניים ומופשטים, ואף היה קשוב למלמול השקט של הילד שידע בדיוק ממי לבקש כוס מיץ. מאחר והיה נראה שהדבר לא הפריע למי מהיושבים בקהל, יש בכך כדי להעיד גם על הדינמיקה המשוחררת השוררת בינו לבין חבורת תלמידיו, המהווה פסיפס אנושי מעניין וצבעוני. חלק מהתלמידים נמצאים כאן בגלל הנגשת החסידות לעבודת הנפש בדורנו, חלק בגלל המענה לשאלות עומק אקטואליות בתורה, חלק בגלל העמדות הציבוריות הבלתי־מתפשרות וחלק בגלל רמזי התורה והגימטריות המופלאות, כאשר בהכל נשזר 'ההומור המשוגע' של הרב, כפי שהגדיר מי מהתלמידים, הגורם לכך שגם השיעור הרציני ביותר נקטע מדי פעם בפרצי צחוק של הקהל.

דמותו של הרב גינזבורג כפי שהיא משתקפת בציבוריות הישראלית, נקשרה בעיקר סביב עמדותיו בנושאים לאומיים ופוליטיים, שבשל הצגתן השטחית בתקשורת, סבל לא פעם מידי השלטונות.

מקובל לומר כי ניתן ללמוד רבות על דמותו של אדם מתוך הספרים הנמצאים בספרייתו, והדברים נכונים פי כמה אם הספרייה מכילה את הספרים אותם חיבר אותו אדם בעצמו. כמעט בלתי אפשרי לתאר את דמותו רבת הפנים של הרב גינזבורג, מבלי למעט בהיקפה ובקווי העומק שלה, אך העובדה שפרסם עד היום מעל מאה ועשרים ספרים (ועוד עשרות הנמצאים בתהליכי כתיבה ופרסום), עוזרת להבין קצת את עוצמת הנביעה הפנימית והעושר העצום בהגותו של הרב: החל מביאור שיטתי של ספרי קבלה, דרך ספרות החסידות לדורותיה וזרמיה, עבור במתמטיקה, רפואה טבעית ומוזיקה, ועד שזירה גאונית ועכשווית של תורה ומדע. לצד הספרים הרבים, ידוע הרב גינזבורג גם כמלחין מחונן של מאות ניגונים, שפרצו לפלייליסט הישראלי בזכות שני אלבומים: אלבום מיוחד במינו של להקת "הלב והמעיין" עטוית השבחים וכן האלבום "שמחת עולם", בו חברו יחד שולי רנד, אהרן רזאל, ארז לב־ארי, דניאל זמיר, יוסף קרדונר, שלמה כ"ץ ואחרים.

מרכז 'גל עיני' הפועל להוצאת כתבי הרב גינזבורג, רחוק מלהיות מרכז מפואר המעוטר בשלט רשמי, וחדר העבודה של הרב איננו לשכה מעוצבת. שניהם נמצאים כיום בבית המשפחה שבפאתי כפר חב"ד. הריהוט בסלון כולו אומר פשטות נינוחה, מהספה העתיקה ועד הקירות הספונים מדפי ספרים שנראה כי נעשה בהם שימוש יומיומי.

מלימודי הפילוסופיה לתורת חב"ד

הרב גינזבורג, אב לעשרה ילדים הפזורים בארץ ובעולם כשליחי חב"ד (וסב לכמה עשרות נכדים), יציין בעוד כחודש את יום הולדתו השבעים ושלוש. הוא נולד בארצות הברית בשנת תש"ה כבן יחיד למשפחה יהודית אותה ניתן להגדיר כקונסרבטיבית בעלת זיקה גבוהה ליהדות. כנער יהודי אמריקאי הוא למד לנגן על פסנתר בגיל צעיר, וגם שיחק בייסבול ("די טוב"). באחד משיעוריו סיפר כי כאשר היה נער היה לו כלב, הוא היה מטייל עמו ושר משירי ר' שלמה קרליבך, וחשב אז כי זהו שיא היהדות...

בגיל ארבע־עשרה נסעה משפחתו ארצה לשנה אחת, כדי שאביו ישלים בארץ את עבודת הדוקטורט בהנחלת הלשון העברית בה התמחה. במהלך השנה למד הנער בגימנסיה המפורסמת בשכונת רחביה הירושלמית, ובמהלכה "השתלט" על השפה העברית. בהשגחה מופלאה, התגלגלו לידו של הרב ספר 'פרקי אבות' שגרם לו להשתומם מהיושר ומהעומק שבו, וכן הספר 'מדרש ריב"ש', ספר חסידות ובו ליקוטים מדברי הבעל שם טוב. הספר העתיק, אגב, נשמר עד היום בסלון ביתו. בעקבות זאת החליט הרב לפסוע פסיעה אחת לעבר היהדות.

בחזרתו לחו"ל, בגיל חמש־עשרה, התחיל הנער להתקרב ליהדות החרדית וללמוד תורה בפילדלפיה אצל אחיינו וחתנו של האדמו"ר רבי איתמר מנדבורנה, הרב מאיר אייזיקזון ז"ל בעל ספרי השו"ת "מבשר טוב", שהיה גאון בהלכה וצדיק בעל מסורת מגדולי החסידות. לאחר סיום התיכון למד

לתואר ראשון במתמטיקה ופילוסופיה בשיקגו ואחר כך לתואר שני במתמטיקה בישיבה יוניברסיטי. באותה שנה שמע גם שיעורים מהרב סולובייצ'יק. בגיל עשרים, לאחר פטירת אמו, הוא עלה לארץ עם אביו, והפעם כדי להשתקע.

בארץ הוא החל את דרכו התורנית בישיבת קמניץ הליטאית, ובינתיים העמיק את הקשר לתורת החסידות. "כבר הכרתי אז את חב"ד", מספר הרב גינזבורג. "הקשר נוצר אז מתוך הספרים - גם הבעש"ט, גם ברסלב, גם חב"ד. פרק זמן קצר הייתי בכפר חב"ד והייתי קשור לר' שלמה חיים קסלמן, ממנו קבלתי הרבה דברים. התחלתי ללמוד עם הרב יוסף סגל, שהיה לימים ראש כולל 'צמח צדק' יחד עם אחיינו הרב חיים שלום דייטש".

קשר מיוחד נרקם בינו ובין חסידי סלונים בטבריה, במהלך שנת תשכ"ז, בה הלך ללמוד בהתבודדות בטבריה. הוא שכר חדר קטן במלון ישן של ר' מרדכי בוימל, מחשובי חסידי סלונים, ולמד בהתמדה לאורך כל היום בחדרו ובשטיבל העתיק של החסידות שעל שפת הכנרת. "היה לי אז קשר מאוד פנימי עם כמה חסידי סלונים. יש לציין במיוחד את ר' מענדל וועג, שהייתי שומע ממנו סיפורים. כחצי מנין חסידים היו הולכים לבית זקן החסידים, שהיה מספר סיפורים בליל שבת אחרי הסעודה. את עיקר ההשראה קיבלתי שם".

ארבע דמויות מפתח

עם שחרור ירושלים עלה לרובע היהודי שעוד היה בחורבנו, ולן בבית הכנסת 'צמח צדק', בית הכנסת העתיק של חסידי חב"ד בעיר העתיקה. בבית הכנסת הוא מצא את הרב משה סגל, חסיד חב"ד שהיה מאנשי האצ"ל. הרב סגל התפרסם בשל היותו 'בעל התוקע' שנאסר על ידי השלטון הבריטי לאחר שתקע בשופר בכותל המערבי במוצאי יום הכיפורים תרצ"א, ושוחרר רק לאחר שהרב קוק הודיע לנציב הבריטי כי לא יחדל מצומו עד לשחרור הנער.

בעקבות ארבע הדמויות שעיצבו את חייו והשקפת עולמו, הגה הרב גינזבורג שיעור מקיף ובו יצר כמנהגו, פרצוף (תבנית קבלית, על סדר אותיות שם הוי"ה) המסדר את הדמויות השונות - רבי, משפיע, צדיק וגיבור - שכל אחד ואחת צריכים למצוא לעצמם במהלך חייהם, ועמם להזדהות. "הדברים הללו אמורים לפתור המון בלבולים שקיימים היום בתחום ההזדהות האישית", מסביר הרב, ומספר על אותן דמויות.

"אישית, אצלי, הרבי הוא כמובן הרבי מלובביץ', המשפיע הוא ר' אושר פריינד, הצדיק הוא הרבי מנדבורנה שקירב אותי באמריקה, והגיבור הוא חמי, ר' משה סגל, שהרבי אמר לי לקחת אותו כדמות של איש מעשה.

"ר' אושר פריינד, המשפיע, ידע בעיקר להגיע לנקודת התורפה של הגאווה ולפגוע בה. את הרבי מנדבורנה, אני זוכר בתור האיש הכי טוב בעולם, זה שהקרין אצלי הכי הרבה אהבת תורה ואהבת ישראל. אצל חמי ע"ה הייתה את השעה שלו - הרבי אמר שהשעה שלו, בה באה גבורתו לידי ביטוי יותר מהכל, הייתה התקיעה בכותל בסיום נעילה של יום כיפור, תקיעת המרד נגד הבריטים, נגד הממסד. באופן פלאי, אותה השעה הייתה גם זמן הסתלקותו. אבל חוץ מהשעה שלו, כל החיים שלו היו מסירות נפש של איש מעשה. כאן זכיתי שהרבי זיהה אותו בשבילי - הרבי עצמו אמר לי שעלי ללמוד מחמי איך לחבר את עולם המחשבה לעולם המעשה. במשך תשע עשרה שנה, עד ראש השנה תשמ"ז, בכל פעם שרציתי להגיע לרבי לתשרי הרבי אמר לי לא לעזוב את הארץ, כמו שהורה גם לחמי, עד לאחר הסתלקותו של חמי". רק לאחר תקופה זו הרבי אפשר לרב לנסוע

"מי שזוכה לטעום את העומק של החסידות, מרגיש שהוא מגמד עד אין סוף את הדברים שנראים הכי עמוקים ואת ההישגים הכי גדולים, במיוחד בתחום הפסיכולוגיה והבנת הנפש"

הרב גינזבורג אצל הרבי מלובביץ'

אומץ לבו המפורסם של הרב סגל, ליווה אותו גם לאחר מלחמת ששת הימים. ימים ספורים לאחר תום המלחמה, היה הוא היהודי הראשון והיחיד שלן בין חומות העיר העתיקה, כשרובה הסטן שלו מונח ליד מיטתו.

השניים עסקו יחד בלימוד תורה ובמקביל בפינוי החורבות, וסגל יזם שיציעו לידידו הצעיר את בתו רוממיה כאישה. לפני החתונה נסע הרב גינזבורג לראשונה לשהות בחצר הרבי מלובביץ', ומאז הפך לחסיד חב"ד ברמ"ח ושס"ה.

לאחר מלחמת ששת הימים התוודע הרב גינזבורג לצדיק הירושלמי הפלאי, ר' אושר פריינד שהשפיע עליו עמוקות. במשך השנים הבאות, הוא סייע לר' אושר להקים את ישיבתו, 'אור ירושלים', ואף השתתף בניהול מפעל החסד המפורסם 'יד עזרה' כששימש כמזכירו הראשון במשך מספר שנים.

אליו לאמריקה, ושנה אחר כך החלה גם הפעילות הענפה של 'גל עיני' בחוץ לארץ, שכוללת עד כה מאות שיעורים וסמינרים של קבלה וחסידות מסביב לגלובוס, ומתבצעת היום בשיעור מיוחד לדוברי אנגלית בו צופים אלפים מכל העולם בשידור חי.

האם הרב מגדיר את עצמו כחסיד חב"ד לכל דבר ועניין?

"כמובן שאני מגדיר את עצמי חסיד חב"ד. מהרבי הייתה לי תשובה עיקרית שבה עודד את השיעורים וגם את כתיבת השיעורים והחידושים. השאלה האם זו הדרך ה'קלאסית' נובעת בוודאי מזה שיש ממד של חידוש בדברים שאני מלמד. אכן, ישנו חידוש - זו חשיפה של עוד זווית, ממד פנימי, של תורת החסידות - אך לגבי זה גופא ישנה ברכה של הרבי, שעודד אותי ללמוד ולכתוב את הדברים. לכן ממילא זה נכלל ב'מסגרת' של חב"ד".

הסידרה הושלמה!

מרכז ישיבות ואולפנות
בני עקיבא

הישיבה הגבוהה
אור עציון

שמחים לברך ולהוקיר
את מו"ר הרב חיים דרוקמן שליט"א
עם השלמת הסדרה

התורהלדורנו

על חמישה חומשי תורה

הסדרה מהווה בשורה לכולנו,
תלמידיו ותלמידי תלמידיו,
השותים בצמא את דברי תורתו,
בשיעוריו הרבים כמו גם בספריו.

להשיג בחנויות ובהוצאה:

אור עציון ספרי איכות תורניים

המכון התורני ע"ש ר' יצחק וחנה סטרולוביץ'

www.machon.oretzion.com

054-6340121 08-8502822 הנחות לרכישה מרוכזת

הסדרה מצטרפת לספריו
הנוספים של הרב

השיעורים שמשכו את הרב ארוש והרב מלמד

מן המפורסמות, כי השיעורים שמוסר הרב גינזבורג בפנימיות התורה, יכולים להימשך ברציפות במשך שעות ארוכות. כל מילה היוצאת מפיו נכתבת און ליין על ידי תלמידו המסור, הרב איתיאל גלעדי. הטקסט הנכתב במהירות מסחררת ומוקרן על גבי מסך ענק, כדי להקל על השומעים, גרם לא פעם למי שהצטרפו לראשונה לשיעור, לחשוב לרגע כי הרב קורא את דבריו ממסך המחשב, ולא להפך...

הרב גינזבורג מכין את שיעוריו בשעות רבות של לימוד והעמקה, והדבר ניכר במבנה המסודר שלהם, ויחד עם זאת ברגע שהרב מתחיל ללמד או להתוועד הדברים מתחדשים וזורמים מעצמם. לפעמים הרב מניח על השולחן ספר במטרה ללמד ממנו את עיקר השיעור, אבל אחרי הקדמה שהתפתחה וגדלה לכדי כמה שעות - לא מגיעים לפתוח את הספר. היצירתיות מוצאת לה מקום להיאחז כמעט בכל דבר - בשם היין שהביא בעל הברית לשולחן, ובמפתיע שווה בגימטרייה לשמו של התינוק; בשלט שהונף בקהל או הערה שזרק אחד התלמידים; בגימטרייה מעוררת מחשבה ולפעמים אפילו במשפט שעלה בחלום. ההשגחה שולחת רמזים משעשעים, ואחרי שתופסים את קצה החוט - בחיוך רחב - אפשר להעמיק בו ולבנות מתוכו מבנה מפואר של תוכן פנימי ועבודה נפשית.

הספרים הראשונים שכתב הרב גינזבורג בעצמו (סוד ה' ליראיו, לב לדעת ושכינה ביניהם), שפורסמו לפני עשרות שנים, נחשבים מעמיקים במיוחד, כאלו שנועדו ל'מיטיבי לכת', אולם בשנים האחרונות חל מהפך של ממש בהנגשת תורתו לציבור הרחב. הספרים העוטים כריכה מעוצבת וצבעונית הרבה יותר צבעוניים גם בין הכריכות - הם נכתבים בשפה מדוברת וידידותית על ידי תלמידיו, בהם גם כאלה המוכרים כתלמידי חכמים ואנשי הגות ידועים בפני עצמם, כמו הרב ישראל אריאל מיצהר, הרב יוסי פלאי, הרב משה גנוט, הרב איתיאל גלעדי, ניר מנוסי ועוד רבים.

ההנגשה העכשווית שפתחה את השער לקהלים חדשים רבים, כוללת לדוגמה גם מערך סרטונים קצרצרים ובהם רעיון חסידי מתומצת, שכל אחד מהם זוכה לעשרות אלפי צפיות.

את השיעורים הראשונים החל הרב למסור זמן קצר לפני נישואיו, ולאורך השנים הראשונות נסע לשיעורים לא פעם בטרמפים, לעתים אפילו כדי להעביר שיעור מול אדם אחד בלבד. דמויות ידועות בעולם הרבני של הציונות הדתית, כמו הרב שג"ר זצ"ל, והרב אליעזר מלמד יבדל"א, לצד מרביצי תורה ודיינים בעולם החרדי, היו מבין אלו שחבשו את ספסלי השיעורים, אבל לא רק. גם 'מתחזקים' רבים ששמעו מפה לאוזן על קיומם של שיעורים מאתגרים בחכמת הקבלה, הפכו בזכותם לבעלי תשובה ולדמויות משפיעות כשלעצמן.

אחת ההוראות שקיבל הרב גינזבורג מהרבי, הייתה לראות כל קשר עם תלמיד כ'קשר נצחי', ובהתאם לכך הרב מרגיש קשר גם לתלמידים שעברו הלאה, ונראה כי מדובר בתחושה הדדית.

"עשיתי אצלו את הצעדים הראשונים בתורה ומצוות. הגעתי כפי שאני, עם שערות ארוכות וללא כיפה, והוא דיבר אתי ישר על ברסלב, כאילו ראה שזה מה ששייך אלי", מספר גם הרב שלום ארוש, מחשובי רבני ברסלב, שעד היום קורא לרב גינזבורג "מורי ורבי".

"זה היה שלב שבו ממש לא ידעתי כלום ביהדות והרב הסביר לי כל דבר מאפס. איך להניח תפילין, איך ללמוד דף גמרא. ראיתי אצלו בבית איך נראית שבת יהודית, פשוט אור גדול, מלא בחן ומתיקות. הרב השקיע בי שעות רבות כאילו אין לו שום דבר אחר בעולם. עד היום חקוקים אצלי עמוק בנפש דברים מאותם ימים בהם קירב אותי מאוד ולימד אותי דברים נפלאים מתורת הסוד".

ישראל אריאל: "אפשרות אחת הייתה שהישיבה ביריחו תהיה ישיבה בנוסח 'תומכי תמימים'; אפשרות שנייה - 'תומכי תמימים' עם 'לבושים של מזרוחניקים'; אפשרות שלישית: כמו בקבר יוסף. הרבי סימן את האפשרות השלישית, והבנו מכך שזה המודל שהרב יצחק אמור להנהיג"

זקני הכפר חששו

ד"ר דניאל שליט, מנצח, מלחין ודוקטור למוזיקולוגיה ולפילוסופיה, היה סטודנט חילוני ששאל את מוריו באוניברסיטה אם יש עדיין מקובלים, ופתק אקראי שמצא בדוכן חב"ד על שיעורי קבלה וחסידות בכפר חב"ד הוביל אותו למקום שחיפש. "זה היה שיעור ב'כתר שם טוב' לחילונים חיצוניים, מועמדים לחזרה בתשובה. הניסוח היה

עם הרכב 'הלב והמעיין'

הכנעה חכמה
דעת כתר
נפש מידות
הבדלה בינה
רוח מלכות
המתקה
נצח
ללמוד, להעמיק,
לייעץ, לשנות
באמת
תורת
הנפש
בית הספר הגבוה
לפסיכולוגיה יהודית

תכנית לימודים חד-תלת שנתית של היכרות מקיפה
עם סודות הנפש ועם עולם הייעוץ והעזרה הנפשית.

שפת הנשמה שתשנה את חייך

ייעוץ וטיפול מתוך אמונה

קבוצות נפרדות לנשים/גברים

מקומות אחרונים

לימודים במסלול בוקר/ערב

תורת הנפש
לפי שיטת הבעל שם טוב

www.torathanefesh.org
02-5662323
ירושלים | תל אביב | חיפה

בית יוסי
עולם ופלואו
בית עיפולי לפשפחות
ע"ש סרן יוסי אוחנה ז"ל

אזכרה

"ישובו ישבי בצילו יחיו דגן ויפרחו כגפן זכרו כיין לבנון" (הושע, י"ד)

במלאת עשרים ושתיים שנים
לנפילתו בלבנון של

בננו

סרן **יוסי אוחנה** הי"ד

יתקיים

לימוד ליל הושענא רבה

ביום שלישי כ' תשרי (10/10/17)
בבית הכנסת "אוהל חיים"
פארק בורדו, רובע ד' (צמוד לבית הספר "שחר"), אשדוד.

21:30 – לימוד "קריאי מועד"

21:45 – **הרב אילעי עופרן** - רב קיבוץ קבוצת יבנה

22:40 – **הרב אוהד תירוש** – ראש בית מדרש לבוגרי צבא "בני דוד", עלי.

24:00 - **הרב ברוך סליי** – ראש מדרשת"אוריה". המשך "קריאי מועד"

העלייה לבית העלמין ביום שישי, כ"ג תשרי (13/10/17) בשעה 9:00

- נא לדייק -

מדויק, הזיכרון מפליא, והידיעות ללא שיעור. בשיעורים אחרים, שניתנו למעוניינים, למדנו תורות של ר׳ נחמן, פירוש הגר״א על ספר יצירה, וכתבים (מצולמים ברובם) של שני חסידי חב״ד: ר׳ הלל מפאריטש ור׳ יצחק אייזיק מהומיל. כעת תוסיפו לזה לימוד של אחת עשרה מדרגות שלפני הצמצום במקביל לאחת עשרה מדרגות שלאחר הצמצום, ותבינו מדוע סברו אבות כפר חב״ד שחומר כזה יבלבל את צעירי הכפר מכל וכל. אבל חילונים חיצוניים - נו מילא. אחרי מה שהם עברו, לא זה מה שישבור אותם״.

הרב גינזבורג, בעצמו נגן פסנתר מחונן, מעניק ערך מיוחד לעולם הניגון כחלק מרכזי במסורת החסידית. ״מוזיקה שייכת לאמנות, שהיא בכתר בנפש. יש פתגם שבלי חוש נגינה אי אפשר ללמוד חסידות ולהיות חסיד. ממש משהו עצמי. גם כתוב שהנגינה אף פעם לא בגלות, היא ממש בעוצמתה ב״לב ישראל חי״. להפך, לפעמים יש בגלות ניגון געגועים שיכול להביע דברים הכי עמוקים, שגם בזמן הבית לא ניתן היה להביע באמצעות הנגינה״.

יחד עם הרב, עמל ד״ר שליט על תיעוד ניגוני חב״ד בלתי מוכרים מפיו של החסיד ר׳ אליהו ריבקין, ששרד כנער את השואה, ונותר נצר בודד מהעיירה קובלין בה נולד. ״כשר׳ אליהו פתח את פיו, שפעו ממנו, בקולו העשיר, כל כך הרבה נשמה, לב, רגש, עדינות, דקות וגווני גוונים, עד שבשבילי זאת הייתה התגלות ממש. התגלות הלב הפנימי״, מספר שליט. ״ההקלטה פשוט לא עלתה על דעתנו, כנראה שלא התאימה למעמד האינטימי. ישבתי מול ר׳ אליהו וכתבתי תווי מוסיקה מפיו. השתדלתי למצוא דרך להעלות על הכתב את הדקויות ששפעו ממנו.

״הרב יצחק עודד את ר׳ אליהו להיזכר בעוד ועוד ניגונים. תמיד היה ר׳ אליהו נזכר לא בניגון אחד, אלא בקבוצות של ניגונים. עוד שלושה, ואחרי שנכתבו - עוד שישה. ועוד ארבעה. ויום אחד, לאחר חמישים ניגונים, אמר: ׳די. אין יותר׳. למחרת״, הוא מתקשה לספר זאת, על אף שחלפו מאז יותר משלושה עשורים, ״הוא נהרג בתאונת דרכים״. שישה עשר ניגונים נבחרים מהעיירה קובלין, אף קובצו לדיסק יפהפה של הגיטריסט נדב בכר והכנר אורן צור.

׳בעלי התשובה ישתלטו על המדינה׳

הרב בן ציון גרוסמן (אחיו הבכור של הרב יצחק דוד גרוסמן ממגדל העמק), מידידיו הראשונים של הרב גינזבורג, מספר אף הוא על אותה תקופה. ״הייתי נשוי אז עם שני ילדים. הרב גינזבורג שהיה אז בן עשרים ושלוש התגורר אצלי למשך תקופה, והייתי צמוד אליו עשרים וארבע שעות ביממה. הוא פתח אצלי בבית את הישיבה הראשונה בעולם לבעלי תשובה. לא היה מושג כזה באותם ימים״, הוא מספר. ״הרב גינזבורג התפלל שלוש תפילות ברצף. הוא התפלל שחרית עד שעת מנחה ואחרי כן מנחה־מעריב. זו הייתה חוויה עבורי לראות את תפילותיו. כאחת ההכנות לתפילה נהג לשבת על הפסנתר ולנגן. הרב חיים שלום דייטש אמר פעם בהתוועדות, שכאשר הרב מנגן, רואים את הפסנתר מתרומם עמו יחד. כל היום כמעט לא אכל, אלא רק טעם משהו ללא נטילת ידיים. מה שהחיה אותו היו הניגונים והסיפורים ששמע ממני על חסידות קרלין שהכרתי מביתי, שהיו אצלו כשלל רב. יש כמה ניגונים שהוא למד אצלי, שעד היום שרים אצלו״.

הרב הוא מהדוגמאות הבולטות לבעל תשובה שהפך למורה לרבים, ובכך אולי יש להסביר כיצד חלפו דרכו כמויות עצומות של בעלי תשובה (כולל מהדמויות הבולטות ביותר) - מי בתחילת הדרך ומי באמצעה, מי לשיעור או שניים ומי לשנה־שנתיים. בין הדמויות שנכנסו דרכו לעולמה של תורה לאורך השנים אפשר למנות את בתיה לנצט, שחקנית מפורסמת בתיאטרון הקאמרי ובקולנוע הישראלי, שהייתה מראשונות דור בעלי התשובה בארץ, הזמר דדי (דוד רפאל) בן עמי שהפך לחסיד ברסלב, ועוד ועוד. גם דמויות מפתח בעולם ההחזרה בתשובה, דוגמת מייסד ומנהל ארגון ׳ערכים׳ הרב יוסי וליס, עו״ד דן כרמון, ניר מנוסי ועוד רבים וטובים בעולם השליחות, מרצים וראשי ישיבות לבעלי תשובה, ישבו בשיעוריו.

יחסו של הרב גינזבורג לעולם התשובה ייחודי. בתכנית רדיו שנערכה בימים אלו לרגל עשרת ימי התשובה, הוא הסביר שעם ישראל כולו נמצא בתהליך של ריקוד עם ה׳, כמו תנועת הקירוב והריחוק שמאפיינת את מעגל הטהרה של הבית היהודי, ובמסגרת זו ניתן להבין גם תהליכים של התרחקות מה׳ וחזרה בתשובה. אך אין כאן רק פלא אלוקי של חזרת נשמות שהתרחקו לבוראן. מבעלי התשובה מצפה הרב להשתלב בעמדות מפתח והשפעה שיתקנו גם את המציאות הסובבת וגם את העולם הדתי. לכן הוא גורס שבראש כל מוסד או פעילות יהודית צריך תמהיל נכון ומאוזן של דתיים־מבית ושל בעלי תשובה, ובדרכו של הרבי מלובביץ׳ הוא מעודד את בעלי התשובה לפנות בהקדם לשליחות.

לפני מספר שנים התבטא הרב ש׳נבואת הדור׳ היא ״בעלי התשובה ישתלטו על המדינה״ - רק מי שהצליח לחולל בתוך עצמו מהפכה ושינוי פנימיים יוכל לקדם את הציבוריות שלנו למהפכה ושינוי. במפגש עם ראשי קהילות של בעלי תשובה הסביר הרב כי לדעתו התסכולים והקשיים שחווים בעלי תשובה קשורים גם הם לאותה נקודה - ״אם יש משהו בעייתי בממסד החרדי, זהו חוסר לקיחת האחריות על כלל העם, המנטליות היא שמירת הקהילה ודאגה לעולם עבודת ה׳ הפרטית. בעל תשובה בא מעולם ש׳לוקח אחריות׳ על הגורל על עם ישראל ונכנס לעולם שמתעלם מהתחום הזה. אם הבעל־תשובה מתוסכל, במודע או שלא במודע, התסכול נובע מכך״.

״כחצי מנין חסידים היו הולכים לבית זקן החסידים, שהיה מספר סיפורים בליל שבת אחרי הסעודה. את עיקר ההשראה קיבלתי שם״

ההקבלה בין פסיכולוגיה וקבלה

עיסוקו הנרחב של הרב גינזבורג בשילוב ובהתאמה שבין תורה ומדע, ובין תורת הנפש החסידית לשיטות הפסיכולוגיה המודרנית, יצאו זה מכבר מגבולות השיעורים והספרים, וקיבלו ביטוי גם ב׳בית הספר לתורת הנפש׳, המכשיר מזה מספר שנים מטפלים נפשיים על פי תורת החסידות, לאחר השתלמות והדרכה שמעבירים בכירי התלמידים במשך מספר שנים. תלמידים אחרים העוסקים ברפואה טבעית, משלבים אף הם בעבודתם מרכיבים ותפיסות שהגה רבם.

בשונה משיטות אחרות של לימוד פסיכולוגיה יהודית כקומה נוספת על

לרגל שנת ה-50 לשחרור יהודה ושומרון, תנועת ההתיישבות 'אמנה' מציבה את היעד הבא: **מיליון מתיישבים ביו"ש! הצטרפו אלינו!**

מיישבים מיליוון ביהודה ושומרון

בתי אמנה

אבני חפץ

המיקום שעושה את ההבדל

:פרסומי ישראל

שכונת אבני חושן

שילוב מושלם של שקט וקרבה לחיים עירוניים

אבני חפץ מזמינים אותך להצטרף ליישוב איכותי

בוא לבנות את ביתך ביישוב צעיר ותוסס
באווירה מרעננת ונעימה

היישוב: קהילתי תורני

הקהילה: 350 משפחות

הבית: דגם "קשת" דו משפחתי 114 מ"ר,
ציפוי אבן, מפרט עשיר

1,019,000 ₪

איזק נדל"ן, שיווק, נכסים. רח' חובבי ציון 36, פ"ת
טל': 03-9303494, 050-5326929 isaacnadlan@gmail.com

מרכז מידע אמנה 1-800-260-240
www.amana.co.il

*ההדמיה להמחשה בלבד

צמוד למדד תשומות הבנייה 8/17

טעימה קטנה מהתוועדות סליחות השנה עם גרעין תל־אביב:

לאלתֵר תשובה, לאלתֵר גאולה

כתוב שכנסת ישראל "אתקשטת בקישוטין דלא הוו" (מתקשטת בקישוטים שלא היו). צריך להתקשט לפני ה' בדברים חדשים. הרבי הקודם אמר את המשפט המפורסם "לאלתַר לתשובה לאלתַר לגאולה" – צריך לאלתֵר תשובה וצריך לאלתֵר גאולה...

יש מי שמתכנן היטב כל מה שהוא עושה. לדוגמה נגן, שקורא ומנגן הכל מתוך התווים בדיוק כמו שכתוב. בדרך כלל חושבים שבמוזיקה הקלאסית אסור לאלתר, צריך לנגן בדיוק כמו שכתוב, אבל מי שמכיר את תולדות הגדולים – גם מוצרט וגם בטהובן – יודע שהם גם אלתרו כאשר הם הופיעו בפני קהל.

אלתור מאוד חשוב במוזיקה ובכל דבר בחיים. כשצריך לתקן משהו בבית – חודש אלול הוא חודש התיקון – לא תמיד יש את החומרים וצריכים לאלתר, לקחת איזו גרוטאה ובהרבה שכל על־המקום לאלתר תיקון של כלי שבור. הרי כל העבודה שלנו בעולם הזה היא לתקן את השבירה. הרבי אמר שנסתיימה עבודת הבירורים – כנראה שעבודת הבירורים כמו שכתוב נסתיימה, אבל יש עדיין אלתורים שצריך לעשות.

ידוע מאמר הזהר המפורש ש'לית אלתור פנוי מיניה'! מה פירוש המילה אלתור בכלל? על־אתר, לעשות על־המקום. צריך 'חוש' לאלתר נכון. כשנגן – גם נגן טוב מאוד – מאלתר משהו על המקום הוא קודם כל מתגבר על הפחד מהקהל ומשתחרר – אין פחד, אסור לפחד מאף אחד חוץ מהקב"ה. האם הוא תמיד מצליח באלתור? לא תמיד, אבל כאשר הוא מצליח יוצא משהו יוצא מן הכלל, ממש "קישוטין דלא הוו". בשביל להצליח לאלתר טוב צריך להתכונן הרבה, לדעת טוב את הכללים – בנגינה וגם בתורה – ואז בשעת מעשה לקבל השראה לאלתור נכון ויפה.

איך אומרים אלתור בביולוגיה? היום קוראים לאלתור מוטציה. יצור בדרך סלולה מדורי דורות, קיבל מאבותיו כך וכך תכונות קבועות, ופתאום הוא פורץ. "ופרצת" – מברכים את כולם, במיוחד מי שבא לשבת כאן בתל אביב, "ופרצת"! אבל איך פורצים? צריך לאלתר. אין פה כללים מה לעשות, איך להפיץ כאן תורה – הכל צריך לאלתר, "לאלתֵר תשובה". עוד פעם, בדור שלנו הרבי אמר שגם תשובה נגמרה – תשובה כמו שכתוב בספרים אין יותר, כעת צריך רק לאלתר תשובה. נראה פה מישהו שיתחיל לאלתר תשובה. גם גאולה – "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", הייתי יכול לחשוב שאני אאלתר תשובה והקב"ה יאלתר גאולה. לא, שגם הוא יאלתר גאולה וגם אנחנו נאלתר גאולה – זו פעולה משותפת. ברגע שמבינים ש"לאלתר" היינו אלתורים הכל תלוי בנו, גם התשובה וגם הגאולה. המקום לאלתר תשובה הוא בתל אביב וגם המקום לאלתר גאולה הוא בתל אביב.

שוב, מהי מוטציה? שהיה הולך בתלם ופתאום פורץ ממנו, תהא שנת עולם חדש, משהו חדש קורה. כל מוטציה היא טובה? לא, יש הרבה לא טובות, לא כל אלתור הוא מוצלח. אבל אם אתה מפחד לאלתר לא יצא ממך כלום. אם רוצים שיהיה ממך משהו – צריך את הנועזות לאלתר. הקב"ה בוחר איזו מוטציות מוצאות חן בעיניו, איזה מוטציות חיוביות וחיוניות לקיום המין.

אנחנו רוצים שהמין שלנו, העם היהודי, יתקיים, ולשם קיום המין צריך מדי פעם לעשות מוטציה, לאלתר. "אתקשטת בקשוטין דלא הוו" כתוב על "עולימתא שפירתא דלית לה עינין" (עלמה יפהפייה שאין לה עיניים). עם ישראל הוא עלמה יפהפייה, אבל אין לה עיניים, היא לא רואה אלוקות. מה צריך לעשות? להתחיל לאלתר – לאלתר גנים חדשים של עיניים לראות אלוקות כאן בתל אביב, על חוף הים, בטיילת.

הרב ב'מבצע לולב' במלחמת יום הכיפורים

הפסיכולוגיה הכללית, מנחה הרב גינזבורג לבנות תורת נפש שלמה ומעמיקה שמבוססת כולה על תורת החסידות שירדה לשורשי נפש האדם, בלי עירוב דברים זרים. ההתייחסות לשיטות הפסיכולוגיה הקלאסיות היא רק בשולי־השוליים, כאשר בוחנים נקודות מתוכן לאור תורת הנפש היהודית.

באיזה אופן אפשר ללמוד מפסיכולוגים של ימינו?

"עיקר העניין היום הוא לחבר בין הדיסציפלינות, וזה רק על ידי הקַבלה נכונה – בירור הכוח המדמה. אם לאדם ישנם הכלים לעשות את ההשוואות וההקבלות הנכונות, אפשר ללמוד כל דבר, אבל ללמוד לכתחילה דבר לא מבורר זה חבל, כי יכול להיווצר רושם לא נכון על ההתחלה. לכן, לפי דעתנו ושיטתנו, בכל מקצוע צריך את היסודות ללמוד בקודש – בפסיכולוגיה יש הרבה, במדעים זה פחות מפורש – ואז לבוא מוכן לברר את החול. צריך לבוא עם הראש הזה, שתפקיד התורה דווקא לרדת ולברר".

אמנם ספרים לא מעטים עוסקים בכך שאין סתירה בין התורה למדע, או שהשניים יכולים לחיות בדו־קיום, אולם הרב גינזבורג רואה בחיבור שבין התחומים משהו גבוה עוד יותר.

"החיבור בין התורה למדע הוא משהו משיחי – לקראת תיקון עולם. המקור לכך הוא דברי הזוהר שאחד מסימני הגאולה הוא נביעה של 'מים עליונים' ו'מים תחתונים' וחיבור שלהם, זהו סימן שהזמן בשל", הוא אומר. "אנחנו רוצים לעשות 'זיווגים' – ליצור הפריה הדדית בין התורה למדע, כך שבסופו של דבר כל אחד יחדש בשני. כל דרך החסידות בנויה על משלים לאלוקות, כאשר המשל הפנימי הוא משל הנפש והחיצוני הוא משל המדע. לפי התפיסה של הפנימיות, כל מה שמתפתח והולך בעולם בכלל הוא השפעת 'אחוריים' ממה שמתחדש בפנימיות. כל חידושי מאות השנים האחרונות – במדע, בפסיכולוגיה, במוזיקה – נובעים מתוך החסידות, ואנו רוצים לקשר זאת לשורש. מי שזוכה לטעום את העומק של החסידות, מרגיש שהוא מגמד עד אין סוף את הדברים שנראים הכי עמוקים ואת ההישגים הכי גדולים, במיוחד בתחום הפסיכולוגיה והבנת הנפש. לגבי מדע, פיזיקה וכדומה – מכיוון שאי אפשר עדיין למצוא אותם מפורשים בתורה צריך את ההפריה. התוכן המדעי נמצא במונחים אחרים לגמרי – בסברות עמוקות של הבנת התורה, בלבושים אחרים לגמרי".

בשיעוריו של הרב ניתן למצוא לא פעם עזרת נשים שעמוסה לא פחות מעזרת הגברים, עובדה המלמדת היטב על היחס החיובי של הרב לכך שנשים תלמדנה את מקצועות התורה השונים, במקום שלבן חפץ.

"כתוב שפנימיות התורה נועדה בעיקר לכך שהאדם יתקן את המידות ויקיים את שש המצוות התמידיות (האמונה בה', שלילת עבודה זרה, יחוד ה', אהבת ה', יראת ה' ו"לא תתורו"). במצוות אלו אין הבדל בין איש לאישה. כבר הרמב"ם כותב שהדרך היחידה לקיומן היא על ידי התבוננות. לכן, לגבי כל לימוד המביא לקיום מצוות אלו, אין הבדל בין איש לאישה. להפך, אישה, בזכות העובדה שאינה מחויבת להעמיק הרבה בגמרא, יכולה יותר להתרכז בלימוד הפנימי בשביל קיום המצוות התמידיות. בנוסף, כדי שאדם יבין ויפנים שהחיים כאן זה בשביל שליחות לעם ישראל הוא צריך תורה שתכוון אותו. גם בזה נשים וגברים שווים. השיעורים מכוונים להעמיק את תודעת השליחות לתיקון העולם ששייך לנשים לא פחות מלגברים, ואדרבה – בזכות נשים צדקניות נגאלו ישראל. בכלל, ההלכה קובעת ש'תאה גבר' – תודעת הנשים מכריעה את המציאות".

ומה עם לימוד גמרא?

"זה בסדר גמור, אם יש נטייה לכך. יש שנרתעים מלימוד קבלה בטקסטים מקוריים, אך הרבי כתב בפירוש שאפשר, תלוי בנטייה נפשית. מי שרוצה באמת, יכולה ללמוד מה שהיא רוצה".

פרסומי ישראל מפיקים:

הושענא בהר הזיתים

עולים להר הזיתים ללימוד ותפילה בליל הושענא רבא

במלון שבע הקשתות, יום ג', כ' תשרי, חוה"מ סוכות

פרסומי ישראל

ליל לימוד וניגונים במלון שבע הקשתות ותפילת ותיקין במצפה רחבעם

התכנית נתונה לשינויים | הארץ מאובטח

תוכנית הליל:

21:30 הרב **הלל הורוביץ** מנהל מועצת בתי העלמין ירושלים
22:00 הרב **יגאל שפרן** ראש מכון מרחבים
22:30 הרב **צבי לאו** ראש הישיבה בת"א ורב קהילת כפר גנים בפ"ת
23:00 הרב **אריה שטרן** שליט"א רבה הראשי של ירושלים
23:30 הרב **מאיר גולדוויכט** מראשי "ישיבה יוניברסיטי"
00:10 הרב **מנחם בורשטיין** ראש מכון פוע"ה
00:40 הרב **חיים אידליס** רב בית הכנסת ע"ש הגר"ש גורן בת"א
01:20 הרב **יעקב שפירא** ראש ישיבת מרכז הרב
01:50 הרב **שלמה משה עמאר** שליט"א, הראשל"צ, רבה של ירושלים
02:30 אתנחתא **כלייזמרים** ניגוני ירושלים ובית הבחירה
03:10 הרב **בן ציון אלגזי** ראש מכון צורבא מרבנן
04:00 הרב **גבי קדוש** רב היישוב (לשעבר) גני טל, גוש קטיף
04:30 הרב **חיים דרוקמן** שליט"א, ראש ישיבות בני עקיבא
05:10 הרב **יוני לביא** מנהל מוקד חברים מקשיבים
05:40 הרב **ראם הכהן** ראש הישיבה בעותניאל
06:00 תפילת ותיקין במצפה רחבעם זאבי הי"ד, בפסגת הר הזיתים

הסעות ללא תשלום, הלוך ושוב להר הזיתים, מחניון גבעת התחמושת במשך כל הלילה, החל מהשעה 21:00 ועד ל09:00 בבוקר | הכניסה ללא תשלום | חניה לרכבים בחניון גבעת התחמושת ובחניון מלון שבע הקשתות כיבוד קל | הזמר אבי מילר ולהקתו ינעימו בשיר ובניגון במשך הלילה

קרן אביה
לע"נ אביה יהושע ז"ל גולדברג

לפרטים: rivkisb@neto.net.il office@kerenavia.co.il | קרן אביה

יתד חסידית בשכם, חברון ויריחו

הרב גינזבורג מוכר במשך עשרות שנים כנשיא ישיבת 'עוד יוסף חי', שפעלה בתנאים קשים בקבר יוסף הצדיק שבשכם, ומאז חורבנו גלתה ליישוב יצהר הסמוך. במשך מספר שנים פעל גם כולל של תלמידי הרב בבית הכנסת העתיק 'שלום על ישראל' ביריחו, שהוחזק במסירות על ידי ארנה קובוס, עד שהופקר אף הוא לידי הרשות הפלשתינית, במקביל לנטישת ציון יוסף הצדיק. מסגרת דומה התקיימה גם בבית הכנסת החב"די העתיק על שם הרבנית מנוחה רחל שברובע היהודי בחברון, בעת שזה עוד היה נטוש ומוזנח.

הרב ישראל אריאל מיצהר, שערך רבים מספריו המרכזיים של הרב גינזבורג, מספר על הימים הראשונים של הישיבה בשכם, שהייתה מורכבת מחבורה תוססת ודעתנית של בחורי ישיבות.

"אחרי חורבן ימית ומסירת סיני, הקים רומם אלדובי את ישיבת 'עוד יוסף חי' בקברו של יוסף הצדיק בשכם. הוא הרגיש שאנשים רוצים להעמיק את האחיזה בארץ, וראוי להיאחז בשכם שהיא העיר העברית הראשונה. במשך שנה הוא החזיק כמעט לבדו את המקום, ובשלב מסוים הגיע ל'מרכז הרב' כדי לגייס חברי"ה. ישבנו קבוצת חברים בפנימייה במרכז. זה היה לילה מלא צחוקים, חסר רצינות לחלוטין, ובכל זאת הגענו להבנה ברורה: אם אנחנו נלך לשכם - תהיה שכם, ואם לא - לא תהיה.

"היינו חבורה עם נטייה לעמקנות, מונחים מאוד בניסיון להבין מה זו בעצם שכם. חפרנו בעניין ואפילו הוצאתי לאור חוברת שנקראת 'טבור הארץ', שניסתה להסביר את עניינה של שכם, עוד לפני שהרב הגיע לישיבה", מספר הרב אריאל.

הקבוצה שהתגבשה אט אט, כללה דמויות שהפכו לימים לבולטות מאוד בתחום הנחלת החסידות בציבור הדתי־לאומי: הרב דוד דודקביץ', הרב יהושע שפירא ואחיו הרב יצחק שפירא (הראשון שימש כמנהל 'עוד יוסף חי' ששכנע את השני שהחליט באותן שנים ללמוד תורה דווקא בתל אביב, להגיע לשכם, ולימים היוצרות התהפכו), הרב גדי בן זמרה והרב שי דאום, לשעבר רב גדוד הנח"ל החרדי שהקים לאחרונה 'גרעין תורני חסידי' בצפון תל אביב.

הרב גינזבורג היה מוכר לקבוצה מהמאבק לעצירת הנסיגה מחבל ימית, והגיע לראשונה לישיבה הבלתי־שגרתית לערוך התוועדות לרגל י' שבט התשד"ם, יום הסתלקות הריי"צ.

הרב זבולון ליברמן ע"ה, אביו של ר' הלל ליברמן הי"ד, שהיה אחד מבני החבורה, שימש כדיין בקהילה החאלבית בארצות הברית, והיה תלמיד חכם גדול. אף שלא היה חב"דניק, היה מקורב לרבי. הרב זבולון היה אצל הרבי בהתוועדות לפני י' בשבט זה, ורצה לקבל בקבוק משקה עבור ההתוועדות בקבר יוסף. המנהג היה שעל השולחן של הרבי היו בקבוקי משקה, וחסידים שאמרו לרבי שהם מתכוונים להתוועד בי' בשבט במקום מסוים, קיבלו מהרבי בקבוק להתוועדות תוך שהרבי מוזג מכוסו לתוך הבקבוק. הרב ליברמן אמר לרבי שהתוועדות בקבר יוסף תתאים מאוד לרבי הקודם, רבי יוסף יצחק. הרבי חייך ואמר "שיהיה בשמחה רבה!", ומזג מכוסו לבקבוק.

בישיבה שפעלה בתנאים קשים, ובעקבות הסכמי אוסלו אף הפכה למובלעת ישראלית בתוך העיר הערבית העוינת, נהג הרב גינזבורג להעביר שיעורים רבים בנגלה ובפנימיות, שנשאו אופי של לימוד הדדי והתנצחות בין הרב לתלמידים הדעתניים, ולימים הפכו לספרים. בחלוף השנים, כשביקשו התלמידים מהרב גינזבורג לעמוד רשמית בראשות הישיבה, הוא ניאות לבקשה בשני תנאים בלבד: שבישיבה תונהג רק 'עבודה עברית' ושלא ייעשה שימוש בתוצרת גרמניה. דגל העבודה העברית אומץ ביישובים יצהר ובת עין, ובהמשך אף ביישובים נוספים.

"כשחשבנו להקים ישיבה גם ביריחו, הרב יצחק שלח על כך מכתב לרבי", מוסיף הרב אריאל. "באותה תקופה הרבי נהג לסמן בקו את האפשרות שנכונה לדעתו מהאפשרויות שהוצגו בפניו. אפשרות אחת הייתה שזו תהיה ישיבה בנוסח 'תומכי תמימים'; אפשרות שנייה - 'תומכי תמימים' עם 'לבושים של מזרוחניקים'; אפשרות שלישית: כמו בקבר יוסף. הרבי סימן את האפשרות השלישית, והבנו מכך שזה המודל שהרב יצחק אמור להנהיג".

יהדות בהודו וחסידות בספרדית

חלק מתלמידיו של הרב גינזבורג נשלחו על ידו בשנים האחרונות לפתוח בתים להפצת יהדות למטיילים הישראליים בהודו בסגנון בתי חב"ד. בראש השנה האחרון ערכו השליחים חג לארבע מאות איש בדרמסלה ולארבע מאות נוספים ברישיקש. בבתים אלה, באופן ייחודי, גם מלמדים קורסים במדיטציה יהודית לפי הדרכת הרב. אולם יש מהתלמידים מי שלקח את עניין ההפצות צעד אחד קדימה, ועוסק רבות בלימוד תורה וחסידות לגויים.

כמה הנהגות מסורתיות בתחום לימוד התורה ידעו עם השנים מספר מהפכים משמעותיים אותם הובילו גדולי ישראל, מתוך הבנה כי זהו השינוי הנחוץ לדורם: כתיבת התורה שבמשך עשרות דורות קודם לכן

בראש כל מוסד או פעילות יהודית צריך תמהיל נכון ומאוזן של דתיים־מבית ושל בעלי תשובה

התוועדות י"ט כסלו בהיכל התרבות בתל אביב

נמסרה רק בעל פה; עידוד "תורתו אומנותו" בשונה מהנהגת חז"ל שהורו להתפרנס מיגיע כפיים; מהפכת לימוד התורה לנשים כשינוי רוחני חיובי; והמהפכה החדשה – לימוד תורה לאומות העולם.

הרב חיים פרים, מומחה לביו־כימיה, גדל כיהודי מתבולל בבואנוס איירס שבארגנטינה וחזר בתשובה לפני כמה עשרות שנים, לאחר שהגיע לדמות היחידה שידעה להעניק הסבר מעמיק ומלומד על ההקבלה בין 22 סוגי חומצות האמינו, לכ"ב אותיות האל"ף־בי"ת.

הוא גויס לתרגם את אתר 'גל עיני' ואחדים מספרי הרב לשפה הספרדית, שהצטרפה לספרים שתורגמו לאנגלית, צרפתית, רוסית ועוד. למרבה ההפתעה, האתר שפנה לקהל יעד יהודי, משך לא מעט בני נח שנחשפו ליהדות ובפרט לפנימיות התורה וביקשו להכיר ולדעת עוד ועוד. "בהנחיית הרב גינזבורג הוצאנו לאור יותר ויותר חומרים שמדברים לבני נח בשפה ובמושגים שלהם. היכרנו להם את שבע מצוות בני נח, הסברנו להם את יסודות האמונה האוניברסאלית בקדוש ברוך הוא, וכמובן שהסברנו הרבה על חיבור תורה ומדע, תחום שמאוד משך ועניין אותם", הוא מספר. "כשהרב גינזבורג כתב ספר חסידות שמיועד לגויים, מיד תרגמתי אותו לספרדית, והוא נחל הצלחה יפה. חלק מהמדד להצלחה היה עזיבתם של רבים מהשומעים את האמונה הנוצרית והפיכתם לבני נח. יש בודדים שמבקשים אף להתגייר בשלב מסוים, וגם להם אנו מסייעים ומספקים הכוונה. ישנן עשרות אלפי כניסות מדי חודש לאתר, אלפים המנויים ברשימת תפוצה שבועית ורקורד של מאות שיעורים משודרים".

כלל הצריך לפרט ופרט הצריך לכלל

כחסיד חב"ד, שמאז ומעולם הייתה מזוהה עמוקות עם ענייני ארץ ישראל, לצד תפיסת עולם שאיננה ציונית, התבטא הרב גינזבורג לא אחת במטבעות לשון חריפות כנגד חלק ממוסדות מדינת ישראל, ואף היה ממובילי הקריאה לכוחות הביטחון לסרב פקודה לפעול כנגד יישוב הארץ, הן בהתנתקות ואף שנים רבות קודם לכן – בזמן עקירת חבל ימית.

"הרבי מסר לי פעם שבכל מה שנוגע לעניינים אקטואליים עלי לקחת דוגמה מחמי", אומר הרב. "אני מנסה לתת ביטוי ושופר לדעות המאוד ברורות של הרבי בענייני שלמות הארץ".

בשנים האחרונות, היה מי שחשב שהרב מרכך את המסרים שבפיו. ממספר התוועדויות ניתן היה לקבל תחושה של עידון היחס למדינה ושל דרכי המאבק על שלמות הארץ. תנועת 'דרך חיים' שהקים בשנים האחרונות, המבקשת להוביל את עם ישראל להנהגת חייו הציבוריים על פי התורה מתוך אמונה בה', בשלמות התורה, שלמות העם ושלמות הארץ, פועלת גם בכלים מיינסטרימיים יותר.

"אני לא מרגיש שום שינוי בכלום", מחייך הרב בתשובה לשאלה, האם יש בכך משום עדות לשינוי בתפיסתו הציבורית. "זה כמו ים, אנחנו 'גל עיני'. יש גלים – גל עולה וגל יורד והדברים מתאזנים ומתכללים. התמונה המלאה צריכה להיות מאוזנת, ואני מתייחס כל פעם בהתאם למציאות ולקולות שעולים מהתלמידים.

הרב בשמחת בית השואבה עם הרב שלום ארוש

"יש שנרתעים מלימוד קבלה בטקסטים מקוריים, אך הרבי כתב בפירוש שאפשר, תלוי בנטייה נפשית. אישה שרוצה באמת, יכולה ללמוד מה שהיא רוצה"

"בדרך הטבע צריך לעורר את העם לתנועת שלוש השלמויות", מחדד הרב. "התנועה משתדלת להשפיע על המציאות ולשנות אותה. אי אפשר לקדם את האינטרסים הלאומיים שלנו עם פשרות. תמיד יהיו אנשים טובים שישתדלו בדרך פשרה – אין בזה חידוש וזה גם לא יביא את המשיח. הדבר יכול להצליח בתור 'כיבוי שרפות', אך 'זה לא זה', כל עוד אין עדיין קול מאוד מאוד ברור ומפורש שהולכים 'על כל הקופה' ורוצים לשנות את פני הדברים לגמרי. ראוי לציין שכבר בשנת תש"נ זכינו לברכה חמה מהרבי על הקמת תנועה כזו, 'חי וקים', ו'דרך חיים' היא המשך־גלגול של התנועה שהקמנו אז".

בציבור הדתי־לאומי שתמיד עסק בענייני כלל ישראל, יש בשנים האחרונות צימאון גדול לחסידות, עבודת ה' ותיקון המידות, הרבה יותר בעבודת הפרט.

"העניין הוא למצוא את האיזון בין תיקון הכלל ותיקון הפרט – 'כלל הצריך לפרט' ו'פרט הצריך לכלל'. מי שהיה עסוק בעיקר בענייני תשובה פרטית, צריך להתחבר יותר לתשובה ציבורית, עיסוק בענייני הציבור בדרך של תיקון המציאות, וכן להפך. התכל'ס של חסידות חב"ד – בהבדל מרוב הזרמים כפי שמתקבל בציבור (גם חרדים בכלל וחסידיים בפרט) – זה לצאת מריכוז בלעדי בתיקון האני, הנפש הבהמית, ולהקדיש את החיים לכלל. זה יכול להיות להקדיש את כל החיים להקים בית חב"ד ולהתמסר לקרב יהודים ליהדות, וזה יכול להיות ביישוב ארץ ישראל".

הרב שידוע כאוהב גימטריות, מוסיף בחיוך לסיום, כי "מי שחושב שישוב הארץ לא ברשימת הערכים של חסידות חב"ד, אז להווי ידוע: **ישוב הארץ = חכמה בינה דעת**, העניין שייך לעצם החב"ד... ויחד עם **יהודים** זה כבר **עולה נצח ישראל**".

בהכנת הכתבה נעזרנו רבות בכתב היד של הספר "אור חדש" (בהכנה) של הסופר עודד מזרחי, ועל כך תודתנו.

סיפורי חסידים מאת זלמן רודרמן

וסוכה תהיה למחסה (ישעיה ד, ו)

"וסוכה תהיה... למחסה ולמסתור מזרם וממטר" - מן האורות הרוחניים הנעלים של הסוכה אנו שואבים כוח לקיים את צו התורה שלא להוסיף ושלא לגרוע מרמ"ח מצוות-עשה שניתנו לנו בסיני.

זהו שאמר הכתוב על הסוכה כי היא "למחסה ולמסתור", כלומר מגינה עלינו מ"זרם" - בגימטרייה רמ"ז, דהיינו מצווה אחת פחות מרמ"ח; ומ"מטר" - בגימטרייה רמ"ט, דהיינו מצווה אחת יותר מרמ"ח. (הגאון המקובל רבי לוי-יצחק שניאורסון)

מן רב הצליח החסיד ר' שמואל פרוס, 'מוּלֵע' בפי מכריו, לחמוק מידי המשטרה החשאית הסובייטית שחיפשה אחריו במרץ רב.

לבסוף נתפס.

חזותו החסידית, עם הזקן והפאות, שמהם סירב להיפרד, הקשו עליו להסתתר לאורך זמן מפני מבקשי נפשו. הוא נשפט ונמצא אשם בעוון "פעילות יהודית, חסידית, ציונית, אנטי-מהפכנית".

'בית דין' שבו ישבו שופט ושתי חברות המפלגה, 'נציגות העם' - דן אותו בהליך מהיר לעשר שנות עבודת-פרך במחנה-עבודה. לאחר חודשיים של המתנה עד להשלמת מכסת האסירים שנדרשה כדי למלא רכבת, יצא אל מחנה העבודה יאנואגיז שבאסיה, מרחק אלפי קילומטרים ממרכז רוסיה. עמו היו עוד שניים מחבריו, חסידים גם-כן, שנשפטו אף הם בעטיים של 'עוונות' דומים.

מולע שובץ לעבודה בבית-חרושת לאריגה. היה עליו להפעיל במשך שתים-עשרה שעות ביממה מכונות כבדות ומיושנות, שהפעלתן הצריכה מאמץ פיזי רב, וזאת בתנאי אקלים קשים ומתוך הסתפקות בכחצי קילוגרם לחם תפל ליום.

לא-מעט אנשים במחנה נפחו את נשמתם מאפיסת כוחות. אבל מולע הצליח, בחסדי ה', לשאת בעול העבודה המפרכת ולעמוד בקשיים הגופניים ובסבל הנפשי שהיה כרוך בניתוק המוחלט ממשפחתו ומסביבתו המוכרת.

במחנה-העבודה הכיר מולע יהודי ממוצא גרוזיני ושמו אברהם. הלה לא שמר תורה ומצוות והיה בור ועם-הארץ גמור. אברהם התמחה בעשיית

מחוסר מקום, הניחו יד על כתף ורקדו על מקומם "ושמחת בחגך"... איש מהם לא הבחין בקצין הבכיר שהופיע בפתח הסוכה ונעץ בהם מבטים מזרי-אימה. "אהה!", קרא בחמת זעם, "דגים שמנים תפסתי!"

כובעים וזאת הייתה עבודתו גם במחנה. היה לו חדר מיוחד, שבו ישב מבוקר עד ערב ותפר כובעים. בתוך זמן מה יצאו לכובעיו מוניטין בכל האזור כולו וקציני צבא היו משחרים לפתחו כדי שיתפור להם כובע.

•

אברהם ידע לנצל כראוי את הביקוש לכובעיו. הוא קשר קשרים טובים עם קציני המחנה והשיג מהם טובות-הנאה לרוב.

בנוסף לקשריו נחשב אברהם גם למנהיג הלא-מוכתר של האסירים ביאנואגיז. הוא היה איש חזק ונטול פחד, והאסירים חששו מפניו. כאשר מישהו מהאסירים - שלא הערין נכונה את כוחו ואופיו - העז בכל זאת להמרות את פיו, היה אברהם מטעימו מנחת זרועו או שולח אחרים שיעשו למענו את 'העבודה השחורה'.

על-אף ההבדל הקוטבי באופיים ובִרקעם - נוצר קשר ידידותי חם בין אברהם הבריון ובין מולע החסיד. אברהם חיבב את מולע, דווקא בגלל פשטותו ויושר לבו. הוא גם אהב להקשיב לאמרות החסידיות השנונות שהשמיע מעת לעת. זה האחרון הפיק גם-כן תועלת מקרבתו לאברהם, קרבה שסייעה לו להקל במקצת את תנאי חייו במחנה.

הגיעו הימים-הנוראים.

מולע ושני חבריו הצליחו למצוא להם פינה שקטה ואי-אלו רגעים פנויים מעבודה כדי להתפלל את תפילות ראש-השנה ויום-הכיפורים, מן הזיכרון.

והנה קרב ובא גם חג-הסוכות. את מולע וחבריו טרדה מחשבה אחת - איך לקיים את מצוות 'לישב בסוכה'.

אברהם הבחין בפנים המודאגות של מולע וביקש לדעת את הסיבה לכך. מולע סיפר לו על חג-הסוכות ועל השתוקקותו לקיים בחג את מצוות הישיבה בסוכה. ברק ניצת בעיניו של אברהם. "אין בעיה", זרק, "אני לוקח זאת על אחריותי!".

הקמת סוכה במחנה-עבודה - אליו נשלחו בין השאר אסירים שחטאם היה מעשים מסוג זה בדיוק - הצריכה אומץ-לב רב במיוחד. אך כאמור, אברהם לא ידע פחד מהו. מרגע שקיבל החלטה כלשהי, דבר לא עמד בדרכו.

הוא קרא מיד לכמה מנאמניו ובתוך שעות הובאו למקום כל המרכיבים הדרושים לבניית סוכה - קרשים, קנים לסכך וחוטים לקשירת הקרשים זה לזה. באותו לילה הוקמה בצמוד לחלון חדרו של אברהם סוכה קטנה אך כשרה.

לילו הראשון של החג הגיע. מולע וחבריו התכנסו בסוכה הקטנה. אברהם כבר המתין להם שם, קורן מאושר, גאה במעשי ידיו.

"ומה עכשיו?", שאל.

זלמן רודרמן
להתרגש, להחכים, ליהנות.
ספרי איכות לכל המשפחה
להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: 03-9600770

השכנה מתעניינת ביהדות?? שלחו אותה ל ראש יהודי אימייל: ry@neto.net.il • 02-6791122

״עכשיו צריך יי״ש. ביום-טוב עושים קידוש!״, השיב לו מולע (יין כשר לא היה ניתן להשיג במחנה-העבודה).

אברהם הפעיל את אנשיו ובמהרה הוצב על השולחן בקבוק וודקה. מאי-שם הובאו גם דג-מלוח ותפוחי-אדמה מבושלים; ממש סעודת חג. מצב-הרוח בסוכה טיפס ועלה. מולע קידש על כוס גדולה של יי״ש והשלושה פתחו בסעודת חג, כאשר גם האחרים מתכבדים מדי פעם בלגימה.

•

אט-אט שכחו הנוכחים היכן הם נמצאים ופצחו בניגון חסידי עליז. ואז, דבוקים איש אל רעהו, מחוסר מקום, הניחו יד על כתף ורקדו על מקומם ״ושמחת בחגך״...

איש מהם לא הבחין בקצין הבכיר שהופיע בפתח הסוכה ונעץ בהם מבטים מזרי-אימה. ״אהה!״, קרא בחמת זעם, ״דגים שמנים תפסתי!״.

בבת-אחת גוועה שירת החוגגים. הם הביטו בקצין בעיניים נפחדות, מצפים בחרדה לבאות. אולם מולע כבר שתה כהוגן עד כי אפילו לא קלט את חומרת המצב אליו נקלעו הוא וחבריו.

״הוֹ חבר-קצין״, קרא בעליצות שופעת, ״גש הנה, עשֵׂה ׳קידוש׳. אתה בוודאי יודע שהיום חג-סוכות״. בדברוֹ מזג מולע כוס מלאה וודקה והושיטהּ לקצין, שסימני תדהמה נתלו בשתי עיניו היוקדות.

מולע קם והתקרב אליו, אוחז ביד אחת בכוס המלאה ובשנייה מחבק בחום את גבו של הקצין. ״נו, אל תחשוב פעמיים. עשֵׂה קידוש. יום-טוב היום! חג-סוכות!״.

חבריו של מולע רצו ברגע הראשון לקבור את עצמם, מרוב פחד ותדהמה. אבל רגע לאחר מכן הם היו צריכים לצבוט את עצמם כדי להאמין למראה עיניהם. הקצין הושיט יד מהוססת אל הכוס, קירבה אל פיו ובסיועו של מולע, אמר: ״סברי מרנן, ברוך אתה... שהכול נהיה בדברו״.

הכוס המלאה פעלה את פעולתה גם על הקצין הבכיר. הכעס נעלם כליל מעיניו. לפתע החל לגולל לפני מולע וחבריו את תמצית סיפור חייו. כן, יהודי הוא, בילדותו למד בחיידר ולאחר מכן בישיבה. כרבים מחבריו סטה מדרך היהדות והגיע לאן שהגיע. ״זה מזכיר לי...״, אמר בעיניים לחות, בהביטו סביבו, ״סוכה כזאת בדיוק הייתה לאבא, רק קצת יותר גדולה״.

שתיקה עמדה בסוכה הקטנה. הקצין התאושש קמעה מהשפעת הוודקה. ״כעת צאו מהסוכה ולכו לישון״, אמר. ״אם אתפס כאן אתכם, אשָׁלח גם אני לארץ גזרה״.

כעשיר כמו תפילה

רגע אחרי מופעי ימי התשובה ודקה לפני שמחות בית השואבה, תפסנו את אברהם פריד לשיחה על עבודתו כזמר (32 שנה מאז ההופעה הגדולה הראשונה) ועל עבודת ה' שלו כחסיד ומוזיקאי ("כל אחד יכול"), בשילוב זיכרונות אישיים מהרבי מלובביץ' ("פתאום ראיתי אותו")

אסף משניות

יום רביעי, עשר וחצי בערב. הקהל יושב בכיסאות וממתין לאברהם פריד שיתחיל את ההופעה הסגורה שלו בכפר המכביה. השעה אמנם לא ממש רגילה לפתיחת הופעות, אבל כשלוקחים בחשבון שזו ההופעה השלישית באותו יום של הזמר הענק, כולם מקבלים את זה בהבנה.

המוזיקה, פתיח ארוך לניגון 'אבינו מלכנו', מתחילה להתנגן, אבל פריד עצמו לא נמצא על הבמה. פתאום שירתו מתחילה להישמע, אבל הוא עדיין לא על הבמה. אחרי חיפוש קל ברחבי האולם, מתברר שהוא נכנס מאחור, מכניסת הקהל.

יש משהו מאוד סימבולי בכניסה הזאת, הפינאלה של פריד בסבב הזה בישראל. ביומיים האלה שהוא כאן הוא הופיע בשישה אירועים שונים, ביניהם שלושה סיומים של הרמב"ם היומי באולם ארנה בירושלים. למחרת ההופעה בכפר המכביה הוא כבר תופס את המטוס בדרך חזרה לניו־יורק בדרך להיות חזן ביום כיפור. אנחנו מצליחים לתפוס אותו לראיון אחרי סיום ההופעה, לאחר חצות הלילה. "קרוב אליך? אני קורא אתכם הרבה. כמה טוב שנפגשנו" פותח פריד בשירה...

"נורא התביישתי"

רק ביומיים האחרונים הופעת שש פעמים, ובנוסף אתה חזן בימים נוראים, איך אפשר להופיע כל כך הרבה? לא מתעייפים בסוף?

"אני מוכרח לציין שזה מרגיש כמו נס. רק כדי לסבר את האוזן, מדובר בהופעות בשעה שתים־עשרה בצהריים, ארבע אחר־הצהריים ושמונה בערב. כך שזה עומס גדול. אבל זאת השליחות שלנו ומזה אנחנו מקבלים כוחות" הוא אומר.

"אתמול, בכל אחת מההופעות בארנה בירושלים עיר הקודש היו 8,000 איש שסיימו את הרמב"ם, אין ספק שזה היה משהו מיוחד, אבל זה גם נורא מתיש". דווקא על הבמה, נראה היה שהבטרייה ממש לא התרוקנה.

"סיום הרמב"ם מרגש אותי במיוחד", מגלה פריד, "לפני שלושים ושלוש שנה, בסיום הרמב"ם הראשון בישראל בשנת תשמ"ה, הרבי מלובביץ' נתן לי ברכה לנסוע ולשיר בפני כולם במעמד. נורא התביישתי, זו הייתה הפעם הראשונה ששרתי על במה גדולה".

אם מסתכלים על הפלייליסט של ההופעה קשה שלא לראות שהוא נצבע כמעט כולו בצבעים של הימים הנוראים, בכל זאת בעוד רגע יום כיפור יכנס, אך בשבוע הבא, בחול המועד סוכות, פריד כבר יעלה עם רפרטואר אחר, שמח יותר, כזה שמתאים ל'זמן שמחתנו'.

השבוע הופעת לקראת יום כיפור, שבוע הבא שמחת בית השואבה, יש הבדל בין ההופעות? יש הכנה שונה להופעות?

"בוודאי. לכל הופעה מגיעים ממקום אחר בנפש" הוא אומר, "להופעה בעשרת ימי תשובה, שמעיקרם הם ימים יותר רציניים, מגיעים מעט יותר בכובד ראש. לעומת זאת, שמחת בית השואבה מגיעה ממקום אחר. הרי חז"ל כבר אמרו שמי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו, וזה כמובן הופך את הראש".

זאת לא שנה ראשונה שפריד, בן 58 כיום, עושה את המעבר המהיר בין הופעות בעשרת ימי תשובה לשמחת בית השואבה. למעשה, את רוב חייו הוא העביר על הבמות. כבר כשהיה בן תשע, שימש כסולן של מקהלת הילדים החב"דניקית "אלי והילדים" בניצוחו של ר' אלי ליפסקר.

סלפי בהיכל

אתה כל כך הרבה שנים על הבמות, איך ההרגשה לנסות להתקרב לה' כשיש כל כך הרבה מצלמות מסביב? הפרהסיה לא מפריעה לאינטימיות עם ה'?

"מצלמות ופרהסיה הם שני דברים שונים לחלוטין. אדרבה, באידישקייט 'פרהסיה' זה דווקא חשוב ביותר, הן לטוב והן להיפך" הוא אומר, בעודו מטעים את המילה 'פרהסיה' בהגייה חסידית. "אם מקדשים שם שמים בפרהסיה, אין לך דבר גדול מזה. אבל אם חלילה מחללים שם ה' בפרהסיה... קח למשל את כל הנושא של תפילה בציבור. אם יותר טוב להתקרב לשכינה כשאתה לבד, סגור באיזה חדר, אז למה החכמים קבעו שתפילה בציבור זו הדרך הכי טובה להידבק ולהתקרב לריבונו של עולם? סימן שציבור ופרהסיה בכלל לא עומדים בסתירה לאינטימיות עם ה'" הוא אומר.

אם עם הפרהסיה פריד מרגיש בנוח, דווקא אל מול המצלמות הוא חש שלא בטבעיות. למעשה הן די מפריעות לו. "מצלמות, זה משהו אחר" הוא אומר, "ובפרט כשמביאים מצלמות לבית כנסת, ובמיוחד היום כשבכל בית כנסת שאני מתפלל מבקשים ממני לקחת סלפי תוך כדי שאני לבוש בטלית ותפילין. זה מפריע" הוא ממשיך בכאב.

יחד עם זה, וכנראה בעקבות העולם החסידי שממנו הוא מגיע, הוא גם מוצא נקודות חיוביות במציאות הזו. "אמנם זה מפריע, אבל מצד שני זו הזדמנות לעשות טוב ליהודי. אז אני אומר להם, מצד קדושת המקום נצא החוצה ושם נעשה את הסלפי. בתוך בית הכנסת זה נראה לי לא שייך".

פריד מלא בסיפורים, כמעט בכל נושא שעולה, והוא שמח לשתף. סיפוריו, לרוב, נעים סביב העולם החב"די, בכל זאת, כל חייו הוא שייך לחסידות וגר בסמיכות לבית מדרשו של הרבי. גם השאלה שלי על חיים שמוקפים במצלמות מזכירה לו סיפור, הפעם על ה'צמח צדק'. "ידוע הסיפור עם הצמח צדק, שפעם הזדרז לבוא לתפילה ובדרך לבית הכנסת ניגש אליו עני וביקש נדבה אבל לצמח צדק היה חשוב יותר להגיע הכי מוקדם שאפשר ולתפוס את התפילה בציבור והוא לא עצר לתת לעני צדקה. באמצע התפילה, פתאום התחיל הצמח צדק להרגיש חרטה על שלא עצר לתת לעני כסף להחיות נפשו, הוא עזב את בית הכנסת והלך ברחובות עד שמצא את העני ונתן לו צדקה" הוא מתאר, "והרבי סיפר שבכל בוקר זכה הצמח צדק לכך שהאדמו"ר הזקן, הסבא של הצמח צדק, היה נראה אליו מגן עדן. באותו הבוקר לא הבין הצמח צדק למה לא נגלה אליו הסבא, ואחרי שהצמח צדק נתן לעני את הצדקה, נגלה אליו הסבא עם חיוך גדול. אז אני אומר לעצמי, טוב יותר לשמח יהודי ולעשות סלפי, גם זה סוג של צדקה, אפילו בשעה שאני לבוש בטלית ותפילין".

הרבי רקד ורקד

פריד, כאמור, גדל בשכונת הרבי ואמו של הרבי, הרבנית חנה, אף ביקשה שיבוא לשיר אצלה בבית כשהיה ילד. במהלך השנים, חגג פריד פעמים רבות את שמחת תורה ב-770, ומכיוון שאנחנו משקיפים כבר על סוכות, ואתם הקוראים תקראו את הכתבה הזו בחג, זאת הזדמנות יוצאת מהכלל לשאול את פריד על החג הכי שמח בשנה אצל הרבי.

יש רגעים מיוחדים שאתה זוכר משמחת תורה אצל הרבי?

"כל השנה הייתה משהו אחד, ושמחת תורה משהו אחר. הרבי שפע שמחה ארבעים ושמונה שעות, בחו"ל זה יומיים, ושאב את כולנו לתוכה.

"את השמחה שהייתה ב-770 בהקפות קשה לתאר. הקירות רעדו ממש! הרבי רקד ורקד שעות ללא הפסקה והקהל עף לשמיים...

"כשהרבי רקד באחת ההקפות עם גיסו, הרב שמריהו גוראריה, עם יד על הכתף של גיסו ויד גיסו על הכתף של הרבי, הייתה זה חוויה מיוחדת במינה. כמו המחול שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות לצדיקים. הרבי לא התעייף מהריקוד עם גיסו, אבל מאוד הקפיד ברגע שהרגיש שגיסו מתעייף, לעצור את הריקוד. הוא היה מחזיק את היד של גיסו לכמה רגעים עד שהיה ברור לכולם שהגיס מצליח להירגע.

"עם זאת לצערי כשאני מתחיל לחשוב על הקפות עם הרבי, עולה לי מיד הזיכרון דווקא משנת תשל"ח. השנה הכי יוצאת דופן. מקומי בהקפות היה ליד הכותל המזרחי והייתי יכול לראות את פניו הקדושות של הרבי (מן הצד). לא אשכח את הרגע שאמרתי למי שעמד לידי: תראה, הרבי כל כך חיוור פתאום! ואחרי כמה רגעים הרבי עבר התקף לב".

מכיר את הרועה

איזה ניגון חב"די הכי נוגע בך?

"קשה לבחור יהלום אחד מתוך הרבה יהלומים. יש כל כך הרבה שירים יפים. את הניגון מהרב מפולטבה אני מאוד אוהב. ניגון מר' אשר מניקולייב גם מאוד נוגע בי. וניגוני שמחה יש הרבה כמובן. הניגון 'על הסלע הך' שעשיתי עכשיו ל'צמאה 4' היה מהניגונים הקבועים בהקפות של הרבי בשמחת תורה, ואני אוהב את הקצב שלו ואת המילים הכל־כך חזקות שלו, להכות בסלע עד שיצאו המים!"

אתה רואה הקבלה בין הנגינה והשירה ובין עבודת ה'?

"מה ההבדל בין תפילה רגילה לבין תפילה באריכות? בפשטות, ההבדל הוא שבתפילה רגילה אומרים את המילים קצת במהירות ולא כל כך שמים לב למה שאומרים. אתה מסתכל בסידור, רואה את המילים, אבל זה לא זה. אתה לא בפוקוס. אתה אומר את המילים אבל הראש שלך במקום אחר. מי שמתפלל קצת באריכות, מתחבר לכל מילה שהוא רואה בסידור וחושב על פירוש המילים שהוא מוציא מפיו. קודם כל הוא רואה את המילים, רואה! אחר כך הוא מתבונן מה פירושה של המילה. וזה אורך זמן להתפלל כך".

"אותו דבר עם שירה", מסביר פריד, "אפשר לשיר שיר, ואתה לא מתחבר, לא נדבק בשיר. יש את השיר ויש אותך וזה שני דברים נפרדים, כדיו על גבי הקלף. אצלי, כשאני נכנס לאולפן להקליט, או כשאני שר בהופעה, אז מוטל עלי החיוב 'להתפלל באריכות'. לשמוע טוב טוב את המילים שאני שר ולהתחבר, להתעמק ולחשוב על מה אני שר, ואז אני מצליח להרגיש את זה באופן אישי".

"כשאני נכנס לאולפן להקליט, או כשאני שר בהופעה, מוטל עלי החיוב 'להתפלל באריכות'. לשמוע טוב טוב את המלים שאני שר ולהתחבר"

קל להגיע למקום כזה?

"כל אחד יכול להתפלל באריכות וכל אחד יכול להתחבר לשיר מסוים, זה תלוי בך. כזמר, אני אולי עושה את זה יותר מסתם אדם, אבל הרשות נתונה לכל אחד. זה מזכיר לי סיפור על זמר אופרה שהופיע באולם הכי חשוב בניו יורק וביצע יצירה מקסימה על פרק כ"ג בתהילים: 'ה' רועי לא אחסר'. הוא שר את זה באנגלית. אחרי שסיים והסתיימו גם מחיאות הכפיים הסוערות נהיה שקט באולם, ופתאום כל האלפים שמעו קול דממה דקה: 'מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר', מישהו מהקהל התחיל לשיר. והוא שר עם כל כך הרבה לב ונשמה עד שהקהל התחיל לבכות. בסופו של דבר הזמר המפורסם הזמין את 'הזמר' שגנב לו את ההצגה לבמה. האיש, שהיה יהודי מבוגר מפולין במקור, עלה על הבמה ונעמד ליד הזמר הגדול. הזמר שאל אותו בהתפעלות: 'איך עשית את זה? איך הצלחת תוך כמה שניות לעורר את הלבבות עד דמעות של האלפים פה באולם? גם אני שרתי אותו פרק, ולא הצלחתי כמוך!?' היהודי הזקן הסביר את ההבדל ביניהם: 'אתה מכיר את מזמור התהילים, ואני מכיר את 'הרועה' עצמו. 'ה' רועי'".

"בימים אלו קראנו בתורה את דברי הפרידה שמשה רבינו אומר לעם ישראל. 'שימו לבבכם לכל הדברים...'. שימו לב! זה ההבדל בין סתם תפילה לתפילה באריכות. בין סתם לשיר ובין שירה מתוך חיבור פנימי. שמעתי ממישהו הגדרה לזמר שהוא אוהב: 'אם הזמר מצליח לתת לי את ההרגשה שהוא מאמין במה שהוא שר, זה זמר שאני אוהב'. יש בזה משהו מאוד אמיתי".

אני חוזר עם פריד לימיו בסמיכות לרבי ושואל אותו על סיפור אישי שלו עם הרבי. הוא מתחיל לספר לי על התוועדות בבית מדרשו של הרבי. "השעה היתה אחת וחצי בשבת בצהריים, זו הייתה השעה הקבועה להתוועדות, ואני ילד שעומד ומחכה שהרבי יגיע וההתוועדות תתחיל. פתאום אני מרגיש שמישהו נוגע לי בכתף. אני מסתובב אחורה ורואה את הרבי עצמו! הייתי מאוד מופתע, והוא אמר לי: 'ככה, במהירות כזאת ובהפתעה כזאת, כמו של אדם שנוגעים בו לפתע בכתף, יכול המשיח להגיע'".

כולנו מחכים!

אושפיזין של גוף ונפש

חג סוכות שמח לכולנו,

ידוע שבחג הסוכות אנחנו לא רק מזמינים שבעה אושפיזין לסוכה שלנו, ולא רק לסוכתנו הנצחית והכללית כאן בארצנו הקדושה וגם לא רק לנשמתנו הכבירה, אלא אולי בעיקר אנחנו מזמינים אותם לתוכנו, אל גופנו ממש.

שואפים אנו מרוחם הכבירה נשמה אין סופית - כלל ישראלית ומקדשים את כל האיברים שלנו, בתוך גופנו הגשמי תחת הסוכה האחת.

במכון הניג עובדים מומחים באבחון וטיפול בדרכי העיכול ומחלות רבות נוספות. הנני הקטן, מנהל המכון, חשבתי לחדש חידוש לכבוד אורחינו הקדושים.

מערכת העיכול שלנו בנויה משישה אברים חשובים מאוד, והם: **הקיבה, הטחול, הכבד, כיס המרה, המעי הדק והמעי הגס.**

ידוע ברפואה ההוליסטית - המשלבת רפואה סינית, פסיכולוגיה, חסידות וקבלה - שלכל אבר ואבר יש מערכת רגשות ואמונות ואפילו מחשבות המשפיעה עליו. מערכת העיכול שלנו קשורה בקשר אמיץ ופעיל עם המוח ורוב העצבים היוצאים ממנו משפיעים ומושפעים ממערכת העיכול. לא בכדי כשמסתכלים על מערכת העיכול בצורתה החיצונית ניתן לראות שהיא דומה דמיון רב למוח שלנו. ולכן ניתן לומר **שהמוח שלנו הנו האבר השביעי** של מערכת העיכול. בסייעתא דשמיא ניתן לקשר בין שבעת האושפיזין הקדושים בעבודתם הגשמית וסמלם הרוחני עם אברי גופנו:

מי ייצג את **המוח** של אומתנו הקדושה אם לא **אברהם אבינו** ע"ה, השכל של כל האברים ואבא של כל ישראל, המשפיע ומחזיה את כולנו בתמימותו ועבודתו השלמה, כי חפץ חסד הוא. הוא אשר מייצג את המוח המשפיע על כלל חלקי האומה ואברי גופנו.

הקיבה - האבר הראשון המקבל ומעבד את המזון הנכנס לפינו, מושפעת היא מרגש נחשק וכמעט אבוד בדורנו זה, רגש ההכלה ובתוכו גם תחושת הנועם. לכל אבר ישנו איבר נגדי/קוטבי לו וכן גם רגש נגדי המחליש אותו. הרגש הנגדי להכלה הנו רגש הדחייה. תחת המוח וכמייצג את הקיבה עומד **יצחק אבינו** ע"ה אשר מצחק על חבל דק בין דחיית מידת הגבורה אותה הוא מייצג, מידת הדין הקשה אותה אנחנו שואפים להמתיק, ובין הנועם העליון ביותר של ביטחון אבסולוטי בהשגחה הפרטית כמובא בפרשת העקידה. הוא אשר דרש מאתנו לעכל את הבלתי־ניתן להכלה, קרבן אדם! בשר קודש אשר מוסר את נפשו לחלוטין לטובת עילויה של מידת החסד העליונה, ורגע לפני שאנחנו נדחים, כמעט עד כלות הנפש, מהסיפור המותח והנורא של יצחק אבינו, הוא זוכה להמתקה והנועם הגבוה ביותר. (רצוי לעיין בפירוש של הראי"ה קוק זצ"ל על פרשת העקידה בספר עולת ראיה).

הטחול - אבר פחות חשוב ברפואה הפיזית, אבל ברפואה הסינית נחשב לאחד האברים החשובים ביותר - אבר המעמיד ומחזיק את כל האברים במקומם. הטחול מושפע מרגש של מתיקות ושמחה. הטחול נחלש מרגש המרירות והעצבות. הטחול מייצג את **יעקב אבינו** ע"ה אשר העמיד את כל האומה על תפארתה הישראלית. יעקב העמיד את כל האברים במקומם והמתיק את הדין מול עשו, בזכות עבודתו מלאת היראה. ידוע שהיראה היא הכיסא למידת האהבה העליונה ולה זוכים רק על ידי שמחה. תפקידו הנוסף של הטחול הנו לברר בין המזון המתוקן והלא־מתוקן שהתקבל בקיבה, וכך גם יעקב לפני פטירתו בירר לישראל את העבודה המתאימה לכל אחד ואחד.

הכבד - מושפע מרגש של רוגע, כבוד עצמי וענווה ונחלש ונחסם על ידי רגשות עזים של כעס, תסכול, שנאה וקנאה. הכבד קשור עם **משה רבנו** ע"ה אשר בו נחתמה מידת הענווה בתכליתה. הוא אשר כיבד את השם יתברך לעיני כל העולם וניצח כל נגיעה עצמית וגאווה אשר חוסמים ומהרסים את הכבד ומרתיחים את הדמים העכורים המעוורים את העיניים. ידוע שכאשר הכבד חסום ניתן לראות זאת בעיניו של האדם. אך משה רבנו "קרן אור פניו" ותיקן את הכבד של כולנו בזכות כבודו העצמי וענוותנותו.

כיס המרה - מושפע מרגש של שלום ואחווה ויוצא מאיזון בזמן של אי־צדק, חוסר־שוויון ואפליה. כיס המרה קשור עם **אהרן הכהן** אשר מרום הודו שאף תמיד ורדף אחר השלום. מתוך אהבה לכלל ישראל באשר הם שם, אהרן עזר לכבד (משה רבנו) להזרים את הטוב הכללי לכלל האברים שבאומה.

המעי הדק - חשוב כל כך עד שנוגע בעמקי הנפש ברגש חזק של הערכה עצמית. המעי הדק קשור עם **יוסף הצדיק** אשר רק בזכות שהעריך את עצמו כראוי לבן־מלך אמיתי זכה לצחצח את המעי הדק של כולנו וערכו העצמי והיסודי. הוא אשר השריש בכולנו ערך עצום ויקר של מידת ההשתוות, הביטול והטהרה. המעי הדק הוא אשר ממנו מתחלק המזון לחלקים הכי קטנים והמתאימים לכל אבר ואבר. ואיזה פלא שיוסף הצדיק גם הוא אשר השביר לכל הארץ את מה שהגיע להם.

המעי הגס - האבר האחרון של תהליך העיכול, אשר רוב תחלואנו מגיעים מהפרת האיזון בו, מושפע מרגש חיובי של קבלה עצמית ומופר בזמן ביקורת. כי בעצם, רק אדם שלא מקבל את עצמו, עסוק במה החברה חושבת עליו וממילא מתמלא פחד ואימה מביקורת. את המעי הגס, אשר כל תפקידו לסלק את הפסולת החוצה ולהחזיר למחזור הדם את התמצית האחרונה אשר נותרה מכל תהליך העיכול, תיקן **דוד מלכנו** אשר נעוץ סופו בתחילתו. דוד קיבל את עצמו כמלך צדיק ונרדף ובזכות קבלתו העצמית וביטחונו המוחלט בהשגחה הפרטית עליו, דוד עמד מול גליית ולא ברח מהביקורת החריפה שלו כלפיו, כלפי המציאות וכלפי שמיא. הוא לא ברח משום ביקורת של שום אדם, לא של עם ישראל, לא של שאול, לא של אבשלום בנו ולא של מיכל אשתו. המעי הגס אשר בסופנו והמוח אשר בתחילתנו והלב שבאמצע כולם ניזונים מהבירור האחרון של דוד (המעי הגס) אשר ירים את רוחנו ואת גופנו. הוא יבוא מהרה ויתקן את סוכתנו אשר לא תוסיף ליפול עוד לעולם.

ברצוני לברך את כל בית ישראל שנזכה לחסידות וקבלה עצמית אמיתית אשר בשורשה יומתקו כל הדינים והחוצפה אשר מחוצה לנו, וכמאמר הראי"ה קוק זצ"ל (באורות הקודש חלק ג, מאמר "בקשת האני העצמי"): "רוח אפינו משיח ד', זהו גבורתו הדר גדלו, איננו מבחוץ לנו, רוח אפנו הוא, את ד' אלוקינו ודוד מלכנו נבקש, אל ה' ואל טובו נפחד, את האני שלנו נבקש, את עצמנו נבקש ונמצא"...

חג סוכות שמח,
יאיר הניג
המכון לרפואה טבעית

מכון הניג קובע:
הכל מתחיל מהבטן

אסתי בלוי מן מדיה

מחקרים הוכיחו שמערכת העיכול היא הגורם המרכזי והמשפיע ביותר על מצבנו הבריאותי.
שנים של נסיון הביאו את מכון הניג להיות המוביל בשיטה ייחודית ומוכחת לטיפול במערכת העיכול.

מאות אנשים כבר הפסיקו לסבול. לתמיד

HENIG
המכון לרפואה טבעית

אבחון גוף-נפש מקצועי | 4 חדרי טיפולים | התמחות מיוחדת לבעיות עיכול
שטיפת מעיים | טיפול שלושת הממדים | עיסויים רפואיים | חנות טבע ייחודית

הניג - גברים נשים וילדים. מסילת ישרים 7 ירושלים. yair-health.com

לקביעת תור לאבחון התקשרו עכשיו: 02-9919109

בצל האמונה

הזוהר הקודש אומר שצל הסכך הוא צל האמונה, בו אנחנו מוזמנים להתאושש מניתוח המעמקים של הימים הנוראים. שמחה גדולה יש בסוכה, בידיעה שה' איתנו גם כשאנו מנומנמים בסוכה המוצלת, וגם כשרוחות מפתיעות מעיפות לנו את הסכך... על כך במיקס הסיפורים, התובנות והתורות שלפניכם. חג שמח!

here is the king!

אליעזר בוצר

סוכה בוורנאסי...

וורנאסי היא מוקד עלייה לרגל בהודו. לפי המסורת ההינדית, נהר הגנגאס השוכן למרגלות העיר הוא מקום רצוי למאמינים הינדים לסיים את מעגלי גלגול הנשמות... וכך בין סמטאותיה הצרות עוברות מדי שעה עשרות שיירות של טקסים והלוויות בדרך לנהר. האווירה המיסטית מושכת אליה המון מטיילים מהעולם וגם ישראלים רבים שמשתקעים במקום אפילו לתקופות של כמה שנים.

הבית הראשון שלנו בוורנאסי היה ב'מיר־גת', ממש בלב העניינים. מלבד התנועה הרבה העוברת תדיר ברחובות הצרים, להקות של קופי שימפנזה אפרוריים חולשות על עמודי וכבלי החשמל. כמנהג ואילוצי המקום, רוב המסעדות מצויות על גגות המלונות, וגם את הסוכה הגדולה שלנו (בסביבות 400 מ"ר) בנינו על הגג הגדול של הבית.

כשהתחלנו לחפש סכך גילינו את הרגישות הרבה של המקומיים לעצים, וכך נאלצנו לנסוע כמה קילומטרים מחוץ לעיר יחד עם נציגי שמורות הטבע ולאסוף באישורם ענפי גזם קטנים לסוכה הענקית אותם שזרנו בחוטי פשתן שלא מקבלים טומאה על כל תקרת הסוכה. פרויקט רציני מאוד.

אחרי תפילה וסעודת חג עם מאות אושפיזינים ישראליים (וגם כמה מקומיים מתעניינים בשיתוף), הסוכה החלה להתרוקן מאדם. ואז החלה מתקפת שימפנזות. הסכך שלנו עניין אותם, ועשרות קופים משתוללים נחתו עליו והרסו את כל תכולת הסוכה.

רם, העוזר ההודי שלנו, כבר אמר נואש מכל החבטות שקיבל מחפצים שזרקו עליו הקופים חשופי השיניים. מה עוד אפשר לעשות מול עשרות שימפנזות חסרות רסן? עמדנו בחוסר אונים בין קישוטים ורהיטים קרועים.

לפנות בוקר, רם העוזר הנאמן פתאום קרא לי בהתרגשות: come! Come! here is the king!

ראיתי מחזה נדיר. קוף שחור עם זנב ארוך, כפול בגודלו מזקן השימפנזות ובעל הליכה אצילית, מקפץ בין הגגות הסמוכים לנו. בן רגע כל הקופים האפרוריים נסו על נפשם והתאדו כלא היו! האמיצים שביניהם נשכבו לתצפית על גגות במרחקים והביטו באימה אל הקוף המלכותי, שזכה לקבל מרם פירות ושיריים במשך שבוע שלם. הקינג ליווה אותנו עד סוף חג הסוכות השלו, השמח והמרומם לו זכינו יחד עם מאות חברים מכלל הפנים והסוגים. אולי אושפיזין מסוג כזה מתאים לוורנאסי.

לא כואב לי!

הרב עידן מקאניק

אני משרת כשליח של חב"ד במרכז הרפואי קפלן ברחובות. באחת המחלקות הכרתי יהודי שהיה חולה במחלה הידועה, הקפדתי לבקר אותו בקביעות והשתדלתי לעודד אותו, למרות שהיה לו קשה להתעודד.

חג הסוכות הגיע ועלה לנו רעיון להוריד אותו מהמחלקה לבקר בסוכה. הוא הסכים למרות שלא היה לו שום רקע מסורתי או דתי במשפחה הקרובה. הסוכה גדולה מאוד והצלחנו להכניס אותו לסוכה עם כל המיטה הרחבה. כשהגיע לסוכה הוא התרגש בצורה יוצאת דופן ואמר שהוא לא מרגיש שום כאב! הוא התחיל לשמוח ו"לרקוד" על המיטה וקרן מאושר. ממש ראינו אותו משתנה מקצה לקצה.

מאז ההתחברות לסוכה הוא התחיל להניח תפילין וגם השתתף בשיעור תורה שערכנו, והוא עבר את אותה חוויה - הכאבים נעלמו בזמן השיעור. זה היה משהו פלאי.

בונים סוכה – בונים חיים

הרב יוני לביא

הסוכה הצנועה מלמדת כמה **כללי זהב** כיצד לבצע בהצלחה את משימת החזרה אל החיים ואל העולם הזה אחרי פסגת הימים הנוראים, בשביל לקדש ולהעלות אותם.

מחיצות

במפגש עם החיים והעולם חייבים להעמיד מחיצות. הפתיחות היא ערך חשוב, אבל כדי שלא תהפוך לחרב פיפיות ותשטוף ללא אבחנה בזרם עכור, היא חייבת להיות מוגבלת ומכוונת למינון הנכון. כמה אנחנו ההורים משקיעים כדי לשמור על ילדינו מדברים שיפגעו בהם פיזית ויזיקו לגופם, חלילה. האם מושקעת אפילו רבע מהאנרגיה הזו כדי להגן עליהם מדברים שיזיקו להם נפשית או רוחנית? (הורים אחראיים לא יתנו לילד עד גיל תשע לחצות כביש לבד. האם יכול להיות שהם יתנו לו סמארטפון?!...).

חג הסוכות מזמין את האדם להתיישב במקום שלו ולהקיף אותו במחיצות. אמנם, הסגירה אינה הרמטית. להלכה מספיק "שתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח", כדי לסמן את הגבול בין הפְּנִים לחוץ, ולהחליט מה לברור ולקחת אלינו ומה לדחות ולהותיר רחוק מאתנו. אין צורך במחיצות מברזל אך לפחות כאלו שיוכלו לעמוד ברוח מצויה. שיאפשרו לנו לשמור על עמדה עצמית, ולא להתכופף בפני כל רוח רעה.

האושר והעושר

הסוכה נעשית מחומרים פשוטים, טבעיים וזולים. ענפים, קרשים, בד. אין צורך לקחת משכנתא כדי לקיים את המצווה כהלכתה. המסר חד, ברור ורלוונטי מתמיד: מידת האושר והאהבה שישכנו בבית ינבעו בעיקר מן **התוכן והרוח שאנחנו ניצוק לתוכו**. העולם המודרני השבוי במרוץ למיליון, נקרא לעצור לרגע את השיגעון, לנשום את ריח הטבע הפשוט, הטהור והמתוק, ולגלות מחדש את היחס הנכון בין האושר והעושר.

לראות את הכוכבים

בין ענפי הסכך אנו משאירים חרכים שבעדם נוכל לראות את הכוכבים. כי אם לא נהיה **קשורים לשמים** ומחוברים ליושב במרומים שמנחה אותנו מלמעלה - אנו עלולים להיות ארציים, יבשים ומנותקים. בשגרת היומיום אנו חייבים למצוא את המרחבים בהם נוכל לקחת **פסק זמן**. זמנים בהם יתאפשר לנו להטעין מצברים ולהתמלא מבחינה רוחנית. השבת, החגים וזמני תפילה ולימוד יומיים הם **חלונות הזדמנות** כאלו שמאפשרים לנו לראות את הכוכבים.

דירת עראי

הסוכה אינה בית של קבע. היא מצטיינת בקלילות ובגמישות, ומלמדת אותנו את סוד ה'**עראיות**'. את היכולת המופלאה להיות מסוגל כל הזמן **להשתנות, להתפתח ולהשתכלל**. לא להינעל על צורה אחת ולהתקבע בה לנצח. לא נדיר למצוא אנשים שכמו שהיו בבר מצווה כך יהיו בגיל עשרים וחמש וכך גם בגיל שבעים וחמש, מלבד תיקונים קוסמטיים כאלו ואחרים. האישיות עצמה תישאר מודל ישן ולא עדכני. הסוכה מלמדת אותנו שזִקְנָה, יותר משהיא עניין של גיל, היא עניין של גישה לחיים. של דינאמיות, גמישות ורצון עז להתקדם.

יש דברים נסתרים

צלתה, כך מלמדים חז"ל, צריכה להיות מרובה מחמתה. זוהי תזכורת יקרה מפי שמעבר למה שגלוי לעיניים, שניכר באור החמה - יש עוד מרחבי חיים עצומים, שנמצאים בצל, בסתר, מתחת לפני השטח. אם נאמין בקיומם ונחתור לגילויים יש סיכוי שגם נזכה להיפגש אתם. גילוי הנסתר הוא עיקרון שנכון ללימוד תורה (אותה פרשת שבוע כל שנה מחדש. האם אנו מצליחים לחשוף כל שנה רובד נוסף ודברים שלא ראינו בה עד היום?), למערכות יחסים עם אנשים, לזוגיות, חינוך ילדים, עבודת ה' ולמה לא.

איזו מתנה נפלאה להתחיל שנה חדשה בתוך סוכה! האם נזכה לקלוט את האורות הגדולים שהיא מביאה אלינו?

כוכבים בערימת קש

הרב יוסף מנדלביץ

שנים הייתי רחוק מכל אפשרות להקים סוכה - אותן אחת־עשרה שנים ששהיתי בכלא הרוסי בגין ניסיון חטיפת מטוס ובריחה לארץ ישראל.

אך דווקא בין כותלי הכלא, הרגשתי איך הפסוק "כי בסוכות הושבתי את בני ישראל" כאילו מכוון אלי. הושבתי. אכן, ה' הושיב אותי בכלא בדרך לארץ ישראל, כמו שבזמנו הושיב את בני ישראל במדבר סיני.

כל אחד עובר את הסוכה שלו בדרך לארץ ישראל. כעין מקום מעבר שממנו אתה כבר סוכה בארץ (צופה. כמו "יסכה - שסכתה ברוח הקודש") אף שעדיין לא הגעת אליה, בין בחומר, בין ברוח.

ועם כל זאת הרצון לקיים את המצווה בפועל היה גדול.

בשנה העשירית למאסרי העבירו אותי למחנה הכפייה לאסירים ביטחוניים בהרי אורל, שם נפגשתי שוב עם הטבע. המחנה היה ממוקם על שטח בוצי כדי שלא נוכל לחפור מנהרות ולברוח. אך בזכות הלחות, סביב לגדרות המחנה גדל יער משופע עצים.

גם בשטח המחנה עצמו הייתה צמחיה כלשהי. שטח הטשטוש ליד הגדרות היה מכוסח. אבל פנימה יותר, ליד גדרות התיל, צמחה עשבייה. מדי פעם גם אותה היו מכסחים, כדי שהאסירים לא יוכלו להתגנב סמוך לגדרות.

יום אחד שמתי לב לכך שערמו את העשבים המכוסחים ליד הגדר בצורת משולש. הבריק במוחי שאפשר להשתמש בזה לסוכה! הדבר היה בסביבות חודש אב. התפללתי שלא יאספו את הקש עד לחגים. וכך היה!

עבר חודש וחצי. ערכתי חשבון (לא היה אתי כמובן לוח עברי) שהגיעה תקופת חגי תשרי. סוכות. הלילה ירד על המחנה. אמנם הפרוז'קטורים האירו את הגדרות, אך לא את האזור הסמוך להן. התפלשתי וזחלתי בדשא. קיוויתי שהזקיפים לא ישימו לב. נכנסתי לתוך ערמת הקש וגירדתי מעלי עד שהתחילו לנצנץ כוכבים דרך הקש. מיד בירכתי "אשר קידשנו במצוותיו וצוונו לישב בסוכה..." וזחלתי חזרה. המבצע כולו ארך דקות ספורות.

חזרתי לצריף מאושר וגם מדוכא.

בעל האמונה

פחות מתשעים סנטימ.

יהודה שראל

גויסתי יחד עם כל עם ישראל למלחמת יום כיפור. הספקתי את תפילת הנעילה לפני שהגיעו אלי. שלחו אלי אוטובוס ובמקביל גם רשימות של אנשים וכתובות, והייתי צריך כל הלילה להסתובב עם הנהג ולאסוף את כל החבר׳ה שלי. משם נסענו לימ״ח ברמלה ומשם דרומה.

התחלנו בשארם א־שייח׳ והמשכנו לאבו רודס קרוב יותר למצרים, ליד תעלת סואץ שם היו בארות נפט שריחן היה קשה מנשוא. המיקום השלישי שלנו היה ראס סודר שזה ממש בפתח התעלה.

היינו במדבר סיני קרוב לארבעה חודשים, וזה כלל כמובן גם את סוכות. תהינו לעצמנו מה עושים בחג. צריך לבנות סוכה ואין ממה, אנחנו באמצע מדבר בו אין כלום פרט לקוצים, סלעים וחול.

אני וחברי הרב יהושע שלקובסקי, שהיינו הדתיים היחידים בפלוגה, החלטנו להשתמש בחפירות ההגנה שחפרנו להפצצות. כיסינו את החפירה מלמעלה בקוצים שהיוו את הסכך, הדפנות היו דפנות החפירה הנמוכות. הכנסנו שלושה ארגזי תחמושת ריקים - שניים מהם שימשו ככיסאות והאחד שולחן.

סוכה כשרה בגובה של עשרה טפחים, פחות מתשעים סנטימטר.

להיזרק לסוכה

הרב אליהו קירשנבאום

היה חסיד, בעל מסירות נפש בימי האימה של השלטון הקומוניסטי, ושמו ר׳ אברהם דרייזין ע״ה. מנהגו היה, שמאז הקידוש בליל ראשון של חג בסוכה, הוא לא עזב את הסוכה עד סיום החג. בסוכה הוא למד, התפלל, אכל, שתה ובעיקר - התוועד, ושוב התוועד, שוב אמר ׳לחיים׳ ושוב ניגן. כך כל שבעת ימי החג. הסוכה ׳תפסה׳ את כל מהותו.

באחת מההתוועדויות שערך הרבי מלובביץ׳ בחג הסוכות, הוא אמר שבעוד כל מצווה מפעילה רק חלק מגוף האדם, הרי שבסוכות נצטווינו ״תשבו כעין תדורו״. הסוכה הופכת להיות הבית שלנו לשבעה ימים.

מגורי האדם אינם שייכים לתחום מוגדר בחייו ולכוח מסוים באישיותו, אלא הם תופסים ומקיפים את כל מהותו. על פי זה, כאשר היהודי קובע את מגוריו בסוכה בשבעת ימי החג, הסוכה, שהיא ״חפצא של מצווה״ המביאה לצוותא עם מְצַוֶּה המצוות, הופכת להיות המקום בו הוא חי, בו נמצאת קביעותו, והיא ׳מקיפה׳ את כל תחומי חייו. גם פעולות פשוטות כאכילה ושתייה שלפני החג האדם עשה כצורך אישי ופרטי, בימי החג הופכות לחלק ממצוות המגורים בסוכה, והוא מתקשר על ידן עם הקדוש ברוך הוא.

כל אדם שאין לו בית - אינו אדם (ראה יבמות סג ובתוספות שם). היחס בין הבית ובין האדם אינו רק שימושי, אלא נוגע לעצם מציאותו. שלמותו הנפשית כיצור אנושי נעוצה בכך שיש לו בית בו הוא דר, והקשר שלו עם הבית הוא הרבה מעבר לתודעה ולהיגיון. זה משהו עצמי באישיותו.

בחג הסוכות, הסוכה נוגעת בעצם אישיותו של האדם והיא הגורמת לו להיות ״אדם״; וגם בשעה שהוא נזקק לצאת מהסוכה לצורך כלשהו והולך בשוק, שלמותו הנפשית כאדם בשעה זו עצמה - נעוצה בכך שיש לו סוכה, שהיא ביתו בימי החג ! כל אישיותו ׳נזרקת׳ אל תוך קדושת הסוכה.

•

חז״ל קוראים למצוות סוכה ״מצווה קלה״ (עבודה זרה ג). לא תמיד קל ליצר הטוב להכריע את הרע, אך כאשר אדם מקיים מצוות סוכה ומשליך את עצם מציאותו למילוי רצון ה׳ - אז ההתמודדות הופכת לקלה יותר. הוא משועבד בעצם מהותו לקדוש ברוך הוא, ואזי קל יותר לקשר את פרטי חייו לבניית ה״דירה״ לקדוש ברוך הוא בעולם הזה.

מצווה מיוחדת זו, נותנת ליהודי את הכוח המיוחד ׳לזרוק את עצמו׳, את כל מהות חייו, אל תוך עולם הקדושה, וליישם את הוראת התורה ״בכל דרכיך דעהו״ במשך כל ימי השנה.

אוצר מתגלגל

יום טוב קראסניאנסקי

היינו במקום ששמו בלוזה, לא רחוק מתעלת סואץ. למעשה נתקענו שם באין יכולת להמשיך או לסגת. אני הייתי ממונה על צרכי הדת והחזקתי בידי ארבעת המינים, כשאני מקבל קריאות בערב החג מכל הסביבה לספק להם אפילו מין אחד, שיהיה משהו...

בערב החג, לא נמצאה בכל המרחב אפילו פרוסת לחם אחת כדי לאכול כזית פת בלילה הראשון של סוכות, ולקיים בזה מצוות סוכה. המשאיות עם האספקה התחפרו אי שם בחולות סיני בלי יכולת לעבור, והטנקים ושאר הרכבים העבירים היו עסוקים במלחמה. המזון היחיד שהיה, היו מציות ממנות קרב שחולקו לחיילים. הצטערתי צער רב על חוסר יכולתי לקיים את המצווה.

לפתע נשמעה אזעקה וכולנו רצנו למקלט שהיה בחפירה עמוקה מתחת לאדמה. ביציאתנו מהמקלט, עלה עמנו קצין בעל דרגות וגדול ממדים, כשלפתע הוא הרעים בקולו, "הביטו וראו, בכל המחנה אין לחם וכאן מתגלגל לחם על הרצפה". הסטתי את עיניי וראיתי באיזה חור, במקום שלא הבטתי קודם, את האוצר - שתי פרוסות לחם מונחות...

קשה עליי פרידתכם

בנימין ליפקין

עמדתי בתור כמו כולם. לכאורה זו הייתה אמורה להיות עוד שגרה שנהוגה מימים ימימה. מאות חסידים ניצבים בבוקרו של יום טוב ראשון של חג, כדי לברך על ארבעת המינים של הרבי מלובביץ'. תדיר היא הייתה מתבצעת בידי ר' מאיר הארליג, שליח נאמן שהיה עומד ומעניק לכל אחד ואחד את הזכות הקדושה לברך על ארבעת המינים של הרבי. אבל בבוקר הזה, של יום טוב ראשון של חג תשנ"ב, הכל היה אחר ושונה לחלוטין.

מעט קט לאחר שהפציע השחר, השעה הרגילה שבה היה נפתח "התור ללולב", כפי שהוא כונה כל השנים, פשטה הידיעה מפה לאוזן. כשעמד הרב הארליג בפתח סוכתו של הרבי, הרבי נטל בידיו את ארבעת המינים והחל צועד עמו אל המקום שבו עובר כל הקהל. לנגד עיני כולם ולמרבה ההפתעה, ניצב הרבי כשהוא נותן מבטו בפני כל אחד מהעוברים המברכים על ארבעת המינים.

שיחה קטועה בין שני "תמימים", שם התואר החב"די לבחורי הישיבה, שניצבים לא הרחק ממני מגיעה לאוזניי. "הלוואי שתתחיל התפילה והרבי ייכנס", שח אחד מהם לרעהו. "אינני יכול לדמיין את עצמי עובר כך מול הרבי ומברך על הלולב. מי אני שאברך כך מול עיני הרבי?" מפטיר השני, ספק לעצמו ספק לחבירו. "אולי פשוט לא לעבור?" מנסה הוא להמשיך לטוות את מחשבותיו.

"הבלים", מהסה אותם בקולו אחד מזקני החסידים הניצב בסמוך. "אם הרבי עומד ורוצה שכל אחד מהחסידים יעבור ויברך, אתם תשנו את התכניות?". השניים כובשים את פניהם ושוקעים בהרהורי הכנות.

יודעי דבר יודעים לספר כי לאחר שחלפה שעה ארוכה ממועד תפילת שחרית של החג, בעוד הרבי ממשיך לעמוד על מקומו, ההין אחד המזכירים, ניגש אל הרבי ושאל אותו:

- "וועז דאוונט מען?" (מתי מתפללים?).

- "היינט" (היום). באה תשובתו של הרבי, שאמרה הכל. נראה היה כי ברצונו הקדוש גמר הרבי אומר להישאר כאן עד אשר יעבור אחרון החסידים.

פחות ממניין אנשים מבדיל כעת ביני ובין המקום שבו אתייצב לפני הרבי. ההתרגשות הגיעה לשיאה. אין גם מה לנחש או לצפות, משום שמעולם לא עברתי חוויה דומה.

שנייה אחרונה תחת כיפת השמים, וכעת אני כבר בתוך שטחה הצר של הסוכה הקטנה שבקצה הסוכה הגדולה. הרבי עומד שעון על דופן הסוכה המזרחי, ידו הימנית מושטת לימין ומונחת ברפיון על ראש משענת הכיסא, מבטו ממוקד קדימה כלפי הנכנס ועיניו הקדושות נעוצות בי. בידי אני מקבל את ארבעת המינים מהרב הארליג. על השולחן הקטן מונח סידור פתוח ואני קורא מתוכו את הברכות. קולו הקדוש של הרבי נשמע בבירור באומרו "ברוך הוא וברוך שמו" ו"אמן", פעמיים על שתי הברכות - "על נטילת לולב" ו"שהחיינו".

רגעים אחדים חולפים ואני נשטף החוצה, לתוך סוכת הענק המלאה בחסידים שכבר הספיקו לעבור לפני הרבי ולברך. לבי הולם עדיין בחוזקה. בכל הזדמנות אחרת, הרבי מעניק לך דבר מה. כעת ניצב הרבי בלא אומר ודברים וכולו נותן את מבטו הקדוש בך.

רק אחרי שאחרון השוהים ב-770 עבר על פני הרבי ובירך על ארבעת המינים, נפתחה תפילת שחרית בבית המדרש הגדול.

•

זה היה חג הסוכות האחרון שבו זכה הקהל לברך על הלולב של הרבי. המילים "קשה עלי פרידתכם", אשר מופיעות במדרש הנודע על חג הסוכות, קיבלו בדיעבד מוחשיות מצמררת.

בצל האמונה

בסערה השמיימה

אבי טאוב

לפני שלוש שנים קיבלנו אלף שקל מתנה לחג סוכות מקרובת משפחה יקרה, קשישה ועשירה. הודינו לה מאוד ובלי להתבלבל ריכזנו בתבונה את כל הכסף בהשקעה סולידית ומניבה לטווח ארוך: קנייה של סוכה לנצח. סופסוף נבנה סוכה מהוגנת ומהוקצעת כיאה למעמד הבורגני. הילדות התלהבו והצטרפו לאבא שאין לו חוש טכני, וכולנו יחד בנינו את הסוכה לנצח בחצר.

באותה השנה יצאו החג והשבת סמוכים זה לזה עם איזה יום שישי קצרצ"יק ביניהם. נסענו להורים. כדי שהסוכה לא תתבזבז עזובה וריקה הזמנתי את כל השכנים שלנו אז, בני הקהילה האתיופית, להתארח חופשי חופשי. הרבה נערים שיצאו לחופשה מן הפנימיות שבהן הם לומדים במהלך השנה גררו לסוכתנו ספות ומזרונים ועשו ממנה אחלה זולה שבעולם. אפשר היה להחזיק בסוכה כזו הרבה יותר מארבעים שנה במדבר. (לא אכתוב שאפשר לבלות בה לנצח כדי לא לשחוק את הדימוי הזה לגמרי.)

נסענו בלב שקט ושמח על העסקה המצוינת. גם סוכה חדשה ונפלאה, גם סוכה פתוחה ומארחת לקהילה, גם שמחה גדולה וזולה מעולה. זו הייתה ההתחלה.

והסוף: כשחזרנו במוצאי שבת אף אחד לא היה שם וגם הסוכה לא עמדה במקומה. שאריות שרופות של בד דופן וקרעי שרוכי חבל הלבוד השתרכו על מסגרת הברזל המעוקמת, עצובים ומיותמים כמו גרביים שהלכו לאיבוד באזור בנייה נטוש. הילדות בכו ואנחנו התקשרנו למשטרה. בטח הרקע לאומני - אמר מישהו למישהו - ותהום כל הארץ וינועו אמות הסיפים והתקשרו גם מחדשות ערוץ שתיים. רק למשטרה לא כל כך נגע הדבר ואחרי תחנונינו הסכימו לבוא לקחת טביעות אצבע, שיהיה למזכרת למה לא. רק מה, שנוריד דחוף את הפוסט מהפייסבוק כי המצב עכשיו רגיש ולא רוצים לעורר מהומות. אין להתווכח עם האינסטינקטים הבריאים של המשטרה. תחקרתי בעצמי בשכונה ומסתבר שמי שהציע את הסוכה היה שכן מטורף מהבניין הסמוך שאין לו בחייו אלא שני דברים הסותרים זה את זה: כלב אידיוט ונבחני ואיבה גדולה לרעש (ואולי גם לעדה של הזהב השחור).

שופנהאואר אמר שלרצות בנצח פירושו לרצות בהנצחה של שגיאה גדולה, ולא צדק. הסוכה שלא עמדה בשימושנו לרגע הייתה השקעה נהדרת ומתנה נפלאה לנצח שעלתה כליל בסערה השמימה.

לאלה מן הקוראים שדואגים תמיד שהסוף יהיה טוב גם בעולם הזה אוסיף ואומר שכל אותו החג בילינו בסוכה של קרובי משפחה ואחרי החג קיבלנו במתנה אלף שקלים חדשים. עכשיו אנחנו בהשקעות בכיוון פחות סולידי.

הסוכה – אזרחות נאמנה

אלחנן ראובן גולדהבר

מהדיר ספרי איזביצא־ראדזין

כשיהודי מקים סוכה, מוסר הוא בזה הצהרה שלא הבית הוא השומר, אלא הקדוש ברוך הוא הוא המסובב אותי ומגן עלי תמיד. אינני משלה את עצמי שקירות האבן הם המגנים, ולכן אני מרים עיניי למרום ומשליך על ה' את כל אשר לי.

חג הסוכות מגיע בתקופה בה הטבע משתנה מקיץ לחורף. 'התחלפות הזמנים' מורה, שה' יתברך משנה מהנהגה להנהגה חדשה. המשל הוא השינוי שבין הקיץ לחורף, והנמשל הוא השינויים שהאדם והעולם עוברים במהלך החיים. רק מי שדבוק בשורש, מכיר תמיד בכך שה' יתברך מנהיג אותו תמיד בכל עת ועת, ולית אתר פנוי מיניה, יש לו יכולת עמידה בשינויים ובזעזועים, ולא עוד, אלא שמשינויים אלו הוא מתחזק. אבל מי שאינו מכיר זאת, מתערער מכל שינוי.

הבירור האחרון בין ישראל לעמים יהיה במצוות סוכה, כמבואר בגמרא (עבודה זרה ג), אחר ביאת המשיח, כשייווכחו אומות העולם בגדולתם של ישראל, יבקשו הגויים מצוות בשביל לקבל שכר כישראל. "אמר הקדוש ברוך הוא, מצוה קלה יש לי וסוכה שמה". הולכים אומות העולם ובונים סוכות. "הקדוש ברוך הוא מקדיר עליהם החמה, כל אחד בועט בסוכתו ויוצא". שואלת הגמרא, הרי גם אצל היהודי נפסק להלכה "המצטער פטור מן הסוכה" וכשמאוד חם אפשר לצאת מהסוכה, והגמרא עונה: יהודי אינו בועט.

הגוי שפנה וביקש מצווה וגם התחיל לקיימה, מתקבע במקומו ומבין שכך, ורק כך, מקיימים את רצון ה'. ולכן כשהוא רואה שאין באפשרותו לקיים, פונה הוא בהתרסה כלפי מעלה, ובא בטרוניה: אם ביקשת ממני לשבת בסוכה, מדוע אתה מפריע לי לקיים את המצווה? וזוהי משמעות הבעיטה, 'לא רוצה - לא צריך'.

היהודי אינו מקיים מצוות גרידא, אלא נמשך בכל עת אחר רצון ה'. ולכן, כשרואה שרצונו של ה' יתברך הוא ללכת לסוכה, אזי הוא מקיים רצונו יתברך בכך. וכשרואה שמצטער, כשחם לו או קר לו, וה' יתברך מורה לו מלמעלה שרצונו עכשיו שיצא מהסוכה, תכף נמשך הוא אחר רצונו יתברך ואין לו שום תרעומות, כי הלא הוא כאן רק כדי לקיים רצון ה'. **לכן העם היהודי עמיד בכל הגלים והמשברים העוברים עליו, כשבכל הנהגה הוא מרגיש מובל על ידי רצונו יתברך.**

לא לחינם נמשל עם ישראל ל'אתרוג', שנאמר עליו בגמרא (סוכה לה): "פרי עץ הדר, רבי אבהו אמר אל תקרי הדר אלא (הדר) דבר שדר באילנו משנה לשנה". היהודי כאתרוג, עמיד בפני זעזועים, קיץ וחורף, חום וקור, מטר, שלג ושרב כבד לא יזיזוהו מחיבורו אל ה'. התבטלותו לחלוטין אל הנהגת ה' בעולם, והתבוננותו תמיד אל רצונו יתברך, נותנות לו את הכוח לעמוד בכל פגעי התחלפות הזמנים.

לפי זה מובנים דברי הזוהר הקדוש "**מאן דאיהו משורשא וגזעא קדישא דישראל הוא יתיב תחות צילא דמהימנותא**" (מי שהוא משורש וגזע קדוש של ישראל הוא יושב בצל האמונה). רק מי שדבוק בשורש הוא שייך למצוות סוכה. הסוכה - אינה סוכה. היא עשיית רצון ה' בכל מצב. היא עזיבת הבית המוגן והמחמם לטובת "פסולת גורן ויקב", תוך הצהרה, אני נמשך אחר הקדוש ברוך הוא, ורק הוא מגן ומסתור לי. בכל דרכיי אני הולך אחריו ומביט לאן מאיר לי אורו. לאן שיובילני אלוקיי, לשם אפנה. זוהי אזרחות נאמנה שעליה נאמר "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות".

מעובד על פי מי השלוח, סוד ישרים, תפארת יוסף

היקבעת שניית
במערת המכפלה

כבכול שנה מוצאי שמחת תורה החל מ21:00

מתוך שמחה גדולה והתעלות הנפש
, עם הזמר החסידי

ר' מנדי ג'רופי
שי' ותזמורתו

ההקפות נערכות בתיאום מלא
עם כוחות הביטחון ובאבטחה מוגברת

ניתן להגיע ברכבים פרטיים עד מערת המכפלה
קבוצות ובתי חב"ד המעוניינים להזמין אוטובוס ניתן להתקשר ל-052-4295568

הסעות בתשלום יצאו מהמקומות הבאים:

ירושלים בניני האומה (הרשמה חובה) 052-3191902 •
קרית מלאכי בית כנסת חב"ד 20:15 (אין צורך בהרשמה)
• **ביתר עילית** (הרשמה חובה): טל' 053-3108369 •
כפר חב"ד (הרשמה חובה): בית מנחם - 052-3191902 •
• **רמלה** (הרשמה חובה): קרית מנחם, בית חב"ד מרכז מסחרי ויצמן - 054-6450467

חב"ד
כל הלב לכל אחד

"בגלל אבות תושיע בנים, ותביא גאולה לבני בניהם"

חב"ד חברון | מחדשי היישוב בחברון | הכנסת אורחים חברון |
קרן מורשת מערת המכפלה | מנהלת מערת המכפלה | מועצה דתית קרית ארבע חברון

קרוב אליך

עטרת

ללמוד, להיפגש, להמריא

"הרצון שלך זה מי שאתה באמת"

ללמוד ולתרגל עבודת ה' מתוך תקווה, שמחה ומעוף
בתהליך מובנה ראשון מסוגו בן 12 מפגשים
המועבר באופן אישי

ע"י **הרב יהושע והרבנית נעמי שפירא**

שימו לב
סדנת הגברים
נדחתה
לכ"ה חשוון

"הסדנא העניקה לי
אמון בטוב שבי"
אלעד פרץ,נצרת עילית

סדנה לגברים	סדנה לנשים	כנפי רוח ברשת
ימי שלישי 17:30-21:30 רמת גן	ימי שלישי 09:00-13:00 תל אביב	ימי ראשון 20:00-22:00
	ימי רביעי 09:00-13:00 ירושלים	דרך המכללה הוירטואלית לחיים

>> החל מד' חשוון
>> ההרשמה באתר אבקשך

לפרטים 058-5000738 | avakshech@gmail.com

בצל האמונה

אף אם יתנו לי מיליון דולר

משה גליק
עורך בטאון 'צאנז'

תכף אחר תפילת ערבית של ליל החג, היה נכנס הרבי ה'שפע חיים' מצאנז־קלויזנבורג בחרדת קודש לסוכה, ומנשק את דפנותיה בדחילו ורחימו, וכמעט שלא היה יוצא הימנה כי אם אך ורק לצורך תפילות וצרכים הכרחיים בלבד. כל אימת שנכנס לסוכה, היה מנשק בערגה את דפנות הסוכה, ונוהג היה לדבר מגודל קדושת הסוכה: "הלא קדושת סוכה גבוהה מאוד. צדיקים אמרו שאם היה מלאך נכנס אל הסוכה היה נשרף מגודל קדושתה. הדפנות והגג קדושים, וכל הסוכה מלאה קדושה מאור אין סוף. לכן סוכה בגימטריה צ"א, כמניין שמות הוי"ה וא־דנ"י, בחינת 'וה' בהיכל קדשו הס מפניו כל הארץ'. וזה עניין המצווה, שהאדם עוזב את ביתו והולך להתדבק בבורא כל העולמים".

במשך כל עת ישיבתו בסוכה היו פניו מאירות בשמחה עצומה וחדווה עליונה, וגופו כמו היה מופשט מהעולם הזה מיראת הרוממות, כאשר התלמידים והחסידים, כולנו ידענו להעיד שתואר זיו פניו השתנה בה עד לבלי היכר.

כל עת ישיבתו בסוכה הדהדו באוזנינו וראינו במו עינינו את מה שהיה אומר: "הסוכה היא בבחינת מעין עולם הבא, והצדיקים יושבים ונהנים בה מזיו השכינה ממש מעין עולם הבא!"

אהיה 'הדיוט' עבור ה' יתברך

גם כאשר גשם זלעפות ורוחות עזות נתכו על הסוכה, בשנות שהותו בארה"ב במעונו בעיר יוניון סיטי, וגם לעת זקנתו כשרבו עליו מכאוביו וייסוריו, הרבי לא יצא מהסוכה; עד שלאחר זמן היו נראים השטריימל והקפוטה כאילו טבלום זה עתה בנהר, בזהירותו שלא לעטות עליהם שום ניילון או פלסטיק, מפני כבוד הסוכה.

ובתוך כל זאת ישב הרבי אחוז בשרעפיו, ודבוק בצור כל העולמים, כשכל כולו מקשה אחת שמחה וחרדת קודש בבת אחת, כשפעמים היה קורא בקול בלשון זקנו הצדיק הקדוש בעל 'דברי חיים' מצאנז זיע"א, ואומר כלפי שמיא "אהיה הדיוט עבור ה' יתברך! אף מוכן אני להישרף לאהבת הקדוש ברוך הוא!" (וראה בירור הדברים על פי הלכה בספר 'הליכות חיים' מועדים, חג הסוכות עמ' רז ואילך)

סיפר הגאון ר' גבריאל ציננער שליט"א בעל ה'נטעי גבריאל': "זכור לי ליל חול המועד בשנת תשל"ו, שגשמים סוחפים ירדו על הסוכה והציפו את כל תכולתה, והרבי יושב בדבקות עילאית. וכאשר גברו הגשמים ביותר הכריז הרבי: 'אף אם יתנו לי מליון דולר על מנת שאצא מכאן - לא אצא'".

אנשי סוכות

מעמד נשגב היה עת פרידתו של הרבי מן הסוכה, בו זימר את "לדוד ה' אורי", אמר את ה"יהי רצון... לישב בסוכת עורו של לווייתן", חילק פירות לכל הקהל, ובסיומו יצא במחול בשירה ובזמרה, בהתלהבות עצומה ובהתרגשות רבה. ואזי, כאשר דמעות ניגרות מעיניו, ניגש לכל כותל, גיפפו בידיו, נשק לו, ושוב החל בריקוד סוחף ובהתרגשות עצומה כשכל גופו רוטט היה שואג מנהמת לבו: "לשנה הבאה בירושלים הבנויה".

עודו לוהט כולו פתח ואמר לסובביו: בדורות קודמים היו בני משפחה אחת שכונו בחיבה "אנשי סוכות" (על שם הפסוק בספר שופטים ח, ה). מי היו "אנשי סוכות" הללו? על כך היה עונה כפי שקיבל מאבותיו הקדושים:

צדיק נשגב היה אביהם של אנשי סוכות, ומשנכנס בט"ו בתשרי בצל קורתה של סוכתו להתענג על השכינה השורה בה, ולשהות בצל המלאכים והשרפים החופפים עליה - לא מצא בעצמו את הכוחות להיפרד מסוכתו ולא יצא הימנה.

רוחות של סתיו באו, עבים נקשרו במרומים, והוא עדיין נאחז בכתליה, ממאן לעזבה. חורף סוער וקשה בא אותה שנה לעולם, שלגים בגובה רב נערמו, ואש הסוכה עודנה בוערת בעצמותיו, מחממת את עצמותיו הקפואות.

כה ישב בה פעם אחת הוא ומשפחתו לסעודה, עד אשר הגיחה לפתע רוח שמימית עזה, הרימה את סוכתו ונשאה אותו בתוכה, והניחתו במקום חמים ויבש. מאפשרת לו להישאר בצילא דמהימנותא עד יומו האחרון, מבלי לצאת הימנה! לא בכדי כונו בניו ובני בניו אחריו בשם "אנשי סוכות".

ארועי נהר דעה בית המדרש לתורת רבי נחמן מברסלב בחג הסוכות:

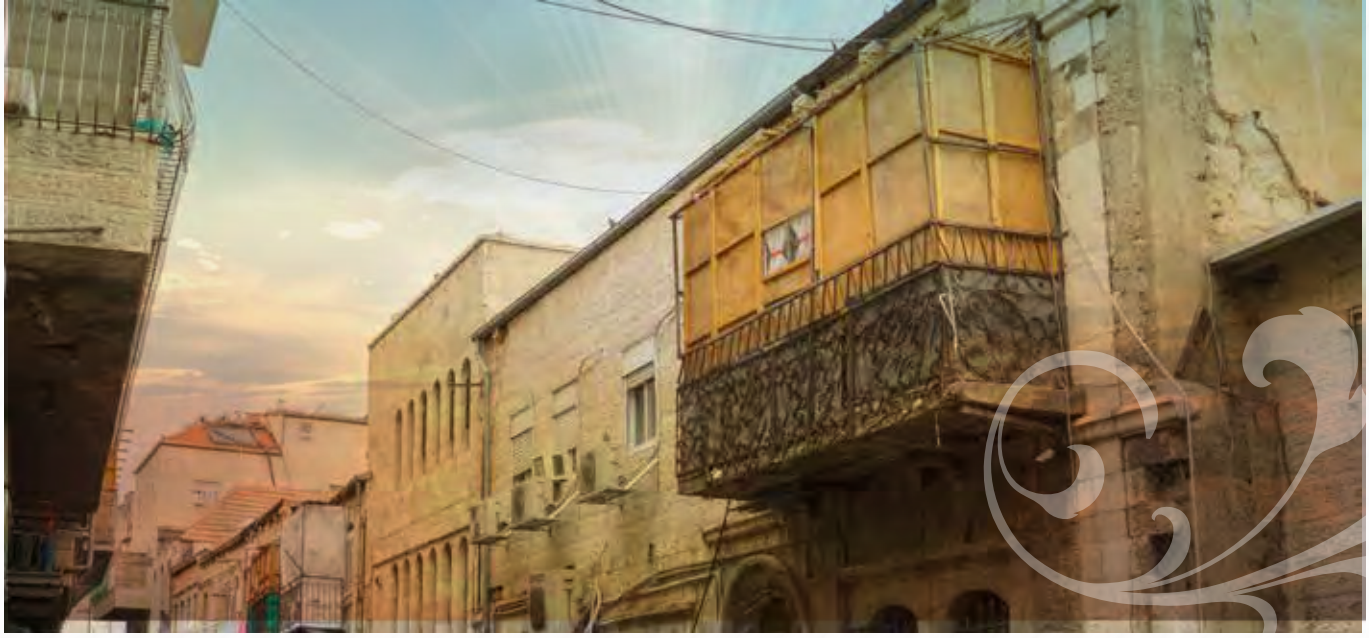

בלי תנאים

יעל קבסה

בשבוע האחרון היה לנו אחר־הצהריים שקט במיוחד בבית. ריח של שלהי הקיץ ותחילת הסתיו הזמין את כל הילדים לצאת לחצר. אבל כאשר השקט שהשתרר בבית התחיל להימשך זמן רב מדי התחלתי לחשוד...

הזדרזתי לצאת לחצר לפקוח עין על הנעשה ואז גיליתי מה העסיק את כנופיית הדרדקים כל כך הרבה זמן: "אמא! תראי! אנחנו בונים בית!" צהלו כולם ביחד לקראתי.

ה"בית" היה גיבוב של בוץ ואבנים בפינת החצר. החבר'ה לא התעצלו - הם סחבו מקצה הגינה אבנים גדולות, מילאו את הדלי במים והכינו ערימת קובבות של בוץ שידביקו את האבנים אחת לשנייה. אחרי שעה מאומצת של עבודה הם הצליחו לבנות קיר של שלושים סנטימטר בערך. כמובן שהכל התלווה בהתמרחות נלהבת ואקספרסיבית בבוץ טרי על הפנים ועל הידיים. חבורת הצאצאים נעמדה מולי דום, כמו כיתת חיילים עם צבעי הסוואה, וחיכו לשמוע את התפעלותי מיצירת הפאר עליה עמלו קשות.

חוץ מלבהות בהם ספק משועשעת ספק מזועזעת - לא כל כך ידעתי איך להגיב.

אחרי כמה רגעי קיפאון התעשתי והכרזתי על עוצר חד־כיווני: נשארים רק בחצר, עד שיגיע אישור מפורש המתיר להיכנס לבית. הקהל הצעיר דווקא היה מבסוט מגזירת העוצר, וכולם חזרו במרץ לבנות עוד קומה בבית הבוץ המלכותי בחצר.

האמת שקצת קינאתי בהם: כמה אבנים וקצת בוץ - וכל החבורה צהלה ושמחה. הלוואי שהייתה לי היכולת להגיע כמוהם בפשטות כזו לשמחה אמיתית, בלי התניות שהשמחה תהיה תלויה בהן.

איך מייצרים תנועת נפש כזו, האם יש דרך להגיע לשמחה שאינה תלויה בדבר?

•••

סוכות הוא "זמן שמחתנו". דווקא כשאנו מצווים לנטוש יחד עם בית הקבע את כל הקיבעונות שהתרגלנו אליהם, לעבור להתגורר במשך שבוע במגורון קטן עשוי עץ, להצטופף בו יחד עם כל המשפחה ועוד להכניס אליו אושפיזין - דווקא אז כשאין לנו שום דבר ממשי או מוכר להיאחז בו, נשמטות סביבנו העטיפות המעניקות לנו תחושת יציבות מדומה, אשליית הבית הבטוח והמוגן מתפוגגת ואנחנו נשארים עם הנקודה הבראשיתית: החיים כפי שהם בהווייתם הגולמית, עוד לפני שהעמסנו עליהם את כל שכבות החומר.

זהו זמן שמחתנו: הזמן לגלות את החסד הפשוט שמקיף אותנו יום־יום, רגע־רגע, להודות על מה שיש ולזמן לעצמנו שמחה בעצם קיומנו, בלי תנאים.

כמה טוב לרדת לסוכה

דן לוינזון

הנה חלף לו יום הכיפורים, בו נדמינו למלאכים, ואתו נחתמו עשרת הימים הקדושים, בהם התעלינו בתפילה ובתשובה. **בימים אלו, מלוות אותנו לעתים מחשבות מבלבלות, שכל ההתעלות הזו אינה אמיתית, מכיוון שעוד מעט והכל יחזור לשגרה...** לכך נועדה הסוכה הקדושה, המשלימה את תהליך התשובה עם מעשים פשוטים של אכילה, שתייה ושינה.

"זכאה מאן דעייל ונפיק" (אשרי מי שיודע להיכנס ולצאת), ולאחר שנכנסנו והתעלינו בקדושה מראש השנה ועד יום הכיפורים (בבחינת "עייל"), כעת הסוכה מלמדת אותנו את הסוד כיצד לצאת נכון מדירת קבע, ולהצליח למשוך את עצמנו אל ה' יתברך גם מהמקומות הנמוכים שבחוץ (בבחינת "ונפיק"), גם כשאנו לא מצליחים להתעלות (כפי שרצינו ותכננו) בעבודת ה'. על ידי ההתמודדות עם החוץ, ואי הכניעה לכוחות השולטים שם, נזכה לברר משם את שעלינו לברר, ולהגביה הכל אל הקדושה.

הנביא אומר "לך עמי בא בחדריך וסגור דלתיך" (ישעיה כו), כי עיקר הקדושה היא בתוך ביתו של אדם. החוץ הוא מקום שליטת החיצונים, ועל כן נקראים חיצונים - שמקומם בחוץ. אבל הקדוש ברוך הוא ברא את האדם באופן כזה שהוא מחויב גם לצאת החוצה, ודרכו להיות נכנס ויוצא תמיד. וכך גם בעבודת ה', יש לנו עליות וירידות תמיד, ואי אפשר לעמוד תמיד במדרגה אחת.

"בשבתך בביתך ובלכתך בדרך" - יש כאן שני יסודות בעבודת ה', ואנו נדרשים להיות בקיאים בשניהם, "בקי ברצוא ובקי בשוב". על האדם להכיר את ה' יתברך הן בביתו, בגבול הקדושה - כשהוא מתעלה ורץ לה' יתברך, והן בחוץ, כשהוא במקומות החיצונים והם נלחמים בו וגורמים לו לשוב לאחוריו ולרדת ממדרגתו, כעת מזומנת לו משמים עבודת ה' שאינו יכול לעשותה בביתו ובבית הכנסת: **לא להתייאש ממצבו ולזכור גם שם את ה' יתברך, ולהאמין שגם במקומות הללו יש לו מקום אצל ה' יתברך, והוא סוכך עליו גם שם.**

כשעם ישראל יצאו ממצרים, הם הלכו ארבעים שנה במדבר, במקום נחש ועקרב, במקום החיצונים, ושם סככו עליהם ענני הכבוד. **כי כשזוכים להתאמץ ולנסות למצוא את ה' יתברך אף במקומות החיצוניים, חופפת עלינו קדושה גבוהה,** לשמור ולהציל אותנו לבל ניפול לגמרי. עננים אלו הם כמו אם המסוככת ומגנה על בנה שלא ייפול כשהולך במקום סכנה.

וכך גם הסוכה הקדושה: "כי יצפנני בסֻכה ביום רעה", כשאנו נכנסים אליה בתחילת השנה, אנו שואבים ממנה כוח לכל השנה, ללוות אותנו בכל הירידות בעבודת ה' ובכל ההתמודדויות שמחכות לנו בחוץ דווקא, להאמין שגם שם נמצא ה' יתברך - בבחינת "ובקשתם משם" דייקא.

מרגישים חג באושר עד

חג שמח!...

אושר עד

הרב נעם שפירא
בית הספר לתורת הנפש

אתגר השמחה

כולנו רוצים להיות בשמחה. שמחה, כידוע, היא גם מצוה: "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד", ובמיוחד בחג הסוכות עליו נאמר "ושמחת בחגך...". יש בתורה אף אזהרות מהמצב של חוסר שמחה "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה...". אבל גם ללא הצווי, אחת הבקשות הבסיסיות של האדם היא להיות מאושר ושמח.

מצד שני, לא פעם אנחנו מתקשים להיות בשמחה. אנחנו עצובים בגלל שחסרים לנו דברים מסוימים בחיינו, בשל אכזבות שונות, בשל הבדידות, ועוד סיבות רבות ושונות שמונעות את השמחה ודוחפות אותנו אל העצב.

איך נתגבר על העצב ונעורר את השמחה בחיינו?

דע לומר תודה

כדרכנו, נפרוש תכנית מורכבת ושלמה שתעזור לנו לבנות קומות הולכות ומעמיקות של שמחה בתוכנו:

בקומה הראשונה אנחנו רוצים לבנות את השמחה הפשוטה, היום-יומית, וגם בה נרצה לזהות זויות שונות והיבטים שונים ההולכים ומתפתחים, הולכים ומזינים זה את זה.

ברובד הראשון, אנו לומדים לשמוח מתוך תחושת הודיה. על מה יש לנו להודות? על לא מעט דברים.

קודם כל, עלינו לחוש הודיה על עצם החיים, על עצם העובדה שקמנו בבוקר ופקחנו עיניים. נכון, במצבים של עצב מתעורר כנגד הצפיה הזו להודיה ולשמחה קול פנימי שאומר: 'למה אני צריך להודות ולשמוח על החיים, הרי הם כל כך קשים ומלאי אכזבות!?'

בשביל להתמודד עם הקול הזה, אנחנו צריכים לשים לב לתפיסה הפנימית שמאפשרת לו להופיע, זוהי תפיסת ה'מגיע לי'. האכזבה הגדולה, והסירוב להודות על מה שיש נובעים מתחושה שמגיעים לי חיים אחרים, שאם אני מקבל 'חבילה' מורכבת - שיש בה גם קשיים, מגבלות וצער - זה לא בסדר, לא הוגן, ומצדיק טענות על עצם המתנה.

כמובן, מי שעומד מאחורי תפיסת ה'מגיע לי' הוא האגו, ה'ישות' שלנו שטוענת שאנו כל כך בעלי ערך, וכי יש לשלם לנו בהרבה טובה על הזכויות הרבות שלנו. אם נלמד להתבייש ב'ישות' הזו, ולקנות קצת הכנעה ושפלות בפני הבורא, נוכל לאט לאט להשתחרר מתפיסת ה'מגיע לי', ולהחליפה בתפיסה מתוקנת יותר: אמנם מטבעי אני רוצה הרבה ומייחל לטוב מוחלט בחיי, אבל אני יודע היטב שזה לא מגיע לי, ולכן על כל מילוי חלקי של הרצונות האין-סופיים שלי אני מתמלא בתחושת הודיה ושמחה.

אנחנו לומדים כעת על הקשר האמיץ שבין מדת השפלות בנפש לבין השמחה. ככל שנרכוש יותר את מדת השפלות, כך נוכל יותר לשמוח על כל מתנה ומתנה, אפילו הפשוטה ביותר, שאנו זוכים לקבל מהקדוש ברוך הוא.

ברובד עמוק יותר, אנו לומדים להודות לא רק על עצם החיים שמעניק לנו הקדוש ברוך הוא, אלא גם על העזרה שלו שנוכחת בכל צעד ושעל של חיינו. בעיקר, אנחנו יכולים לזהות אותה במאבק הפנימי שלנו, מלחמת היצר. חז"ל מזכירים לנו כי "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואם אין הקדוש ברוך הוא עוזרו - אין יכול לו". כשאנו מצליחים להתרומם מעט מעל ההישרדות הבסיסית והחוויה החושית של החיים, ולגלות קצת משמעות, עומק וקשר אל הקדוש ברוך הוא, אנו יכולים לשמוח. שוב, בשביל שאמנם נשמח מהניצחונות הקטנים האלה, יש להניח בבסיס את השפלות אותה הזכרנו קודם. כי לולא היא, גם כאן יכולה להתגנב ללב המחשבה המדכאת, ש'מה יש לשמוח על ניצחון קטן, אם נדרשתי להתאמץ כל כך בשביל להגיע אליו'. כאשר אנו שמים לב, שבעצם אנחנו לבדנו בכלל לא היינו מנצחים את הקרב הקטן הזה, ורק בזכות הסיוע וההארה שקבלנו כמתנה מלמעלה הצלחנו להתרומם קצת ולנצח - אנחנו מתמלאים בתחושת הודיה, וממנה בשמחה.

ישנם זמנים שבהם אנחנו מתקדמים יותר, ומגיעים להצלחות ולהישגים משמעותיים יותר. באופן טבעי, הצלחה והשגה מביאים לשמחה, ולכאורה זהו מצב שבו אנו לא שואלים 'איך נשמח', כי אנחנו שמחים באופן טבעי. אבל, עלינו לזכור היטב, כי כדי שהשמחה הזו תהיה מבוררת, ותמשיך איתנו לאורך זמן, גם אותה יש להפוך קודם להודיה. שוב עלינו לזכור, כי עם כל הכבוד ליכולות ולכישרונות שלנו - שעל פי המבט הפשוט הם הגורמים להצלחה - יש להודות על עצם מציאותם וקיומם "וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל", ולהודות לו. שוב, כאשר אנו מניחים את ההכנעה והשפלות בבסיס, השמחה נובעת מתוך תודה, ואז היא פחות חשופה לפגיעות של ביקורת - עצמית או חיצונית - היא לא גורמת לנו לזחיחות דעת, וממשיכה להיות מחיה ומאירה את חיינו לאורך זמן.

את התודה העמוקה ביותר, אנו מפנים לקדוש ברוך הוא כאשר אנו מפנים את המודעות שלנו לעצם הקיום הייחודי שלנו, למתנה הפלאית שזכינו לה בהיותנו יהודים. רבי נחמן מברסלב (ב'שיחות שאחרי המעשיות') מתאר חוויה נפשית של צדיק שנפל לעצבות, ומחפש מוצא איך לצאת ממנה. לאחר מספר ניסיונות כושלים, הוא מגלה את 'נשק יום הדין': "כִּי בְּכָל שִׂמְחָה שֶׁרָצָה לְשַׂמֵּחַ וּלְהָרִים עַצְמוֹ מָצָא לוֹ עַצְבוּת בְּתוֹכָהּ, וְהִתְחִיל לְשַׂמֵּחַ עַצְמוֹ בְּשִׂמְחַת 'שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי', וְזֶה בְּוַדַּאי שִׂמְחָה גְּדוֹלָה שֶׁאֵין לָהּ שִׁעוּר כִּי אֵין לְשַׁעֵר הַהֶפְרֵשׁ וְהַהֶבְדֵּל, אֶלֶף אַלְפֵי אַלְפִים הַבְדָּלוֹת שֶׁיֵּשׁ בֵּין קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל, הַפְּחוּת שֶׁבְּפָחוּתִים לְבֵין זֻהֲמַת טְמֵאַת הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים. וּכְשֶׁיִּזְכֹּר הֵיטֵב חֶסֶד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו, שֶׁלֹּא עָשָׂהוּ גּוֹי בְּוַדַּאי רָאוּי שֶׁתִּגְדַּל שִׂמְחָתוֹ מְאד, וְהִיא שִׂמְחָה שֶׁאֵין עֲלֶיהָ עַצְבוּת... אֲבָל בָּזֶה, שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי, שֶׁהוּא רַק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָשָׂה כָּךְ וְחָמַל עָלָיו וְלֹא עָשָׂהוּ גּוֹי אֵיךְ אֶפְשָׁר לְמְצֹא חִסָּרוֹן בְּזוֹ הַשִּׂמְחָה מֵאַחַר שֶׁהוּא רַק מַעֲשֶׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּי בְּוַדַּאי אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה עַל כָּל פָּנִים הוּא הֶפְרֵשׁ גָּדוֹל בֵּינוֹ לְבֵין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים אֲשֶׁר אֵין שִׁעוּר וְעֵרֶךְ"...

"חביבים ישראל שנקראו בנים למקום", זרע בניו אהוביו, קרובים אליו תמיד, ללא תלות בבחירה וללא יכולת לפגום זאת על ידי מעשינו. בן נשאר בן, ישראל תמיד ישראל הוא, והיחס אליו כאל בן, הן בציפיות והן בחמלה כאשר אינו עומד בהן.

וצדיק באמונתו יחיה

שמחה עמוקה יותר, היא תוצאה של עבודה מאומצת יותר, אותה מלמדנו האדמו"ר הזקן בפרק לג בספר התניא:

אחת הפעולות העיקריות שאנו יכולים לעשות בשביל להתרומם מההתבוססות בקושי ובגסות של החיים, היא המאמץ לעורר בתוכנו את האמונה על-ידי התבוננות מעמיקה. כיהודים, כולנו 'מאמינים בני מאמינים', אבל בשביל שהאמונה הזו תהיה משמעותית ונוכחת בתוכנו, עלינו להזין אותה ולעורר אותה.

מה שעלינו לעשות הוא, פשוט, לקחת פסק זמן ממרוץ החיים, להקדיש זמן של לימוד, מחשבה, וריכוז בתוכן הרוחני העמוק של המציאות האלקית בעולם (ומחוצה לו...). מי שיתאמץ ויעשה את עבודת ההתבוננות הזו, יזכה לפחות לזמן מסוים להארה של האמונה, להפיכתה לתובנה משמעותית בתוך האישיות. בעצם, כשאמונה מתעוררת ומתגלה בתוכנו אנו חווים את נוכחות ה'.

ישיבת ההסדר רמת-גן

בכ בבך
יום עיון בעבודת ה'

עבודת ה' של
חגי תשרי

נכנסים לחורף עם הרוח המיוחדת של 'בכל לבבך'
בבית המדרש של ישיבת רמת גן- רח' אצ"ל 39

יום שלישי כ' תשרי 10.10

החל מ-18:00

שמחת בית השואבה

החל מ-21:00

ערב לימוד הושענא רבה

ערב

21:00	**הרב יהודה מלמד** ר"מ בישיבת ההסדר רמת-גן
22:00	**מו"ר הרה"ג יעקב אריאל שליט"א** רב העיר ונשיא הישיבה
23:00	**מו"ר הרב יהושע שפירא שליט"א** ראש ישיבת ההסדר רמת-גן
00:15	**הרב ליאור אנגלמן** ראש בית המדרש הקהילתי בכפר סבא
01:15	**הרב בן ציון אלגאזי** ראש בית המדרש בישיבת ר"ג וראש מכון צורבא דרבנן
02:15	**הרב אייל ורד** רב קהילת "יחדיו" פתח תקווה
03:30	**הרב עידו גנירם** רב אולפנת הדר גנים
04:30	**התוועדות חברים** עם הרב דניאל כהן - רב הישוב בת עין
05:45	**תפילת שחרית חגיגית**

ישיבה

21:00	**הרבנית נעמי שפירא** מרכז אבקשך
22:00	**מו"ר הרב יהושע שפירא שליט"א** ראש ישיבת ההסדר רמת-גן
23:00	**תמה בר נתן** מלמדת במדרשות
00:15	**צביה קרינקין (צור)** מלמדת במדרשות ומוזיקאית
01:15	**הרב ליאור אנגלמן** ראש ביה"מ הקהילתי בכ"ס

עלות השתתפות 30₪ | הנחה לסטודנטים, בחורי ישיבות, בנות שר"ל חיילים 20₪ | דוכני מכירה, כיבוד ושתיה במקום

יום חמישי כב' תשרי 12.10 ב-21:30

הקפות שניות

במוצאי שמחת תורה עם תזמורת "זמרת הארץ"

עזרת נשים פתוחה | לפרטים: אהרן 050-7966374 | הכניסה חופשית!

עיריית רמת-גן
המחלקה למורשת ישראל

אשחר & more

כל ישראל בסוכה אחת

אביתר בנאי משוחח

עם הרב יהושע שפירא, הרב עופר גיסין, הרב עמית קדם והרב נחמיה וילהלם על תפקיד בעלי התשובה בצומת הקודש והחול

כנס נהורא – ח"י אלול

אביתר בנאי: שלום לכולם. נדבר הערב על קודש וחול – מה קורה ביניהם, מה היחסים ביניהם. אני חווה את הקוטביות הזו גם ביום־יום שלי, והיא מעוררת בי תפילה ושירה אבל גם בכי ותדהמה לגודל החיבור הבלתי אפשרי הזה שצריך לחיות בו – להיות בבית המדרש בבוקר ולהופיע ב'ברבי' בערב. רבים שיתפעלו מהחיבור הזה, ויש מי שיחשוב שיש בו חסרונות גדולים מדי.

אני רוצה להפנות את השאלה הראשונה אליך, הרב יהושע. במוצאי שבת אנחנו מבדילים בין קודש לחול. מה התפקיד של ההבדלה הזו, למה צריך אותה? והאם למרות ההבדלה צריכה להיות גם שאיפה לחיבור ביניהם, או שההבדלה היא התכלית?

כשחזרתי בתשובה, עשיתי מין תנועה חריפה כזו של התכנסות פנימה, ושם אמרו לי להפסיק להופיע. כי כשאני מופיע אני יוצר גשר, וגשר זה דבר מסוכן שאפשר ללכת עליו לשני הכיוונים – משם לפה, אבל גם מפה לשם. האם הגשר הזה הוא דבר שיש לפוצצו, או שיש לחול תפקיד בחיים שלנו?

הרב יהושע שפירא: אם צריך הבדלה, סימן שהנטייה הפשוטה היא לטשטש. המושגים של הקודש לא טבועים

בנו בפשטות. המראה החיצוני של העולם לא מראה את מעלתו האמיתית של הקודש, וגם אחרי שאנחנו אומרים 'המבדיל' אינספור פעמים, אנחנו עדיין לא יכולים באמת לראות את הקודש. אנחנו חיים בעולם אחר. כי מהו הקודש? העולם הזה הוא רק נטיף. יש בו הגדרות, מגבלות, יש בו סבל וכאב. אבל מניין הוא בא? הוא בא ממקום שכולו טוב עליון ללא שום גבול וללא שום מעצור.

רק מפני עצה עליונה ונשגבה, אותו טוב עליון ביקש לעשות עולם עם כל כך הרבה צער, כאב וגבולות. אבל פה אנחנו רואים רק את השטח החיצוני ושוכחים את הטוב העליון, אותו אור שלמעלה מכל גבול וגדר. ולכן גם אם נגלה איזה סימן שלו בתוך גדרי העולם הזה, מיד נחיל עליו את השם של המוכר והידוע, הפשוט והנראה לעין. כדי להיזכר מהו באמת טוב אלוקי שלמעלה מכל גדר, אנחנו צריכים כל הזמן לשנן לעצמנו את ההבדלה בין קודש לחול. בין אותה אמת שבמעמקי העולם הזה תמיד מנצנצת, אבל לא מצליחה לצאת אף פעם לגמרי החוצה, לבין החוץ שכל כך תופס את העין ואת הלב.

ויחד עם זאת אסור לשכוח שהחוץ גם הוא נעשה בכוונה. העולם הזה הוא כלי לעולם הבא. רבותינו אומרים שהעולם הזה דומה לפרוזדור והעולם הבא דומה לטרקלין. יש פרוזדורים שמובילים למבואות אפלים ולעולם לא רואים אור אמיתי, **והעולם הזה הוא פרוזדור שיש לו ערך**.

לפני שנים רבות כתב הסופר אז"ר, אלכסנדר זיסקינד רבינוביץ, מאמר מעניין מאוד שפורסם בזמנו בעיתון רציני. המאמר עוסק בספרות עברית, וכותב המאמר די מכסח אותה - הוא אומר שהיא מזיקה מאוד, שיש בה בעיות גדולות, וגם הדברים הטובים שנמצאים בה לא מגיעים לקרסוליים של הספרות הגויית. העניין הוא שהעיתון פרסם תגובה למאמר מאת הרב קוק.

זו תגובה מדהימה. הרב עונה לו: קשה לי להאמין שדברים תלושים כאלו כתב אדם משובח שכמוך. אני לא יכול לתלות את זה אלא בדבר אחד, והוא - טומאת גלות רצוצה שעודנה מפרכסת בתוך נשמתך. בתלמוד הירושלמי כתוב שצרכי ציבור עומדים במעלה אחת עם לימוד התורה, ומה הם 'צרכי ציבור'? רק עניינים גשמיים כמו כבישים וצינורות? לא, גם ענייני הרוח. כמובן שצריך לבקר את הנבלה והתועבה שבספרות, **אבל יש הבדל בין חול לטומאה. זה לא אותו דבר. לטומאה אסור להניח שום מקום, אבל חול הוא חלק מבניין האומה**. אדם מורכב מגוף פיזי ונשמה אלוקית, אבל זקוק גם לנפש טבעית, אומה שלמה בוודאי צריכה את כל העושר של החול בטהרתו. אבל, וכאן אנחנו חוזרים לרישא, 'המבדיל בין קודש לחול' זה היסוד של הכל. הפרוזדור צריך להיות נאה ומתוקן, אבל הוא צריך גם לדעת לאן הוא הולך - אל הטרקלין.

מהגרים בהתנדבות

אביתר: תודה רבה הרב. הרב עופר גיסין, יש סרטון די מוכר בו אני מראיין את הרב אורי זוהר. הוא בדיוק חגג שמונים שנה, ובסרטון הוא אומר שהוא באמת רק בן ארבעים, כי הוא חזר בתשובה בגיל ארבעים והמחצית הראשונה של חייו לא נחשבת אצלו. אני מרגיש שהאמירה הזו סמלית לדורו. בדור שלו, החוזרים בתשובה היו נשאבים ונעלמים לעולם השחור ההוא, ומאז נעלמו עקבותיהם.

בדור שלי, לפני חמש עשרה שנה בערך, התחיל סוג של שינוי והוא הולך ומתגבר. אנשים חוזרים בתשובה אבל ממשיכים להתקיים בעולמם בדרך כלל, פחות מנסים להשתלב בחברה החרדית ופחות נעלמים. הם עדיין שומרים על המקצוע שלהם ובסך הכל מנהלים חיים די מעורבבים, מפה ומפה. השאלה היא האם בעיניך זה סימן לחולשה, או שזו תופעה חיובית, שמייצגת התגברות והתחזקות של משהו אחר?

הרב יהושע שפירא: כשנולדתי הקדוש ברוך הוא שם אותי על כביש די סלול, מדי פעם איזו אבן חצץ, אבל בסך הכל יש לי בולמי זעזועים טובים. לעבור כאלו סלטות, לשמוע את כל התהפוכות שאנשים עוברים על בשרם ועל בשר ילדיהם... אני מוכרח להודות על האמת - ריבונו של עולם, אם תעשה לי תהפוכות כאלו, אני אמות.

הרב עופר גיסין: הסרטון שהזכרת מסמל החלפת משמרות בעולם התשובה. הרב אורי זוהר הוא החוזר בתשובה הכי מפורסם מהדור שלי, לפני ארבעים שנה, והחוזר בתשובה הכי מפורסם של הדור החדש זה כנראה אתה. לדעתי זה שינוי מאוד חיובי. יש שלוש סיבות למה זה צריך להיות כך היום ולא כמו שהיה אז, ב'אור שמח' וכל הישיבות הנפלאות הללו שחינכו לשרוף הכל, לעלות לירושלים ולהשאיר את החיים מאחור.

הסיבה הראשונה היא טכנית: החברה החרדית והדתית הייתה אז יותר פתוחה ונלהבת לקבל בעלי תשובה. היום המצב הפוך לגמרי - מחמת עומס הכמות של בעלי התשובה וכל מה שהם מביאים אתם, החברה הזו פחות נלהבת לקבל את החוזרים בתשובה לתוכה.

הסיבה השנייה גם היא קצת טכנית: גם החוזרים בתשובה בעצמם, חוזרים מסיבות קצת אחרות ממה שהיה אז. באותה תקופה שרחובות ירושלים התחילו להתמלא בחוזרים בתשובה, אלו היו בעיקר אנשים שחיפשו את האמת מתוך אידיאולוגיה מאוד חריפה. מאז התפתחו סיבות רבות ושונות, לא פחות טובות, של אנשים שהחליטו לעשות את המעשה ולחזור בתשובה. אני חושב שרוב האנשים היום, מה שקוראים 'מתחזקים', לא בנויים בכלל ללכת ולהתיישב באיזה בית מדרש ולהקדיש את חייהם לתורה. אז זו עוד סיבה למה לא צריך ולא נכון להשאיר הכל מאחור.

אבל הסיבה השלישית והחשובה מכולן היא מפני שזה לא לפי דעת התורה. לקח שנים לגלות את זה, אבל בסוף זה התברר לנו. הדעה הזו הייתה בכל מיני פינות שלא כולנו נחשפנו אליה. אם זה בתורת הרב קוק, אם בתורת חב"ד ובחסידות בכלל. היו זרמים מסוימים מעולם התורה הליטאי שזכו בזכות הגדולה לעשות פעולות חשובות מאוד בתחילת התשובה, והם הביאו אתם את ה'השקפה' שהייתה מקובלת אצלם במשך דורות, אבל מבלי לעשות שום התאמה לעולמם של בעלי התשובה. השותף שלי, הרב דן טיומקין, הלך ועשה על זה מחקר ודיבר עם גדולי תורה ליטאים רבים ושונים. התברר שבעצם, זו אף פעם לא הייתה ההשקפה.

יש עוד אלמנט חשוב שנטו להתעלם ממנו והוא המבט הסוציולוגי. אחת הטעויות של חוזרים בתשובה, במיוחד בשנים הראשונות, ולצערנו גם הטעות של אלו שקולטים אותם - שהם לא מבינים שחלק נכבד מתהליך החזרה בתשובה הוא לא רק עניין רוחני או דתי. מדובר בשינוי אישי, חברתי ופסיכולוגי עמוק ביותר, שאדם מכניס את עצמו מרצון למעמד של מהגר. הוא

מהגר לתוך חברה שונה לחלוטין עם מנטליות שהוא לא מכיר, והוא עושה את זה בהתנדבות.

קשה מאוד לדרוש מבעל תשובה בתחילת הדרך שיבין גם את ההשלכות המשפחתיות, החברתיות והפסיכולוגיות של מה שהוא הולך לעשות, כי הוא עסוק בעניין הרוחני. אבל האנשים שמכוונים אותו ומדריכים אותו צריכים להיות עם אצבע על הדופק.

חבר שלי שאל פעם את הרב משה שפירא זצ"ל, שהיה המשגיח של ישיבת אור שמח לפני ארבעים שנה, אם במקום לשבת בכולל וללמוד, הוא יכול ללכת לעסוק בהחזרה בתשובה. הוא ידע שהרב תומך נלהב בתנועת התשובה, ותיאר לעצמו שהרב יעודד אותו לעשות זאת. אבל הרב אמר לו: "אם אתה הולך לקבל אחריות על מי שאתה מחזיר בתשובה עד שהוא יחתן את הילדים שלו, אז תעשה את זה, ואם לא אז לא". החבר שלי היה קצת המום - אבל למה? והרב אמר לו: "אתה רוצה לזרוק אותו לכלבים כמו שזרקו אותך?"

צריך לקחת בחשבון שבכל העניין הזה של בעלי תשובה - בחמש־עשרה השנים הראשונות הם צריכים הדרכה רבה, ואחרי השנים הללו הם צריכים יד תומכת ומלטפת, מפני שזה בכלל לא פשוט. זו משימה מאוד קשה להפוך למהגר בחברה אחרת, שברוב המקרים לא תמיד מחבקת ומלטפת, ואין מספיק אנשים שעוסקים בנושא הזה.

הרב עופר גיסין: "חבר שלי שאל פעם את הרב משה שפירא זצ"ל, אם במקום לשבת בכולל וללמוד, הוא יכול ללכת לעסוק בהחזרה בתשובה. הוא ידע שהרב תומך נלהב בתנועת התשובה, ותיאר לעצמו שהרב יעודד אותו לעשות זאת. אבל הרב אמר לו: "אם אתה הולך לקבל אחריות על מי שאתה מחזיר בתשובה עד שהוא יחתן את הילדים שלו, אז תעשה את זה, ואם לא אז לא". החבר שלי היה קצת המום - אבל למה? והרב אמר לו: "אתה רוצה לזרוק אותו לכלבים כמו שזרקו אותך?"

בנושא העקרוני - התורה אומרת "ואנשי קודש תהיון לי", ויש אמרה חריפה ונפלאה של הרבי מקוצק מה זה להיות אנשי קודש - אתם צריכים שהאנושיות תהיה קדושה, ושהקודש יהיה אנושי. בשני התחומים הללו כולנו צריכים הדרכה מיוחדת במינה מהרבנים ומאנשי הרוח של עם ישראל. כאשר חוזר בתשובה שלומד ושומר מצוות הולך יותר לקטע האנושי של החול, הוא לא יודע איך עושים את זה בקודש. ומצד שני, צריך שהקודש יהיה אנושי, מפני שדרכם של בעלי תשובה היא ללכת אל הקיצוניות. רוב האנשים שמתעסקים עם בעלי תשובה מרגישים שהם כל הזמן צריכים להרגיע אותם, לשים להם בולמי זעזועים.

אנחנו צריכים הדרכה איך עושים אנושיות קדושה, וזה לא משנה כרגע אם זה מוזיקה או עיסוק במדע או עיסוק בעניינים חברתיים, ואנחנו צריכים גם הדרכה איך עושים קודש שיהיה אנושי.

בשני התחומים האלו כל תנועת התשובה צריכה לייסד לעצמה מסגרות שבהן ישבו בעלי תשובה וידונו בשני העניינים האלו - מפני שאנחנו הבאנו אתנו סוג של כישורים ומנטאליות, ולפעמים חינוך וידע, שלא קיים בתוך החברה הדתית והחרדית, ויש לנו מה לתת.

כבר בועטים בנו

אביתר: תודה רבה. את השאלה הבאה אני מפנה אליך, הרב עמית. אני לא מכיר את הנתונים הסטטיסטיים, אבל כולנו יודעים שהרבה מן החוזרים בשאלה הם בניהם של חוזרים בתשובה. אז קודם כל - למה?

ועוד שאלה: אני זוכר שבאחד המקרים הכי קיצוניים אמרו לנו, "בשביל מה צריך לקחת את הילדים לים? תמלאו להם את האמבטיה, הם לא יבדילו". איך מפסיקים לפחד לחשוף את הילדים לדברים שהם פשוט טבעיים?

הרב עמית קדם: השאלה למה זה קורה - אני באמת חושב שאין עליה שום תשובה. במובן מסוים אולי אפילו אסור לענות עליה. כל הורה דתי שרואה את הילד שלו מתחיל ללכת לאט לאט לאיבוד, זה כאב שקשה לתת עליו איזושהי תשובה. אבל אצל בעלי התשובה זה אפילו עוד יותר חריף. כי אדם הלך ומסר את החיים שלו, עזב הכל והקדיש את עצמו לה' מתוך אמונה שזו האמת וזה מה שה' רוצה ממנו. הוא עשה הכל על מנת שהילדים האלו יגדלו ויהיו דור חדש של תשובה, של אמונה, של תורת חיים - והם מתפרקים, אחד אחרי השני, וכל כך רבים מהם.

אז מה הקדוש ברוך הוא רוצה, מה הוא עושה פה? הרי היית צריך לפתוח לנו את כל השערים, לפרוס לנו שטיח אדום. 'איזה יופי, חזרתם בתשובה, והולכים להיות לכם הילדים הכי יפים שיכולים להיות'. לראות את הילדים האלו אחר כך ברחובות ובמקומות הכי אפלים שאנחנו ברחנו מהם... אני לא חושב שאפשר לענות על זה. חלק מהעניין זה גם לקבל את חוסר היכולת להבין למה, ולהבין שכנראה זה חלק הכרחי מתהליך הגאולה. יש איזו בדיחה אכזרית ששמעתי, שאחת המזימות של חילונים לחזק את העולם החילוני הייתה להחזיר כמה שיותר אנשים בתשובה, כדי שהבנים שלהם יחזרו בכוחות מחודשים. לצערנו, זה עובד.

כמובן שיש פה שאלה חינוכית, וחלק מההבנה היא שאנחנו צריכים לחנך הורים וילדים ביחד. אדם נורמלי שהולך בדרך מסוימת מגיע לגיל התבגרות, ואז מתחיל לגבש את הזהות שלו. אחר כך הוא מתחתן ומתחיל לגבש את הזוגיות שלו, אחרי זה הוא מוליד ילדים ומגבש את ההורות שלו - יש בזה תהליך כרונולוגי, הגיוני. אבל אצל בעל תשובה הכל משולב זה בזה בצורה בלתי אפשרית. **אתה אמור גם לחנך ילדים, גם לבנות זוגיות, תוך כדי שאתה בכלל שואל את עצמך מי אתה. הזהות החילונית שלי התפרקה, מה זה זהות דתית אני גם לא יודע, ואיך מחברים את החילוני לדתי אף אחד לא יכול לענות לי. אין את מי לשאול.** אני חושב שזו הסיבה שאנחנו צריכים להוציא רבנים ואנשי חינוך מתוכנו, שמכירים את השטח ומגבשים תשובות לשאלות שאף פעם לא נשאלו. שמענו מהרבה מגדולי הדור שאמרו לנו שאין מסורת כיצד לעבוד עם בעלי תשובה. הם באו ואמרו: תנסו, תעשו ותצליחו, וזאת תהיה המסורת. לכן היצירה החינוכית של בעלי התשובה צריכה להיות חדשה, וכמו בשאר הדברים היא חייבת לשלב מכל העולמות. יש לנו הרבה מה לקחת מהעולם

האגף לתרבות יהודית
יוצרים חיבור לנשמה

משרד החינוך

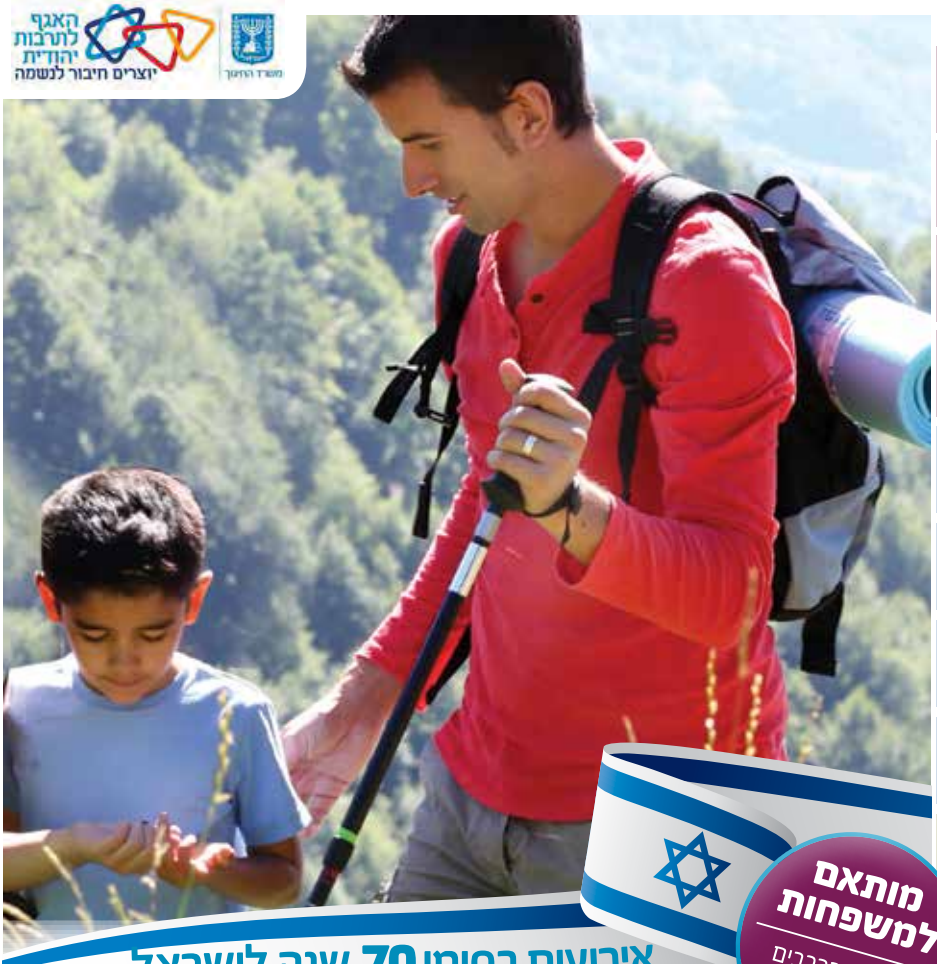

מותאם למשפחות
הטיולים ברכבים פרטיים ובהרשמה מראש

אירועים בסימן 70 שנה לישראל

סוכות ישראלי
טיולים ופעילויות
ללא עלות באשכולות!

האגף לתרבות יהודית במשרד החינוך מזמין אתכם לחגיגת טיולים ופעילות לכל המשפחה מהצפון ועד לדרום.
כמיטב המסורת, גם בחול המועד סוכות, יחכו לכם מדריכי אשכולות ברחבי הארץ ויובילו אתכם לחוויה ערכית ומהנה, לכלל הציבור **וללא עלות.**

הפעילות תתקיים בימים ראשון-שלישי י"ח-כ' בתשרי (8-10.10.17)

לפרטים מלאים והרשמה 077-8994989

מוקד המידע יפעל בתאריכים 6-10.10.17
פרטים נוספים באתר משרד החינוך:
www.education.gov.il/toranit
רישום דיגיטלי ופרטים על אתרים נגישים באתר אשכולות:
www.eshkolot.org

אשכולות
פורום מרכזי סיור ותודעה ישראלית (ע"ר)

טיולי משפחות- ללא עלות!

מוקד 1 מושב קשת רמת הגולן
מרכז סיור ולימוד קשת יונתן
10:30, 14:00 סיור חקלאי ברמת הגולן
12:00 סיור בנושא משק המים בישראל

מוקד 2 גולן
מרכז סיור ולימוד מדרשת הגולן
10:30, 14:00 דיר עזיז - בית כנסת וכפר יהודי עתיק
12:00 אתרים לא מוכרים במזרח הגולן

מוקד 3 גליל עליון
מרכז סיור ולימוד ראש פינה
10:30, 12:00, 14:00 סיור במושבת הראשונים ראש פינה

מוקד 4 גליל תחתון
מרכז סיור ולימוד גליל
10:30, 12:00, 14:00 אל משגב הגליל - תל יודפת

מוקד 5 צפון השומרון
מרכז סיור ולימוד בשבילינו
10:30, 12:00, 14:00 מסלול מעגלי ביער ריחן
10:30, 12:00, 14:00 סובב מעוז צבי וחוות דותן

מוקד 6 שומרון
מרכז סיור ולימוד שומרון
10:30, 14:00 סבסטיה - העיר שומרון הקדומה
12:00 סובב שילה הקדומה

מוקד 7 שפלה
מרכז סיור ולימוד מזכרת בתיה
10:30, 12:00, 14:00 סיור ליער הרצל בחולדה

מוקד 8 עמק האלה
מרכז סיור ולימוד חברון
10:30, 14:00 חורבת מידרס
12:00 נחל מערה

מוקד 9 ירושלים כיכר צה"ל
מרכז סיור ולימוד ראשית ירושלים
10:30, 14:00 סוכות בעיר העתיקה
12:00 שכונת מוסררה - בין קווים לגבולות

מוקד 10 ירושלים - מרכז התחנה
מרכז סיור ולימוד עיר דוד
10:30, 14:00 מדוד המלך לדוד בן גוריון
12:00 לאורך הקו העירוני

מוקד 11 הרי ירושלים
בית ספר שדה שער הגיא
10:30, 14:00 שמורת המסרק
12:00 רכס שיירות

מוקד 12 גוש עציון
בית ספר שדה כפר עציון
10:30, 14:00 סובב כפר עציון וגבעת הסלעים
12:00 מסלול מעגלי למרגלות גבעת הל"ה

מוקד 13 לכיש
מרכז סיור ולימוד מדרשת הדרום
10:30, 14:00 תל לכיש
12:00 סיור בעקבות הפלוגה הדתית בתש"ח

מוקד 14 מחלף קמה
מרכז סיור ולימוד בית מוריה
10:30, 14:00 100 שנות באר שבע
12:00 סיפור ההתיישבות במזרח חבל לכיש

מוקד 15 צומת שוקת
מרכז סיור ולימוד סוסיא
10:30, 14:00 רכס תואכמין - טיול תצפיות בחבל יתיר
12:00 נחל קינה

פעילות חווייתית למשפחה

מוקד 16 כניסה לירושלים
המדרשה לידע המקדש
10:00, 12:00, 14:00 הצגה לילדים - בעקבות מנורת המקדש

מוקד 17 כפר הרא"ה
מכון שם עולם
10:30, 12:00, 14:00 סיור באולם "שורשים - מרחב התבוננות"

מוקד 18 ניר גלים
מרכז בית העדות למורשת השואה
10:30, 12:00, 14:00 ביקור בניר גלים וצפיה במיצג בית הזכוכית

מוקד 19 חלוצה
מדרשת נצרים ומדרשת התורה והארץ
10:30, 14:00 תחנות פעילות לכל המשפחה וסרט "חלוצים בנגב"
12:00 הרצאה למבוגרים,
11 נקודות בנגב, לילדים - פעילות יצירה

סיורי ערב עירוניים

מוקד 20 צפת
מרכז סיור ולימוד קשת יונתן
19:30 צפת העתיקה

מוקד 21 חיפה
מרכז סיור ולימוד גליל
19:30 המסלול היהודי בחיפה

מוקד 22 תל אביב-יפו
מרכז סיור ולימוד חברון
19:30 יפו ונווה צדק

החרדי, מהעולם הדתי־לאומי, מהעולם החילוני. בתור מחנך, אני מביא המון מתוך זה שהייתי מדריך בצופים ומרכז שבט ואחרי זה קצין בצבא - הרבה מהכישורים ההדרכתיים שלי באים מהעולמות האלו, וזה מצוין. לא רק שלא כדאי להפנות לכך עורף אלא להשתמש בזה. אבל איך מחברים את זה לתוך עולם של תורה?

צריך לאבד את הפחד, כי כבר אין לנו מה להפסיד במובן הזה. **הניסוי האנושי שעשינו בלהכניס בעלי תשובה למערכות החינוך הקיימות ולחשוב שהם יהיו כמו כולם - נכשל.** זה לא הצליח. הם לא מוצאים את עצמם שם. כמובן, תמיד יש יוצאים מן הכלל, אבל סטטיסטית הניסוי נכשל. בהרבה מובנים אנחנו צריכים לפחד מהפחד, במובן שהפחד הוא האויב הכי גדול של תשובה מאהבה. אנחנו צריכים הרבה אומץ - קודם כל, לא לפחד ללמד תורה בלי שום פחד, להאמין בכוח שלה שיכול להלהיב את לבותיהם של הילדים. כי הרבה פעמים כשאנחנו רואים כישלונות חינוכיים אנחנו חושבים שאולי העמסנו יותר מדי. אסור שנוותר על התורה, אבל שנדע לשלב שם הרבה חיים.

השאלה הגדולה היא איך עושים תורה שמתפלשת לתוך כל תחומי החיים? מבחינתי, חול זה לא ספרות ואמנות וגם לא מדע. חול זה כל תחומי החיים שבהם התורה היא לא מוגדרת, שאין בה שולחן ערוך. חול זה עבודת המידות, זה צדק חברתי, זה איך לשמח את האישה ואיך לשמח את עצמך. כל מה שאתה צריך לעשות, לעבוד ולהשיג בזה העולם זו התורה שלך.

רבי נחמן אומר בתורה קפ״ח שמלמדים את התינוק בבטן אמו את החלק שלו בתורה, וממילא את כל מה שעליו לעשות, לעבוד ולהשיג בזה העולם. אז אין משהו שהוא לא תורה, אבל זו תורה שלך, התורה שאתה יודע וצריך לגלות אותה, להיזכר בה מחדש, כי ברגע שנולדת לאוויר העולם ״בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו כל התורה כולה״. **שכחנו את התורה הזו, ובמובן הזה אין חול, כי חול זה מקום שטרם גילית את התורה ואת הרצון האלוקי שבו.**

אני רוצה להאמין שבילדים של בעלי התשובה יש יכולת לקחת את העוצמות הנוראיות של מרד, מהפכה, חיפוש וחברות של ההורים שלהם, ולהכניס אותן לתוך כלים של ילד דתי מבית. הם הדור האמיתי של הגאולה במובן הזה, רק שאנחנו צריכים להיות מספיק אמיצים כדי לתת להם ללמד אותנו איך מייצרים את התרכובת הזו. אם אנחנו לא נעשה את זה הם יבעטו בנו. הם כבר בועטים בנו.

אז תשובה על הכאב ועל חוסר ההבנה מול הקדוש ברוך הוא אין פה, אבל תקווה אמיתית וחלום יש פה. אני חושב שהחלום והיצירה החינוכית האלה רלוונטיים לכל החברה הדתית על כל גווניה.

השאלות נעלמו

אביתר: לא מזמן הרב עמית ואני נסענו להעביר סדנאות יחד בהודו. עברנו ב׳מיין בזאר׳ בדלהי, כנראה המקום הכי משוגע שאפשר להימצא בו, הריח והמגע של הכיסאות שישבנו עליהם זעקו שנלך משם. מקום קשה. עלינו לבית חב״ד ושם ישב הרב עקיבא, השליח, עם הילדים ולמדו שיחה של הרבי מלובביץ׳. אני מכיר לא מעט שליחים של חב״ד שמצליחים בתוך המקומות שהם הכי חול לחוות רגשי קדושה עזים. השאלה הבאה היא אל הרב נחמיה. איך אפשר לחיות שנים רבות כל כך בתוך עולמות של חול ולהישאר אנשי קודש?

הרב נחמיה וילהלם: שאלו את הרבי איך יש לו אומץ לשלוח שליח למקומות נידחים כמו תאילנד, הודו או אלסקה, ולהורות לו לחיות שם לאורך שנים, כנראה למשך שארית חייו - צריך לזכור שזו לא שליחות של משרד החוץ שמגיעים לכמה שנים ועוברים הלאה. מישהו סיפר בדיחה שיש לשליחי חב״ד זכות מיוחדת שאפילו משה רבנו לא זכה בה, כי משה רבנו לא נודע מקום קבורתו אבל אנחנו כן יודעים איפה יקברו אותנו...

והרבי ענה במשפט מהגמרא: ״איידי דטריד למפלט לא בלע״, מתוך שעסוק לפלוט - לא בולע. בהלכות מליחה נאמר שכאשר הבשר ׳טרוד׳ בפליטת הדם, גם אם נזל עליו דם חדש הוא לא בולע אותו ולכן זה לא מטריף אותו. הרבי התכוון שאם השליח מגיע למקום והוא טרוד בפליטה, בלהשפיע, בשליחות - לא בלקנות לעצמו עוד בגד או שייק פירות - הוא לא יקלוט

הרב נחמיה וילהלם: והיהודי הזה התלהב שאנחנו מסכימים והחליט לארגן מפגש בין־דתי, והזמין גם נזיר בודהיסטי וגם כומר. כשהגענו לשם אמרתי לרב קנטור שאני מרגיש כאילו אנחנו נכנסים לבדיחה - רב, כומר, נזיר...

לתוכו את היסודות המקולקלים שסביבו. כמובן, ״מכל מלמדי השכלתי״, אפשר ללמוד מכל אדם, אבל ברור שאני צריך להיות כל הזמן במודעות לשליחות שלי. לכל מקום אליו אני מגיע, אני מגיע מהקודש ומביא אותו אל החול.

לפני כעשר שנים פנה אל הרב קנטור, הרב הראשי של תאילנד, יהודי מקומי, ואמר שיש לו ידיד הודי מלומד, אדם מבוגר מאוד שמדבר המון שפות ויש לו שבעה עשר מרכזים בעולם, והוא מגיע לבקר אותו בתאילנד. הוא הציע לו, אולי תוכלו אתם הרבנים לבוא לפגוש אותו? נראה לי שיהיה מעניין. הרב קנטור הסכים, והיהודי הזה התלהב שאנחנו מסכימים והחליט לארגן מפגש בין־דתי, והזמין גם נזיר בודהיסטי וגם כומר. כשהגענו לשם אמרתי לרב קנטור שאני מרגיש כאילו אנחנו נכנסים לבדיחה - רב, כומר, נזיר... הייתה שיחה מאוד מעניינת. בהתחלה נתנו כמובן להודי המבוגר לדבר, והוא סיפר שהוא ישב עשרים שנה בראש ההרים, התנזר, לא ראה אנשים ולא אוכל, וסיפר לאיזה רמות רוחניות גבוהות הוא הגיע. אחריו דיבר הכומר וסיפר שיש לו מרכז בבנגקוק שאליו הוא אוסף ילדים חולים ונדכאים מהרחובות, מטפל בהם ומגדל אותם, ממש דואג לכל הצרכים שלהם.

ואז הגיע תורנו. הרב קנטור פתח ואמר: ״אני רוצה לפתוח בשאלה להודי המלומד. אם הכומר היה נמצא אצלך במרכזים במשך עשרים שנה, מה לדעתך היה קורה?״ ההודי זז בכיסא בחוסר נוחות, הוא אמר לו ״תראה, אני בטוח שהכומר אדם מאוד

בס"ד

המדרשה לידע המקדש

בְּנוֹת הַבַּיִת

נשים לומדות מקדש

בואי להתחבר למקדש!
בית מדרש נשי מזמין אותך להצטרף ללימוד מגוון ועמוק
שיפתח בפנייך עולם חדש.

בימי רביעי בבוקר בירושלים

בתוכנית:
9:15 - מעגל השנה בראי המקדש - רינה אריאל, ציפורה פילץ
10:30 - ירושלים והמקדש לאורך התנ"ך - תהילה בלכר

12:00- מבחר שיעורים וסדנאות מגוונות-
הרב אהרל"ה הראל, אורנה הירשברג, הרבנית אסתר כי טוב,
אורי הדסה קלוש, דר' חגי בן- ארצי, יהודה עציון,
הרב פרופ' יואל אליצור, הרב ישראל אריאל, הרב מנחם מקובר,
הרבנית עידית ברטוב, מרדכי פרסוף,
הרבנית רבקה שמעון, רחל סלע ועוד...

* התוכנית תחל ביום רביעי ה' חשוון, במדרשה לידע מקדש-רחוב יפו 234.
* לפרטים והרשמה- 02-9666177 חמוטל

אשכולות פורום מרכזי סיור ותודעה ישראלית
האגף לתרבות יהודית יוצרים חיבור לנשמה

הרב עמית קדם: "אדם נורמלי שהולך בדרך מסוימת מגיע לגיל התבגרות, ואז מתחיל לגבש את הזהות שלו. אחר כך הוא מתחתן ומתחיל לגבש את הזוגיות שלו, אחרי זה הוא מוליד ילדים ומגבש את ההורות שלו - יש בזה תהליך כרונולוגי, הגיוני. אבל אצל בעל תשובה הכל משולב זה בזה בצורה בלתי אפשרית. אתה אמור גם לחנך ילדים, גם לבנות זוגיות, תוך כדי שאתה בכלל שואל את עצמך מי אתה. הזהות החילונית שלי התפרקה, מה זה זהות דתית אני גם לא יודע, ואיך מחברים את החילוני לדתי אף אחד לא יכול לענות לי. אין את מי לשאול"

רוחני, אבל אין לי ספק שהוא היה מגיע לרוחניות הרבה יותר גבוהה אם הוא היה אצלנו". הרב קנטור אמר לו, "ואני חושב שאם הוא היה נמצא אצלך היו היום אלפי ילדים זרוקים ברחובות של תאילנד". ואז הוא המשיך ואמר, "אנחנו ביהדות מאמינים שאם תכליתנו היא להישאר רוחניים, למה אלוקים טרח בכלל להוריד אותנו לעולם? נשאיר את הנשמה למעלה רוחנית ונקייה, והכל יהיה טוב. אלא שהוא הביא אותנו לכאן בשביל לקדש את החומר".

כשכתוב "קדושים תהיו" ו"קדש עצמך במותר לך", יש הרבה שאוהבים ללמוד בפשטות, קדש עצמך במותר לך - גם מה שמותר לך ואתה לא חייב, תאסור על עצמך, וזה גם נכון מדרכי חסידות. אבל הפירוש הפנימי אומר: תביא את הקדושה אל תוך הדברים המותרים. "בכל דרכיך דעהו" אומר שכשאתה יושב לאכול - תאכל כמו שיהודי אוכל. כשאתה עושה משא ומתן - תעשה משא ומתן כמו שיהודי עושה. שיראו את הנקודה היהודית שלך בכל מקום שאתה הולך.

במשך השנים שאני נמצא בתאילנד אני רואה מהפך אדיר. לפני עשרים שנה היו שאלות קנטרניות וכל מיני ויכוחים. היום אני לא מוצא את זה. אנשים רוצים להתקרב, רוצים לדעת איך אני יכול להיות מאושר, מה אני יכול לעשות בשביל להתחבר, איפה הנקודה הפנימית שלי. אם כולנו, כל מי שחזר בתשובה, כל מי שהתקרב וכל מי שכבר שם, יישאר ספון בבית המדרש - מה יהיה עם כל הצמאים הללו? האם אנחנו יכולים להיות כל כך אגואיסטים, לשבת עם עצמנו ולא לחשוב על הזולת?

אין ספק שכשאני מתקרב, אני צריך לקחת את הזמן לשבת ללמוד ולהבין. קודם כל בשביל למלא את הנשמה, אבל גם בשביל שיהיה לי מה להעביר הלאה. יש לנו חובה לשלב בין קודש לחול כי הדור שלנו הוא דור צמא, ואין ספק שאין לנו את הפריבילגיה לשבת עם עצמנו. אני בטוח שכשנדע באמת לשלב ביניהם, אז גם החול עצמו יהיה 'חולין שנעשו על טהרת הקודש'.

בשורה של משיח

אביתר: תודה רבה. נעבור עכשיו לשאלה המסכמת שאני רוצה להפנות לכל חברי הפאנל. אחרי הדברים החשובים שנאמרו פה, האם יש לנו, החוזרים בתשובה, תפקיד מיוחד בתוך החברה הישראלית במציאות המורכבת שבין הקודש והחול?

הרב יהושע: נאמר כאן קודם שהתפקיד של בעלי התשובה, ודאי לגבי העולם הדתי, זה לעורר אותו. ואני מוכרח להודות שהייתה לי התעוררות גדולה. לאורך הערב שאלתי את עצמי האם אני מוכן לעבור כאלה 'סלטות' ותהליכים בשביל ה' יתברך? כשנולדתי הקדוש ברוך הוא שם אותי על כביש די סלול, מדי פעם איזו אבן חצץ, אבל בסך הכל יש לי בולמי זעזועים טובים. לעבור כאלו סלטות, לשמוע את כל התהפוכות שאנשים עוברים על בשרם ועל בשר ילדיהם... אני מוכרח להודות על האמת - ריבונו של עולם, אם תעשה לי תהפוכות כאלו, אני אמות. יצא לי הלב לשמוע את הסיפורים שלכם. אני מכיר את התופעות, אבל בכל פעם שאני פוגש אותן מחדש אני חושב שאתם נס מהלך.

המתנה שאתם נותנים לעם ישראל היא מאוד רלוונטית מסיבה פשוטה. אנחנו ממתינים לראות בגאולה שלמה בקרוב. ה'סלטה' שכל עם ישראל, כאיש אחד בלב אחד, צריך לעבור כדי להגיע למצב הזה תהיה לא פשוטה. אתם הדוגמה, אתם עמוד האש שמוכיח שאפשר לעבור כזו מהפכה עצומה, להגיע ולהיות דבוק בה' יתברך בעומק, באותנטיות, בקישור של כל נימי הנפש, ובאותה עת גם לוותר עליהם כדי למצוא חדשים וטובים יותר. אז עוררתם אותי להרהורי תשובה. תודה רבה.

הרב נחמיה: לא מזמן דיברנו בקבוצה של שלוחים על המתנה הגדולה שהרבי נתן לנו. אתם יודעים, לקרב יהודי זה אתגר גדול; לקרב יהודי דתי זה הרבה יותר מאתגר; ולקרב חב"דניק זה כמעט בלתי אפשרי. הרבי עשה דבר מאוד פשוט: הוא אמר, אני אשים אתכם ליד אנשים שמתעוררים. מישהו פעם ניסה לישון כשכולם מסביבו מתעוררים? אי אפשר. יש רעש ובלאגן, גם אתה חייב להתעורר.

מה לגבי התפקיד של בעלי תשובה? כמו שאמרתי, יש צימאון גדול, המון אנשים רוצים ללמוד ולדעת וצריך להיות שם בשבילם.

אני חושב שיש לנו הזדמנויות נדירות. אם רק נחייך לאנשים, אם רק ניתן להם את המים שהם כל כך צמאים להם, אנחנו יכולים להפוך את העולם. לכל אחד יש אחריות על השכן, על החבר. כשעולים לאוטובוס יש לנו נטייה לחפש את מי שהכי דומה לנו ולהתיישב לידו. צריך לעשות מבצע הפוך - לעלות לאוטובוס, לחפש מי הכי שונה ממך ולהתיישב לידו. שנזכה בעזרת ה' באמת לעשות את התפקיד שלנו.

הרב עמית: כמו שאביתר אמר, זכינו להיות בהודו לפני כמה שבועות, ואחד מרגעי השיא היה הופעה. כולם יודעים את כל המילים, שרים בכזו דבקות, 'אבא אני רוצה שתאהב אותי' - אתה שואל את עצמך, האם הם מבינים מה הם שרים פה? אני לא בן אדם סנטימנטלי אבל הייתה שם תחושה ששערי השמים נפתחים.

ואני נזכרתי בהודו של לפני עשרים וחמש שנה - והיא נראתה אחרת לגמרי. כשהייתי אז בהודו לא היה אף בית יהודי, וגם לא היו מטיילים דתיים. והיום אתה מגיע להודו ורק בדרמסאלה יש ארבעה בתים יהודיים, שניים של חב"ד ואחד של ברסלב ואחד בכלל לא דתי. מה הקדוש ברוך הוא עושה פה? איזו מין פריצת גבולות? העולם שלנו אז היה כל כך דיכוטומי: החרדים היו רחוקים, המתנחלים מעבר להרי החושך והחילונים איפה הם בכלל. הייתה שם כזאת הפרדה, והיום הכל ביחד, כל כך הרבה גבולות נפרצו. ויש מפגשים מרתקים.

אני חושב שזה הכוח והיכולת של תנועת התשובה. מין צומת שמחברת בין עולמות. הבשורה הראשונה שאנחנו צריכים להביא היא השבירה של המגזריות. זה אחד הדברים היפים שקורים פה הערב בזכות 'נהורא' - היכולת להושיב שולחן כזה ביחד, זה דבר שפעם לא היו מדמיינים.

היכולת להתעלות מעל כל הסממנים החיצוניים ולקבל השקפות שונות לגמרי היא בשורה של משיח. אין לנו הזמן ולא הפריבילגיה להתעסק במגזרים האלו, ואנחנו צריכים להחזיר את הביחד הכל כך חזק הזה. אני חושב שיש עוד כמה בשורות אחרות שתנועת

התשובה מביאה, אבל אם זו הבשורה שהיא יכולה להביא אתה אז דיינו.

בית הקפה של חושם

הרב עופר גיסין: אני רוצה לעמוד על נקודה חשובה שעלתה הערב, והיא שבעלי התשובה צריכים להתחיל לחשוב על עצמם, לנתח את עצמם ולחקור את עצמם. יש לנו הרבה על מה לדבר, ואני חושב שהמחסור מספר אחת זה שבעלי התשובה הם המגזר היחיד בחברה הישראלית בכלל, שאין לו שום מקום שבו הוא יושב ומדבר על עצמו. לא באינטרנט, לא בעיתון, לא בתחנת רדיו, לא במקומות מפגש - כל מה שפחות או יותר צריך. כשהרב ניצני אירגן לפני שנים את כנס 'בית מאיר', אמרתי שם פתגם בשם סופר צרפתי, שאחרי זה תפס חזק - כל מהפכה צריכה שני דברים: עיתון וביתי קפה. אז הרב ניצני הקים אז את עיתון 'אדרבה' שמאז גם נסגר - אנחנו צריכים עיתון במובן הזה של מקום שבו אנשים מחליפים דעות ועוסקים בדברים בצורה מעמיקה, וצריכים בית קפה במובן הפשוט של המילה של מפגש בלתי אמצעי של אנשים שיושבים ביחד. ולתנועת התשובה אין את זה, וצריך לעשות את זה.

ידוע בשם האדמו"ר מגור, ה'לב שמחה' זצ"ל, שהזכיר את הזוהר בפרשת נוח, שם כתוב שבשנת ת"ר יפתחו שערי החכמה. היום אנחנו יודעים שזאת הייתה אחת הנבואות המפליאות ביותר שיש לנו מפני ששנת ת"ר היא שנת 1840, והשנה הזאת מקובלת על ההיסטוריונים כשנה שבה פרצה המהפכה התעשייתית - למרות שהיא הייתה תהליך, זו השנה שבחרו. הלב שמחה מגור אמר כך: למרות שנפתחו שערי החכמה - הגויים חטפו את זה. המשיך ואמר הרבי מגור: בשנת תשל"ד נפתחו שערי התשובה, והחילונים חטפו את זה. בזמן מלחמת יום כיפור, עם כל מה שקשור בה, ירד לעולם אור חדש. באותה מידה היה יכול להיות שגם הדתיים יחזרו בתשובה, אבל זה לא קרה.

זו לא בדיחה: אני חושב שהמגזר בעם ישראל שעוסק היום בתשובה יותר מכל המגזרים זה המגזר החילוני. קראתי בגיליון 'קרוב אליך' לא מזמן שצבי יחזקאלי מצטט את מה שאמר לו אחד מגדולי בעלי התשובה בדורנו, הרב קלמן גולדשמידט: "אנחנו חוש"ם - חילוני ושומר מצוות". אסור לנו לשכוח את זה אף פעם. לכל אחד מאתנו, ואני אומר את זה כאדם שכבר אינו נער צעיר וכבר ארבעים שנה חוזר בתשובה: **הזיכרונות לא נגמרים אף פעם, והדברים הטובים שקיבלת בחילוניות לא אובדים אף פעם, וגם הדברים הפחות טובים לא אובדים אף פעם.** גם אחרי ארבעים שנה בתשובה אתה עדיין חילוני ושומר מצוות. וברוך ה', חטפנו את התשובה. אבל צריך לעשות, כמו שרבי נחמן אומר, תשובה על תשובה. כל תנועת התשובה צריכה לעשות תשובה על תשובה.

ועכשיו אני רוצה להתייחס לשאלת תפקידה של תנועת התשובה. בפשטות, התפקיד של תנועת התשובה בעם ישראל כולו, בכלל ישראל, זה להיות מובילי המהלך של התשובה. בעלי התשובה צריכים לדעת את מעלתם, וצריכים להאמין בכוח שלהם. וכשאנחנו נתחיל לעשות את הבירורים הפנימיים שלנו, ונעשה סוג של תשובה על תשובה, אני חושב שנוכל להפוך לציבור של מתורגמנים של שתי תפיסות עולם שלא יודעות לדבר אחת עם השנייה. אין הכוונה להיות המחזירים בתשובה ורק להסביר את החרדים לחילונים. יש לנו המון עבודה גם בהסברת החילונים לחרדים, כי יש מה לקחת ולקבל גם מהם. הדברים הם לא שחור-לבן.

כולנו צריכים להיות שליחים, כמו שהרב נחמיה אמר. אז באמת יגיע גם הסיפוק מכך שברגע שהאדם עסוק בלתת, בלהשפיע, בלפלוט, אז הוא לא בולע. נחסוך לעצמנו המון משברים קשים בלהיות בעל תשובה, בהיטלטלות בין החול לקודש, ואז באמת יהיה לנו טוב.

נהורא היא קהילת משפחות שרובן בעלות תשובה השוכנת במרכז העיר רמת גן ומפעילה ישיבה, מדרשה לנשים, תכנית לסטודנטים ולחיילים ועוד. כנס נהורא מתקיים מדי שנה בח"י אלול, יום הולדתם של הבעל שם טוב ובעל התניא, ועוסק בנושאים שעל סדר היום בעולמה של תנועת התשובה.

הבעל שם־טוב אומר...

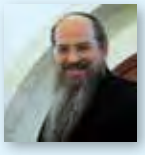

הרב שמואל טל
ראש ישיבת תורת החיים

לשמוח לפני ה' אלוקינו

איתא בשם הבעל שם טוב ז"ל: 'שוש אשיש בה' (ישעיה סא), **שיש צדיקים שיש להם שמחה מזה שיוכלו לעשות נחת רוח לשמח הקדוש ברוך הוא.**

(תפארת שלמה לשבועות ד"ה כל אשר)

הבעל שם טוב הקדוש מתאר בדבריו שמחה לא רק בעצם זה שאני עושה מעשה טוב, אלא בזה שאני גורם שמחה לה'. ובאמת ישנם שני סוגים של שמחה בעבודת ה' - שמחה בעשייה שלי, ושמחה בשמחה שלו. השמחה בעשייה היא טובה וחשובה, ומתוכה זוכים להגיע לדרגה גבוהה יותר של שמחה בכך שה' יתברך שמח.

גם ביחסי איש ואישה, וכן ביחסי הורים וילדים, אפשר להתמקד במילוי החובות שלי ובמה שאני מקבל מהקשר, ואולי אפילו בזה שהצד השני מרוצה ממני. אבל אפשר להתמקד בשני - איך הוא מרגיש, האם הוא שמח וממה הוא שמח. כשניגשים כך לזוגיות או לילדים או להורים, זה מעלה את עומק הקשר ועומק האהבה לפסגות גבוהות פי כמה.

חז"ל אמרו שיום הכיפורים נקרא "יום חתונתו" (תענית כו ורש"י ד"ה זה). זהו יום של חתונה וחיבור שלנו עם ה' יתברך. הבעל שם טוב (עשר אורות, ע' עב) מלמד שסוכות הוא כנגד החופה, ו"שמיני עצרת הוא היחוד הגמור". ובאמת בהושענות שנאמרות בסוכות, אנחנו וה' יתברך כבר לא נמצאים משני צדדים של המתרס, של דיין ונידונים אלא אנחנו מתאחדים ונמצאים באותו צד של המתרס - צרתו היא צרתנו, וצרתנו היא צרתו. וכן שמחתו היא שמחתנו ושמחתנו היא שמחתו. וזו העבודה השלמה בסוכות ובשמיני עצרת - לראות את הדברים מהזווית שלו. הקדוש ברוך הוא מגלה לנו שבסוכות יש לו שמחה גדולה בהתקשרות אלינו דרך השמחה שלנו, וזה מה שמביא לקיומו של שמיני עצרת בגלל ש"קשה עלי פרידתכם", ויש לה' יתברך צער על כך שהשמחה עומדת להיפסק.

שלמות העבודה שלנו בימים הללו היא לנסות לראות את הדברים גם מהזווית שלו, מהנחת רוח שלו, מהעונג שלו לראות אותנו שמחים בו. ואז השמחה מחברת אותנו אליו באהבה, בטור הנדסי שהולך וגדל - השמחה שלנו מתעצמת, וממילא גם השמחה של ה' בנו גדלה ומתעצמת, ושתי השמחות גדלות ומגדילות זו את זו עוד ועוד.

התוועדות
הרב חיים שלום דייטש

הושענא דיגו מדאגות

כל הבוידעם התמוטט לזקן על הראש, אבל זה היה שמח! \ הוא גרף מיליונים ולא הסכים לפגוש אף אחד עד שמישהו קלט מה באמת קרה שם \ הפנסיונרים הפכו לחולים מרוב שהכל בסדר והשוטרים לא ראו רופא מרוב שהכל היה לא בסדר \ וממתי לילד בן ארבע יש שלוש כתובות?

לרבי מלובביץ׳ היה עיקרון, שכל פרט בחג הסוכות נועד להוסיף שמחה. סוכות זה ״ושמחת בחגך״, ״זמן שמחתנו״, ״ושמחתם לפני ה׳ אלוקיכם״. לפי זה מוכרחים להבין שכל דבר שקורה בסוכות הוא חלק מהשמחה. על הפסוק ״כי יצפנני בסוכה״ אומר הזוהר שהקדוש ברוך הוא מסוכך ומגן עלינו כאם המסוככת על בנה. **יש לנו מגן, אמא שדואגת לנו, אז ודאי שזה מביא שמחה.** לא רק הסוכה עצמה, אלא גם האושפיזין. האם מישהו קרא באיזה מקום שהעניין של האושפיזין בא כדי להרבות שמחה? כנראה שלא, אבל אצל הרבי זה היה דבר פשוט. בשנים האחרונות הוא היה מדבר בכל סוכות הרבה על האושפיזין והמעלה המיוחדת של כל אחד מהם, והנקודה תמיד הייתה שזה בא להוסיף שמחה בחג. **האורח הנכבד מביא את המעלות והייחוד שלו, רק בשביל שתהיה עוד שמחה.**

אפילו הושענא רבה - יש כאלה שאצלם זה יום כמו יום כיפור, ויש כאלה שאצלם זה כמו תשעה באב... אבל אצל הרבי הושענא רבה היה יום של שמחה. הרבי היה אומר שצריך להספיק ביום הזה גם לרקוד ולשמוח בשמחת בית השואבה, שהרי ״החליל מכה שישה״ ובבית המקדש רקדו גם ביום הזה, צריך גם לקרוא את כל ספר תהלים ואת כל ספר דברים. איך אפשר להספיק הכל? התשובה היא שיום זה הוא ׳מועט המחזיק את המרובה׳, **וכשיש שמחה - מספיקים** הכל. הסדר היה שהיו רוקדים עד חצות, ועוד נשאר זמן לכל השאר.

עכשיו צריך לשאול, מילא סוכה ואושפיזין, אבל איך ההושענות, שבהן מבקשים ישועה, קשורות לשמחה? הקושיה הזו מתעוררת גם בהלל, כשאומרים ״הודו לה׳ כי טוב״, ואחר כך ״אנא ה׳ הושיעה נא, אנא ה׳ הצליחה נא״.

בהושענות רואים במוחש שהישועה שלי קשורה עם הישועה של הקדוש ברוך הוא. זה מה שאומרים, ״אני והו הושיעה נא״. אני חושב שזה הפשט הפשוט - עשה למענך, הושענא למענך... מה פירוש למענך? אפשרות אחת להבין זה עשה למענך כי אני לא ראוי - אתה כזה טוב ומטיב ואנחנו כאלה חוטאים. אבל יש גם אפשרות אחרת להבין את זה - תעשה לנו כדי שלך יהיה טוב. אני והו הושיעה נא - ה׳, תושיע את עצמך!

יוצא מכאן, שבקשת הישועה שלנו איננה חלק מהחיסרון שלנו אלא חלק מהמעלה שלנו! אנחנו לא כמו עני ואביון שעומד ברחוב ומבקש ׳תרחמו עלי׳. זו לא צורת ההושענות, לא ולא. אנחנו מגיעים עם ההכרה שאנחנו עמך וצאן מרעיתך, ״הושענא דמתה לתמר״, ״הושענא חבוקה ודבוקה בך״, ורק בגלל שאנחנו חבוקים ודבוקים בו, אנחנו יכולים לבקש. נמצא שבקשת הישועה היא חלק מהמעלות שלנו, **וזה ודאי חלק מהשמחה.**

לפני כמה שנים פגשתי נהג אמבולנס שהוא חסיד סערט־ויז׳ניץ. הוא סיפר שקראו לו לטפל ביהודי מבוגר שנפל מסולם כשהעלה את כלי הפסח לבוידעם. הוא קיבל מהנפילה מכה חזקה בראש, ובנוסף נפלו עליו כל כלי הפסח. הוא היה במצב קשה מאוד, ובדרך לבית הרפואה היו לו רעידות ופרכוסים כל כך חזקים עד שנאלצו לקשור אותו לאלונקה, ובכל זאת הוא הצליח לקרוע את הקשרים ואפילו שבר חלק מהציוד באמבולנס. **כשהגיעו לחדר המיון הרופא רצה לתת לו זריקת הרדמה אבל זה היה בלתי אפשרי בגלל הרעידות, אז הנהג התיישב על הזרוע, הרופא על הכתף וכך הזריקו לו חומר הרגעה בכמות שמספיקה לגמל.** לאחר מכן הרופא אמר לנהג, ״זה סיפור של שעתיים־שלוש עד שהאיש הזה עובר לעולם הבא. אבל אתם הדוסים, יש לכם תורה. יש לכם סידור, יש לכם תהלים וצדיקים. אתה יודע מה לעשות, לך תעבוד!״. אז הוא הלך ועבד ובזכות התהלים, הסידור והרבנים - האיש הזה חי עוד עשרים ושתיים שנה. עכשיו תגידו לי אתם, איפה השמחה נמצאת? אחד שאין לו לא תהלים, לא סידור, לא תורה - ממי הוא יבקש? אצל מי הוא מזכיר את עצמו? התחזית של החיים שלו זה שתיים־שלוש שעות. אבל אם יש לו על מי להישען ואל מי לפנות, הוא מלא תקווה. אחד שיודע לבקש הושענות, **הוא בשמחה או לא בשמחה?!** יש לו סידור עם הושענות, עם הלל, עם תהלים!

הכל טוב ויפה, אבל בכל זאת - אם מבקשים ישועה, סימן שחסר! לכן מוכרחים להגיע למסקנה שגם החיסרון הוא חלק מהשמחה. **העצבות הכי גדולה היא כשיש לך הכל. החת״ם סופר כתב שהיה גוי עשיר בשכנותו שהיה לו** כל טוב שבעולם. העשיר הזה היה בא להתייעץ אתו מדי פעם, והחת״ם סופר מתאר בפרטי פרטים איזה עושר גשמי היה לו, בלי סוף. בסוף הוא איבד את עצמו לדעת. מה המסקנה של החת״ם סופר? שכאשר יש לאדם הכל, הוא לא בן אדם. כבר אין לו שאיפות, הוא לא יכול להמשיך לחיות.

להיות זקוק למשהו – זה חלק מהבריאות, רק צריך להיות מלאים תקווה ובטחון. אם תשימו לב, הרבה מהפנסיונרים הם אנשים חולים ולא רק בגלל שהם זקנים. **הייתי פעם בפורים ב'מבצעים' אצל פנסיונרים של המשטרה,** דיברנו אתם על תורה ומצוות, והם התחננו שנבוא עוד. הם אמרו לנו "מאז שיצאנו לפנסיה – הפכנו לקליינטים קבועים של קופת החולים. כשהיינו שוטרים אף פעם לא ראינו רופא!" כי אדם צריך לרצות משהו, ואם הכל כל כך בסדר הוא ילך לקופת חולים, כדי שימצאו איזה חיסרון...

אחרי הפטירה של אבי ע"ה נסעתי לאסוף צדקה באמריקה. נסעתי לעיר דייגו [סן דייגו, הרבי לא אהב את המילה הראשונה כי היא שם טמא], **איזו עיר יפה! גן עדן עלי אדמות. כולם גרים בבתים פרטיים, יש המון פארקים וגינות, לכל אחד יש יאכטה.** שליח חב"ד שם סיפר לי שכשהיה צריך לרשום את הילד לגן – שלחו לו טופס וביקשו למלא את כתובת האבא, כתובת האמא וכתובת הילד. הוא לא הבין, למה צריך שלוש כתובות? אז אמרו לו ששמונים אחוז מהתושבים הם ילדים להורים גרושים. הגן עדן הזה עלי אדמות מביא לגירושים, ולמה? כי יש הכל, אז מחפשים משהו אחר.

השליח הראשי בדייגו שמע על אחד מאנשי העסקים היהודים שהרוויח הון תועפות. הוא היה אחד מבעלי עסק גדול מאוד בעיר, וקיבל הצעה להיכנס לעסק חדש. **השותפים שלו לא רצו להיכנס לעסק הזה אז הוא החליט להיכנס לבד, וזה הצליח. הוא הרוויח בצורה בלתי רגילה, ובכל העיר התפרסם שהוא עלה לגדולה.** השליח הזה ניסה להגיע אליו לפגישה, אבל אי אפשר להתקרב אליו. הוא בנה ארמון, בית מפואר מאין כמוהו, אבל הכל סגור ומסוגר, אי אפשר להיכנס. בסוף השליח תפס מה הולך כאן, הבוס הגדול נכנס למרה שחורה, כלומר לדיכאון. לכן הוא לא מוכן לפגוש אף אחד. אבל השליח פרץ את הגדרים והצליח להגיע בסוף פנימה ולהיפגש אתו. אחרי כל זה, על מה הוא דיבר אתו? הציע לו להניח תפילין, חיזק אותו קצת והלך.

אחרי כמה זמן הוא הגיע עוד פעם. המשרתים מיד הכניסו אותו. הוא שאל מה קרה שמכניסים אותו כל כך בקלות, והם אמרו שבפעם שעברה שהוא בא, בעל הבית שמח מאוד. כך הוא היה מגיע להיפגש אתו אבל הקפיד לדבר אתו רק על תורה ומצוות, אף מילה על כסף. הביא לו ארבעת המינים בסוכות, מצה בפסח, אבל כסף – גורנישט.

פעם אחת הוא הזמין אותו לבוא אתו לרבי, והעשיר הסכים. כשהם עברו בחלוקת הדולרים הרבי אמר לו שהוא צריך לדאוג שהעיר דייגו תהיה מרכז להפצת יהדות בכל העולם. וגם זה רק ברמז, בלי להזכיר מילה על כסף. בסוף הוא באמת התחיל לתרום ולתת לבתי ספר ולחינוך יהודי, אבל זה ארך זמן. **אז הנה הוכחה נוספת שכשאדם מרגיש שהוא צריך ישועה, זה חלק מהישועה...**

אם אדם חושב שהוא מסודר בחיים, שיותר טוב לא יכול להיות, שאין בעיות - זה היפך השמחה. אז הושענות עם שמחה זה לא סתירה, "אנא ה' הושיעה נא" באמצע ההלל מראה שאני יודע שהקדוש ברוך הוא יכול לעזור לי, שיש לי ממי לבקש ויש לי סיכוי. בסופו של דבר אנחנו מתפללים "אני והו הושיעה נא", מה שחסר לי – חסר לך. אם אתה תדאג לעצמך גם לי יהיה. כזו קרבת אלוקים יש לנו אתו!

לחיים!

נפשי בשאלתי

יש לך שאלה בעבודת ה'? מ"מ ל- 054-4530951
הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

אז מה העניין הזה עם האושפיזין?

התורה נחלקת לפנים וחוץ: החלק הנגלה המופיע לפנינו, והחלק הפנימי שעוסק בעולמות נסתרים מאיתנו. יש ידיעות פנימיות ששייכות ליחידי סגולה, ויש ידיעות פנימיות ששייכות לכל אחד ואחד.

האושפיזין אינם הלכה אלא מנהג שמקורו בידיעות פנימיות שכל ישראל מקושרים אליהן בקשר עמוק. הקשר לשבעת הרועים שמתגלה בחג הסוכות, כשענני כבוד השכינה באים לשרות בסוכתו של כל אחד, מביא איתו גם חיבור לסודות עליונים בדבר האושפיזין והסגולה המיוחדת של כל יום ויום מימי החג.

הזכות המופלאה שלנו להיות בצל השכינה כוללת את הזכות לארח את הרועים המופלאים של האומה הישראלית ובכל יום ויום להתייחד עם אחד מהם. הסיבה לדבר היא מפני שאותם הרועים הם הפנים העיקריות של השכינה הקדושה ושל ההתגלות האלוקית שבישראל. לכן בימים שאנו יושבים בצל השכינה, אנו רואים את השתקפותם.

מה עושים ב'אסרו חג'?

באסרו חג, שחל מיד לאחר סיום הרגל, מבטא האדם את אהבתו ושמחתו הגדולה לחג שבו הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל שמחים יחד. דווקא מפני שקשה עלינו הפרידה אנחנו מוסיפים יום אחד כדי לא להינתק ולהישאר קשורים כנתונים בבית האסורים של החג, ועל ידי כך אנו מבטאים עד כמה כל החג היה יקר בעינינו.

כמו שלמדנו בחג הסוכות שעבודת ה' בשמחה היא מעלה עליונה מאוד, מפני שהיא מבטאת את הקשר הפנימי אל המצווה שמתקיימת בפועל, כך אסרו חג מבטא את הרצון הפנימי להיות קשור למעלתם של החגים והשראת השכינה המיוחדת בהם. חז"ל אומרים שמי ששומר את היום המיוחד הזה, מעלה עליו הכתוב כאילו בנה מזבח והקריב עליו קרבן, מפני שבזה הוא זוכה להמשיך את קדושת החג גם לכל ימי החול והשנה.

התעייפתי מלהיות בשמחה, אני רוצה כבר לחזור לשגרה. אני נורמלי?

למילה 'נורמלי' יש פנים שונות. האם צדיק עליון הוא נורמלי? בהיבט החיצוני, בעיני רוב האנשים הוא לא נורמלי; אך בהיבט הנאמנות לאמת הנשמתית, הצדיק הוא כמעט הנורמלי היחיד.

האם קוצר הרוח שלך מבטא את האמת הנשמתית? פשוט שלא. קוצר הרוח נובע מכך שבשמחתך אין טעם עמוק ואין הסבר מספק מדוע היא העונג העליון ביותר שאדם יכול להשיג. אם היית זוכה להיות בטרקלין המלך על כל היופי המופלא שבו והמעדנים והמטעמים של ארמון המלך היו ניתנים לך, היית רוצה לחזור לשגרה? שאלתך מוכיחה שאתה לא זוכה מספיק לטעום בשמחת החג את טרקלינו של המלך.

כדי לזכות לכך, כדאי להידבק בצדיקים ששמחת החג שלהם פנימית ועמוקה, וללמוד בדברי רבותינו את גודל הזכות של טרקלין המלך שאנו זוכים לשמוח בשמחת החג. ותזכה שיתקיים בך "הביאני המלך חדריו, נגילה ונשמחה בך".

קרוב אליך
עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות | ת.ד. 52589 רמת גן | עורך: אהרוני ברנשטיין | **קרוב אליך** בפייסבוק!
לפרסום, תגובות, יצירת קשר והצטרפות לרשימת תפוצה: 052-4061065 | info@qarov.org

פרויקט חדש
בנריה
החל מ- 1,035,000 ₪
הריזהב
02-995-0997

חדש!
הרב יונתן זקס
שיג ושיח
קריאות חדשות בפרשת השבוע
בראשית ▪ שמות

לאחר שנים בהן הן נקראות מדי שבוע על ידי עשרות אלפים בארץ ובעולם, מובאות לראשונה דרשותיו של הרב יונתן זקס במהדורה עברית.

ביד אמן קושר הרב זקס בין תורת ישראל לחוכמת המערב, בין פרשנות מסורתית לדרשנות נועזת, בין אהבת האל ואהבת האדם, בין דבר ה' הנצחי לאתגרי השעה, בין מקרא ומדרש ופילוסופיה ותרבות ומדע - מלאכת מחשבת של חידושי תורה.

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
באתר www.korenpub.com
ובמשרדי ההוצאה 02-633-0530
מגיד